ИНТЕРВЮ
Георги Мърков за спорта и политиката
10

ТРАДИЦИИ
Окупирането на СУ не спря похода за Бедреддин
29

ТОПЛО
БСП предлага да отпадне топлинният счетоводител
6

ЗАРАБОТКА
Хилари Клинтън взема по $200 хил. за лекция
8

ПЕГАС

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

1 лв.

www.duma.bg

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ | 2 НОЕМВРИ | 2013 ГОДИНА/23 | БРОЙ 255 (6659)

Будителите братя Евлоги и Христо Георгиеви
22

Неделник
Кога Самуил е бил македонски цар?...
14

КНСБ: Повече хора с ниски доходи, по-малко със средни

Издръжката на живот е 562 лева

Домакинствата, които преживяват с по-малко от 212 лв. месечно на човек, са 1 млн. 695 хил. през третото тримесечие. Те са се увеличили с около 80 хил. души в сравнение с предходните три месеца, показват данните на Института за синдикални и социални изследвания към КНСБ.

През юни с общ доход на човек над издръжката на живот са били около 965 хил. души и в сравнение с първото тримесечие на годината са намалели с около 235 хил. души. За третото тримесечие обаче те са станали около 1,2 млн. души и представляват 17,7% от домакинствата.

С около 500 хил. души са намалели хората с месечен доход до 310 лв., каквато е в момента минималната заплата.

Издръжката на живот на човек от 4-членно домакинство в края на септември е 562,19 лв., докато в предходното тримесечие е била 563.63 лв. Според експертите намалението се дължи на намалението на цените на някои сезонни хранителни стоки, но най-вече на по-ниските разходи за осветление, отопление, както и на цените на електроенергията средно с 4.3%, дърва за горене с 0.5% и пр.

5

Снимка Мариета ТОМОВА

Поддръжници на кабинета се събраха на мирен контрапротест вчера до храм-паметника "Св. Александър Невски". Те развяваха национални знамена и носеха плакати "Окупацията не е реформа!", "Беден народ - богат президент!", "Не насъсквайте студентите!"

Референдум в МУ-София каза "не" на окупация

4

Билети на половин цена в „Армията" всяка неделя

33

Любослав Пенев остава още 2 години начело на България

38

НЯКОЛКО ДУМИ

Юрий БОРИСОВ

КНСБ ДА ОТИДЕ ПО-ДАЛЕЧ

Благодарни сме на КНСБ, че от време на време ни информира колко струва издръжката на нормален живот, в какви подоходни групи се разпределя населението, как и най-бедните, и най-богатите се увеличават и прочие.

Ще бъдем още по-благодарни, ако започне да следи как се променят отношенията "капитал - труд" и "капитал - държава". Например, делът на съвкупната заплата в принадения обществен продукт увеличава ли се, или намалява? Кое по-бързо расте - брутният вътрешен продукт или корпоративната печалба? Като имаме един от най-ниските "данък печалба", имаме ли също толкова малък дял на сивата икономика? Как се разпределя съвкупната печалба между инвестиции, луксозно потребление и банкови депозити? Вярна ли е тезата на работодателите, че увеличаването на минималната заплата води до увеличаване на безработицата? Всички тези и още много други въпроси имат пряко отношение към хала на трудовия човек, който синдикатите претендират, че защитават.

В България такава информация няма. Например, аз лесно разбирам, че във Франция за последните 30 години делът на работодателските вноски от добавената стойност е намалял с 1,7%, но пък делът на разпределените печалби е скочил със 6%. За България обаче няма откъде да науча. Както нямам информация как се случи така, че разслоението в нашето общество отдавна е по-голямо, отколкото в Камерун и Гана.

Разговорът по тези теми за мен е разговор за обществения ни морал. Сигурно обаче това звучи много сложно, претенциозно, дори неразбираемо. С още по-голяма сигурност е неразбираемо за онези млади хора с хубави дрешки, които блокират улиците в името на морала.

44
6

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95538 | USD: 1.44823 | GBR: 2.31090 | CHF: 1.58881

www.duma.bg
ДУМА
СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013

Коледни добавки за пенсии под 251 лева

Стабилността на осигурителната система не бива да се постига само с цената на усилията на едно поколение, категоричен е Хасан Адемов

Аида ОВАНЕС

"Нашето желание като управляващи е да дадем коледни надбавки на всички пенсионери. Но понеже това не е възможно предвид тежката ситуация с бюджета, това, което мислим, че е редно да се направи, е да подпомогнем пенсионерите с размер на пенсията под линията на бедност". Това заяви вчера социалният министър д-р Хасан Адемов. За догодина линията на бедност е определена на 251 лв. Около 1 млн. възрастни вземат пенсия под прага на бедността. Най-вероятно добавката ще е 50 лв. "Ако има преизпълнение на бюджета и ако има реализирани икономии, за да можем да удовлетворим тези един милион пенсионери, ще има коледни добавки", поясни Адемов.

И вчера по време на парламентарния контрол депутатите от ГЕРБ продължиха спора за пенсионирането на военните и за замразяването на пенсионната възраст и стаж за работещите в трета категория, който се завихри на заседанието на парламентарната комисия в четвъртък следобед. На въпрос на депутатите от ГЕРБ Тотю Младенов и Светлана Ангелова за намеренията на правителството за промени в пенсионната система Адемов отговори, че приетият през 2000 г. модел на тристълбовата пенсионна система се запазва непроменен. Осигурителната система трябва да се оптимизира, за да се осигури добър баланс и финансова стабилност на пенсионната система, но това не бива да се постига само с цената на усилията на едно поколение, поради което МТСП подкрепя предложението за временно преустановяване на нарастването на осигурителния стаж и възрастта за пенсиониране на работещите в трета категория труд, категоричен бе Адемов.

Предвидените средства за новия програмен период по оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" са около 1 млрд. лв., в които се включват както средствата от ЕСФ, така и националното съфинансиране. С посочените средства ще се финансират дейности за интеграцията на пазара на труда на безработни лица, финансиране на посреднически услуги за заетост, обучение, стартиране на самостоятелна стопанска дейност и др.

Снимка Мариета ТОМОВА

Социалният министър е категоричен, че не може тежестта на всички промени в осигурителната система да понесе само едно поколение

Чуров: Липсва активност към Русия във външната ни политика

Кристиела СИМЕОНОВА

Липсва активност към Русия, но не за сметка на европейските ни интереси. Това заяви зам. външният министър Тодор Чуров на семинар за журналисти "Дипломация и медии", организиран от пресцентъра на МВнР. Сред основните теми на форума бяха практическата страна в работата на министерството и приоритетите във външната ни политика, сред които като основни Чуров откроi гарантиране сигурността на гражданите и страната, създаване на благоприятни условия за максимално развитие във външнополитически и икономически аспект, както и защита на правата и интересите на българите в чужбина.

Зам.-министърът на външните работи акцентира върху целите, ангажиментите и възможностите, които произтичат от членството ни в ЕС, НАТО, както и в други международни организации и многостранни формати. С участието си в тези организации България отстоява както колективен, така и национален интерес в процеса на вземане на решения. От цел ЕС вече е средство за реализация на поставените приоритети, заяви Чуров, подчертавайки, че трябва да сме наясно какво точно искаме от Европейския съюз - дали само краткосрочни ползи, или участие в по-общото развитие на целия съюз.

По отношение на регионалната политика на България зам. външният министър откроi като приоритети Дунавското сътрудничество, Черноморското сътрудничество, както и Западните Балкани, където страната ни се стреми да играе водеща роля. Чуров се спря и върху предстоящото председателство на България на Европейския съюз през 2018 г., което изисква дълга подготовка.

24 хиляди не си потърсили ваучерите за декодери

24 хил. души не са потърсили осигурените им от държавата ваучери, с които да могат да си закупят декодер за цифрова телевизия, съобщи социалният министър Хасан Адемов от парламентарната трибуна.

От 1 август до 31 октомври са дадени 181 347 ваучери за декодери, каза социалният министър. Депутатката от ГЕРБ Светлана Ангелова заяви, че стойността на ваучера е 60 лв., а на пазара декодерите струват между 30 и 45 лв. Тя попита къде отива остатъкът и не може ли с него да се платят декодери на социално слаби граждани. Защо социалното министерство не осъществява контрол дали тези ваучери се изразходват за целта, попита депутатът. МТСП има ангажимент само за предоставяне на ваучерите, за контрола трябва да се попита Министерството на транспорта, уточни Хасан Адемов.

АНДРЕЕВА НАРЕЧЕ ЛЕКАРСКИЯ ПРОТЕСТ „ЗОВ ЗА ПОМОЩ"

Лекарският протест е по-скоро зов за помощ към тези, които в момента решават проблемите на сектора, каза при посещението в Благоевград министърът на здравеопазването д-р Таня Андреева. Според нея това е предизвестена история, защото "още когато през пролетта директорите на болниците подписвахме договори със Здравната каса, знаехме, че за октомври и ноември подписваме договори с нула". Министърката подчерта, че за момента е направено невъзможното, за да се осигури на здравните заведения финансиране в размер на 80%, и увери, че останалите 20% ще бъдат изплатени през януари. По думите ѝ лекарските протести са по повод внушенията, че лекарите няма да получат финансиране за дейността, която са извършили.

Прокуратурата завежда трето дело срещу Цветан Цветанов

Главният прокурор Сотир Цацаров внесе искане за снемане на имунитета на Цветан Цветанов, за да бъде заведено срещу него трето дело - този път за присвояване на 50 000 лева от бюджета на МВР.

Прокуратурата е събрала доказателства, че Цветанов е "присвоил парите в полза на екшефа на антимафиотите във Велико Търново Орлин Тодоров". Вътрешният министър е нарушил закона, разпореждайки на Тодоров да бъде плащана заплата за периода, в който антимафиотът е бил отстранен от длъжност и се е намирал под стража в ареста в Ловеч. След заповедта на Цветанов Тодоров е получил заплата и обезщетение за неползван отпуск за времето на задържането си, както и впоследствие 20 заплати при пенсионирането си от МВР.

Цветанов е вече подсъдим, защото е отказал да подслушва и следи Орлин Тодоров, докато той е бил ръководител на регионалното звено на ГДБОП във Велико Търново. Вътрешният министър е поставил резолюция "Не!!!" на шест одобрени от съда разрешения за прилагане на СРС към Орлин Тодоров.

Бившият вътрешен министър е обвиняем и за неупражнен контрол върху службата за прилагане на СРС в МВР, което е довело до незаконно подслушване, твърдят от прокуратурата. По тези два случая Цветанов вече се отказа от имунитета си.

Защитата срещу наказателно преследване на народните представители се сваля за всеки отделен случай.

Анжел Вагенщайн получи наградата „Св. Паисий Хилендарски"

Изтъкнатият български режисьор, сценарист и писател Анжел Вагенщайн е носителят на държавната награда "Св. Паисий Хилендарски" за 2013 г. Той е определен от жури с председател директорът на Националния фонд "Култура" Борислав Геронтиев и членове Иван Павлов, председател на Съюза на българските филмови дейци, арх. Георги Бакалов, председател на Съюза на архитектите в България, Христо Мутафчиев, председател на Съюза на артистите в България, Снежана Тодорова, и.д. председател и главен секретар на СБЖ, Любен Генов, председател на СБХ, Боян Ангелов, директор на издателство "Български писател", проф. Петър Льондев, председател на Съюза на композиторите в България, и проф. Маргарита Ваклинова от БАН, съобщиха от пресслужбата на МС.

Наградата се връчва за изключителния принос на Анжел Вагенщайн за развитието на българското филмово изкуство, литература и култура. Годишната държавна награда "Св. Паисий Хилендарски" е учредена през 2000 г. Тя се присъжда за стимулиране на български творци и изпълнители на произведения, свързани с българската история и традиции.

Постоянната ангажираност на полицаите да охраняват днешната власт, парламента води до много разход на енергия, невъзможност да възстановят силите си и да работят пълноценно и това рефлектира върху психиката и поведението на полицая

ЦВЕТАН ЦВЕТАНОВ, ЧИЙТО СТИЛ БОГОМИЛ БОНЕВ НАРИЧА "ЦВЕТЕНИЗЪМ"

ДПС сезира КС за мораториума

19 депутати от БСП подкрепиха искането за отмяна на решението на парламента

Юлия КУЛИНСКА

Депутатите от ДПС Четин Казак, Митхат Метин и Мустафа Карадайъ внесоха вчера искането КС да обяви за противоконституционно решението на парламента, с което възложи на правителството да предприеме действия за удължаване до 1 януари 2020 г. забраната за продажба на земя на чужденци. Документът е подписан от 55 депутати. Искането е подкрепено от всички 36 депутати от ДПС, в това число и Делян Пеевски. Останалите 19 подписа са на лидера на БСП Сергей Станишев, на председателя на НС Михаил Миков, Мая Манолова, Деница Караджова, Петър Курумбашев, Емил Костадинов, Младен Червеняков, Атанас Мерджанов, Йорданка Йорданова, Мариана Тотева, Красимир Янков, Филип Попов, Жельо Бойчев, Румен Йончев и проф. Стефан Данаилов. Под искането до Конституционния съд са се подписали и Мартин Захариев, Димчо Михалевски, Жара Пенева и Явор Куюмджиев от БСП.

Искането е израз на нашата готовност да защитим европейската ориентация на България и постигнатото досега и да докажем, че подобни принципни компромиси и залитания в популизъм са недопустими, заяви Четин Казак. Всеки има право на самокорекция, коментира той подписалите се под искането депутати от левицата, които гласуваха "за" решението. Казак изрази надежда Конституционният съд да се произнесе във възможно най-кратък срок. Искането е допустимо, защото е очевидно, че с удължаването на мораториума е нарушена Конституцията и договорът за присъединяване на България към ЕС, категоричен бе депутатът. Той нарече предстоящото решение на КС тест за демократичност и за европейската ориентация за България.

В Сливен премиерът Пламен Орешарски предупреди, че като страна член на ЕС България не бива да приема дискриминационни текстове спрямо граждани на съюза, както не бива да се обсъждат с други страни дискриминационни текстове спрямо България и Румъния.

ДУМА припомня, че решението за удължаване на забраната за продажба на земеделски земи на чужденци до 2020 г. беше взето на 22 октомври по предложение на "Атака". Освен от вносителите, то бе подкрепено от народните представители на ГЕРБ и от 59 депутати от БСП.

РАЗГОВОРИ ЗА ГОЛЯМА ЛЯВА КОАЛИЦИЯ В БУРГАС

Възможностите за реализиране на общи политически инициативи в рамките на лявото пространство обсъдиха на среща вчера в Бургас представители на БСП, ЗС "Александър Стамболийски", "Нова зора" и Съюза на българските комунисти. Беше постигната договореност за съвместна работа и единодействие за евроизборите и местните избори. Бе взето решение срещите между представители на левите сили да станат редовни, като се очаква към тях да се присъединят и други формации със социалдемократическа насоченост, патриотични и екоорганизации. По време на разговорите са били обсъждани вариантите представители на тези партии да участват от квотата на БСП в секционните комисии и евентуално в бъдещата листа за общински съветници от БСП. Дотогава съветниците на БСП ще отстояват в Общинския съвет идеите, предложени от тези партии. Бяха дискутирани и проблеми на местното самоуправление и трайната тенденция на влошаване на начина, по който се управлява Бургас от сегашния кмет и неговия екип. Като представители на БСП на срещата присъстваха Красимира Каракашева, Евгений Мосинов и Стоян Колев.

НС приема Изборния кодекс до края на пленарната си сесия

Юлия ИВАНОВА

Новият Изборен кодекс може да бъде приет до края на тази пленарна сесия, заяви председателят на временната комисия по изготвянето му Мая Манолова. По думите ѝ това е възможно и е въпрос на воля и желание на народните представители. Парламентът прие вчера доклада на временната комисия. "За" гласуваха 88 народни представители, 46 бяха против, а 8 се въздържаха. Манолова представи пред депутатите част от промените в него. Сред тях са преференциално и машинно гласуване и засилен контрол върху печатането на бюлетините. Предлага се активна регистрация след първите предстоящи национални избори, премахване на депозита и намаляване на броя подписи за участие в изборите на инициативните комитети. Парламентът ще заседава извънредно във вторник от 10 до 16 ч. Депутатите ще обсъдят на първо четене промени на Закона за уреждане на правата на граждани с многогодишни жилищно-спестовни влогове и промени в Правилника за дейността на НС. В програмата е включено второ четене на промени в Закона за счетоводството, в Закона за данъците върху доходите на физическите лица, в Закона за корпоративното подоходно облагане, в Закона за ДДС, в Закона за акцизите и данъчните складове и в Закона за местните данъци и такси.

Председателят на НС Михаил Миков откри вчера в Клуба на народния представител изложба "В началото бе Буквата", посветена на Деня на будителите и на 1150 години от Великоморавската мисия на Свети Кирил и Методий. В нея на 23 табла е представена българската азбука в различните ѝ проявления от XIX в. до днес. Експонатите са предоставени от Кирило-Методиевския научен център и Научния архив на БАН, от НАИ и от НИМ

Решават съдбата на „Авиоотряд 28"

Милена НИКОЛОВА

"Авиоотряд 28" да премине в състава на Министерството на отбраната, предложи във внесен законопроект депутатът от ГЕРБ Ивайло Московски. От мотивите на проектозакона става ясно, че в 23 от общо 28-те държави членки на ЕС статутът на спецотрядите, обслужващи политическата класа, е подобен, обясни вносителят пред ДУМА.

Това е размиване на темата за полетите, които този авиоотряд е извършил, тъй като е бил ползван неправомерно като въздушно такси, каза председателят на анкетната комисия, разследвала дейността на авиоотряда, Венцислав Лаков от "Атака". Той обясни, че през транспортната комисия в парламента е минало също предложението на кабинета звеното да бъде прехвърлено отново на подчинение на транспортното министерство. Московски беше категоричен, че трябва да се уреди по нов начин статутът, за да се възвърне доверието в екипа, който е от доказани професионалисти. На аргумента, че екипът на "еърбъса" не може да бъде на подчинение на военното ведомство, защото не може да продължи да бъде наеман от други авиокомпании, за да поддържа летателните си часове, той обясни, че макар и в МО, екипите можели да не бъдат военизирани. Всичко, което беше изговорено за"Авиоотряд 28", без работещите там да имат някаква вина, го компрометира като състав, което смятам за напълно незаслужено, каза Московски.

Анкетната комисия приключи работата си с внасянето на доклад на 27 септември, обясни Венцислав Лаков и изрази съжаление, че той още "отлежава" и не е внесен за разглеждане. В 16 положения са описани полет по полет, извършени за министър-председателя, президента, председателя на НС, описани са т.нар. търговски полети, които са в пълно нарушение на нормативната база, защото "Авиоотряд 28" няма право да извършва подобни дейности. Няма такъв лиценз, в същото време са документирани 67 такива, обясни Лаков. По думите му прокуратурата трябва да се занимае с този доклад, след като бъде приет от Народното събрание, но засега тази точка в дневния ред на НС отсъства.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

МИНИСТЪР КЛИСАРОВА ВРЪЧИ НАГРАДА НА ИЗЯВЕНИ УЧИТЕЛИ

Светла ВАСИЛЕВА

Вчера, в Деня на народните будители, министърът на образованието и науката проф. Анелия Клисарова връчи ежегодната награда "Константин Величков" на 7 учители от страната, отличили се с високи постижения в работата си с ученици. Това бяха Пепа Павлова, учител по физика и астрономия в Природо-математическата гимназия "Акад. И. Ценов" - гр. Враца, Виолета Георгиева - ресурсен учител от гр. Монтана, Цвета Гергова - старши учител в ОУ "Н. Рилски" - гр. Велинград, Румяна Неделчева - старши учител по български език и литература в гимназия "В. Левски" - гр. Исперих, Бисерка Славова - старши учител по френски език в гимназия "В. Карагьозов" - гр. Ямбол, Анна Екова - старши учител по музика в СОУ "Й. Йовков" - гр. Русе, и Димитър Добрев - старши учител по български език и литература в Професионалната гимназия по икономика "Проф. д-р Д. Табаков" в Сливен.

"Моите ученици, които ме накараха да се почувствам толкова значима, са причината, заради която няма да спра да работя" - каза за ДУМА Пепа Павлова, носителка на наградата в категория "Работа с изявени и даровити деца и ученици".

Медицинският университет реши с вот да не прави окупация

От 1945 студенти 1256 се обявиха против блокадата на висшите учебни заведения

След проведен студентски референдум в Медицинския университет в София на тема "За или против окупациите на университети сте като форма на протест" кандидат-висшистите се обявиха против окупацията. Във вота са взели участие 1945 студенти от МУ. Бюлетините бяха преброени вчера сутринта пред журналисти. 12 от бюлетините бяха обявени за невалидни. Против окупацията са гласували 1256 студенти или 65% от валидните гласове. За окупацията гласуваха 676 души или 35%. Разликата между валидните бюлетини и преброените за всяка от позициите е една бюлетина, което е допустима статистическа грешка.

Предстои студентският съвет на университета да излезе с официална позиция, че висшето училище е срещу спирането на занятията, обясни председателят Николай Гешев. Това обаче не означава, че отделни студенти няма да могат да протестират. Всеки може да направи това, което реши, но нашата официална позиция ще бъде тази, допълни Гешев.

В същото време, използвайки Деня на народните будители, няколкостотин студенти, подкрепящи окупацията, блокираха центъра на София. Шествието тръгна малко след 11,30 ч. от Ректората на Софийския университет. То премина край Народната библиотека, продължи по бул. "Васил Левски", мина край Националната художествена академия и се насочи към храм-паметника "Св. Александър Невски". Малко след това "ранобудни" студенти блокираха движението по бул. "Раковски" в района на Военния клуб. В протеста се включиха и станалите професионални протестиращи в последните месеци. Студентите призоваха за общонационална стачка в страната, но идеята им бе посрещната без ентусиазъм.

През вчерашния ден около 20 души бяха окупаторите в НАТФИЗ, около 10 в УНСС, а в Лесотехническия университет окупацията пропадна напълно. Във Великотърновския университет окупацията на една аудитория продължаваше да се държи от 15 души. Окупация във Варна нямаше.

„Герои под наем ни лъжат"

С плакати с надписи "Окупацията не е реформа", "Герои под наем ни лъжат", "Не на политиката в образованието", "Не окупирайте правото ми да уча" студенти във филиала на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" в Кърджали излязоха вчера сутринта на протест. "Ние сме против протестите на политическа основа, не подкрепяме политическите искания, отправяни от колегите в София и други градове. В Кърджали няма окупация, но не е казано, че няма да има", заяви Йозкан Али. Той уточни, че акцията им е превантивно действие в случай, че някой реши да попречи на нормалните занятия. Акцията е спонтанна, няма нито един сред нас, който да е обвързан с партия, допълни Али. Студентът по икономика в Свищов Емин Халил научил за протеста в Кърджали от социалните мрежи и бе дошъл да го подкрепи. "Университетът не е територия за окупация. Който иска да упражни правото си на глас, да излезе на площада при останалите, вместо да пречи", посочи той.

Ранобудните студенти щели да върнат дарените им от пенсионер 500 лева

Ранобудните студенти, окупирали Ректората на Софийския университет "Св. Климент Охридски", щели да върнат дарението от 500 лева, което възрастен мъж им даде в сряда. Решението си те оповестиха във фейсбук страницата си.

"Твърде силната емоция и от страна на господина, и от наша, доведе до приемането на тези пари. Това се вижда добре и от импровизирания видеозапис, който наш колега засне по време на случката", пишат окупаторите и добавят, че въпреки вълнението е наложително да признаят, че вземането на тези средства не е било правилно и не се вписва в цялостната им визия на поведение, каузата, която защитават, и целите, които са си поставили.

"Макар да сме благодарни за трогателния жест, сметнахме за правилно да се обърнем към г-н Благой Петров с молба да се срещнем отново тук, в Ректората, за да му върнем дарената сума", посочват студентите. Те многократно са търсили мъжа на посочения от него телефонен номер, но се оказало, че такъв номер всъщност не съществува. "Призоваваме г-н Петров да дойде до края на 1 ноември при нас. В случай, че той не ни потърси, парите ще бъдат дарени за кауза по наша преценка", обещават окупаторите.

ГЕРБ ВДИГНА ТАКСА СМЕТ В СТАРА ЗАГОРА

От 1,2 на 1,5 промила се увеличава такса смет за недвижими жилищни и нежилищни имоти на физически лица и жилищни имоти на юридически лица, реши общинският съвет в Стара Загора. За нежилищни имоти на юридически лица таксата се покачва от 3,2 промила на 3,5 промила. Предложението на общинския съветник от ГЕРБ Диян Димитров бе подкрепено с гласовете на 31 от 51 съветника. В началото на мандата таксата за бизнеса била намалена от 5 на 3 промила, припомни кметът на Стара Загора Живко Тодоров. Сред причините за увеличението са двойно по-високите отчисления, които общината ще плаща от следващата година към екоминистерството заради неизградени съоръжения за третиране на битовите отпадъци. От 2014 г. заради неизграденото регионално депо община Стара Загора ще прави отчисления от бюджета в размер на 70 лв. на тон.

ВАНЯ ДОБРЕВА:

100 млн. лева повече за образование са предвидени в Бюджет 2014

Юлия КУЛИНСКА

В Бюджет 2014 са предвидени 100 млн. лв. повече за образование, ще бъдат увеличени средствата и за науката, обяви председателят на просветната комисия в НС Ваня Добрева в декларация на ПГКБ по повод Деня на будителите 1 ноември. "Тепърва ще оценяваме по достойнство незаменимия труд на учителя. Няма да допуснем акции на идеологическия примитивизъм, който след парламентарните избори излезе с предложение от образователната система да излязат класически автори и произведения", подчерта Добрева. По думите ѝ в последните 2 десетилетия у нас се е утвърдила погрешната теза, че културата е обикновен пазар, а държавата се е оттеглила от задължението си към нея. "Нужни са обединените усилия на българската образователна, научна и художествена интелигенция. Нужни са инициативност и продължаване на възрожденските идеали", категорична бе Добрева.

Предстои парламентът да приеме Закон за предучилищната подготовка и възпитание и училищното образование, Закон за професионалното образование, Стратегия за висшето образование, информира депутатът. "Ще бъдат извършени промени в Закона за висшето образование и в Закона за академичното израстване. Стремежът е заедно да намерим най-точния път, за да осъществим икономически растеж, основан на научните изследвания и иновации", посочи Добрева.

Тя припомни, че на 1 ноември българите се прекланят пред нетленните дела и духовния подвиг на онези, които, както през 1922 г. посочва министърът на народното просвещение Стоян Комарчевски, водят народа и младите поколения към просветата, към свободата на духа, към културата, към съхраняването и развитието на духовните идеали и ценности.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013

Повече хора с ниски доходи, по-малко със средни

Издръжката на живот стигна 562 лева

Аида ПАНИКЯН

Около 80 хил. се увеличили през третото тримесечие хората, които преживяват с по-малко от 212 лв. месечно. Така под линията на бедност са около 23,5% от домакинствата в страната, докато през второто тримесечие те са били 22,4%. Това показват данните на Института за синдикални и социални изследвания към КНСБ. Така хората с месечен доход под 212 млн. са 1 млн. 695 хил. Нараства и броят на хората с доход над издръжката на живот (562 лв.) и те вече са около 1,2 млн. души през третото тримесечие.

Издръжката на живот на член от 4-членно домакинство в края на септември достигна 562,19 лв. или общо месечно са необходими 2248 лв. за този тип домакинство, за да покрива разходите за храна, жилище, образование, здравеопазване, спрямо средните български стандарти.

Само за последните 4 години издръжката на живот нарасна със 17,5% (спрямо септември 2009 г.), като нарастването при хранителните стоки е с 21,7%, а при нехранителните - с 13,8%. При този натрупан през годините висок темп на нарастване, без осезаем и последователен ръст на реалните доходи, всяко по-нататъшно задържане на цените или дори спад на някои от тях няма да повиши жизнения стандарт на домакинствата и да ограничи процеса на обедняване, коментират от КНСБ. Свитото потребление е водещ фактор за спада на крайните цени и ако тенденцията се запази про-дължително, това води до спад на икономическата активност, до фалити на фирми и освобождаване на персонал, прогнозират експертите от синдиката.

Заплатата като основен източник на доход през второто тримесечие на 2013 г. отбелязва ръст от 3,8% за едногодишен период. Средносписъчният брой на наетите лица отчита намаление с 0,6% (13 267 лица). При 26 икономически дейности от 96 се отчита намаление на заплатата за едногодишен период.

На минимална заплата при пълно работно време през тримесечието са наети 195 168 души, или 9,1% от всички наети. Размерът на минималната заплата все още е едва 38,8% от средната заплата за страната (799 лв.) В сравнение с първото тримесечие наетите на минимална заплата бележат намаление с 1555 души.

Затова КНСБ настоява за прилагане на адекватни мерки в подкрепа на доходите на домакинствата. Необходимо е да се обсъдят варианти за договаряне със социалните партньори на препоръчителен индекс за нарастване на работната заплата в отделните отрасли и браншове, за повишаване на заплатите в бюджетния сектор с не по-малко от 10%, за въвеждане на необлагаем минимум в размер на МРЗ.

Стотици възпитаници на Детския радиохор изпратиха с песен акад. Христо Недялков

Снимка Мариета ТОМОВА

Стотици възпитаници на Детския радиохор от различни поколения изпратиха вчера с "Родна песен" диригента си акад. Христо Недялков в последния му път. Артист се изпраща с аплодисменти, заявиха хористите и съпроводиха с ръкопляскания маестрото след опелото. Преди това в храма "Св. Неделя" настоящите хористи пяха през сълзи "Отче наш".

Много певци, музиканти, учени, държавници, приятели сториха поклон пред делото на големия българин педагог, диригент и композитор, създал своя световноизвестна хорова школа и покорил със състава си публиката в над 30 държави на всички континенти. Само турнетата му в Япония са 18. Христо Недялков създаде Детския радиохор през 1960 г. и допреди четири дни бе негов неизменен ръководител и главен диригент.

Над 48 000 семейства с помощ за първокласници

Аида ОВАНЕС

До 30 септември семействата на 48 023 деца са получили еднократна целева помощ за деца, записани в първи клас за учебната 2013-2014 година. Подадени са 48 597 молби, уточняват от Агенцията за социално подпомагане (АСП). Останалите 573 кандидати не са отговаряли на изискванията за отпускане на помощта: детето да е записано за първи път в I клас на държавно или общинско училище и средномесечният доход на член от семейството за предходните 12 месеца преди подаване на молба-декларацията да е по-нисък или равен на 350 лв. От АСП припомнят, че подоходният критерий не важи за деца с трайни увреждания, деца с един жив родител и деца, настанени в приемни семейства и в семейство на роднини или близки.

За миналата учебна година този вид помощи, които бяха 150 лв., бяха отпуснати за 45 549 първокласници в общински и държавни училища. С постановление на МС от юни 2013 г. размерът на помощта бе увеличен със 100 лв. и вече е 250 лв.

От АСП поясниха, че към 1 ноември 2013 г. са подадени 302 943 молби-декларации за отпускане на целева помощ за отопление. Издадените заповеди за получаване на помощта са 227 733, а отказите - 40 432. Останалите молби се обработват. В сравнение със същия период на м.г. са подадени 36 211 молби повече.

РАЗЛЯТ ЦИАНКАЛИЙ СТРЕСНА ПЛЕВЕН

Разлят цианкалий в сградата на бившия Център по метрология стресна Плевен вчера. Сградата беше отцепена веднага от полицията. Силната отрова е била намерена случайно от екип на областната администрация, който бил на оглед. Постройката вече не е държавна собственост и трябваше да бъде освободена. Областният управител Илиян Йончев веднага свика Областния кризисен щаб, уведомени са полицията, прокуратурата и звеното „Пожарна безопасност и защита на населението.

С 888 МЕСТА Е НАДХВЪРЛЕН КАПАЦИТЕТЪТ ЗА БЕЖАНЦИ

Капацитетът за настаняване в териториалните поделения на Държавната агенция за бежанците и в специализираните домове на МВР е 4000 лица и той е надхвърлен с 888 места. Това съобщиха вчера от пресцентъра на МВР.

От агенцията са предприети действия за ускоряване на процедурите за предоставяне на статут или закрила. Основен проблем в работата на РДГП в Елхово е невъзможността за своевременно настаняване на лица с изтекли заповеди за задържане в транзитните центрове на Държавната агенция по бежанците, коментират от министерството. Командировани са служители за усилване охраната на държавната граница, за охраната и съпровождането на задържаните лица, за обработка на документите и полицейска регистрация.

ИЗВЕСТИЕ

Фирма „ПИ ЕН ТРЕЙДИНГ" ЕООД изтегля от търговската мрежа детски бански с арт. №12123 и №2109. Закупените стоки от посочените артикули могат да бъдат върнати в магазини „Панда" гр. Пловдив срещу представяне на фискален бон.

Рентиери да плащат здравни осигуровки иска КНСБ

Аида ОВАНЕС

До 300 млн. лв. може да събере държавата за здравни осигуровки, смятат от КНСБ. Около 180 до 200 млн. лв. може да влязат в хазната през първата година, ако бъде криминализирано начисляването, но неплащането на осигуровки.

От синдиката предлагат да плащат здравни осигуровки хората, които получават доходи от наеми и не са здравно осигурени на друго основание - например по трудов договор, както и играчи на фондовата борса, върху чиито приходи не се плащат осигуровки. От синдиката поясниха, че такава мярка няма да засегне пенсионери и безработни, защото те са здравно осигурени от държавата.

Ако бъде увеличен размерът на максималния осигурителен доход на 2500 лв., приходите ще се увеличат с още 50 млн. лв., са изчислили от КНСБ.

Президентът на синдиката Пламен Димитров алармира за пореден път, че ситуацията в енергетиката е доста тежка и че може да се стигне до срив в сектора още този есенно-зимен сезон. НЕК има дългове от 2.5 млрд. лв. и компанията изпитва затруднения в разплащанията си, което се отразява върху ликвидността на производителите на електроенергия и на мините, които осигуряват въглища за тецовете.

Към този момент служителите в Мини Марица изток редовно си получават заплатите, но както те така и енергетиците са готови да проведат стачни действия

СЪБАРЯТ НЕЗАКОННИ РОМСКИ КЪЩИ ВЪВ ВАРНА

Юлия КОЛЕВА

Между 100 и 200 са незаконните ромски постройки на ул. "Боян Илиев" в четвърти микрорайон на Варна, известен като Гъбената махала. Това показаха данните на проверката, инициирана от кмета на район "Владислав Варненчик" Неделчо Михайлов и извършена от екипи на общинските отдели "Незаконно строителство" и "Обществен ред и контрол".

По време на инспекцията стана ясно, че нито една от живеещите в къщите ромска фамилия няма документи за жилището. "Постройките ни са незаконни. Няма къде другаде да живеем", признаха те. Инспекторите поясниха, че ако не представят необходимите документи, в 7-дневен срок ще получат административни актове за доброволно премахване на обектите. При отказ събарянето ще извърши общинската администрация. Ромите обаче заявиха, че ако къщите им бъдат съборени, ще се съберат на протест пред сградата на кметство "Владиславово". Те недоволстваха, че на прага на зимата има опасност да останат на улицата. Искаме да ни осигурят подслон като на сирийските бежанци, жалваха се те. В момента в Гъбената махала живеят около 1000 роми.

БСП предлага да отпадне топлинният счетоводител

Етажната собственост да се договаря директно с топлофикацията - така ще паднат цените

От БСП обмислят идея етажната собственост да се договаря директно с топлофикацията, без посредничеството на топлинен счетоводител. Това е заложено в промените в Закона за енергетиката, подготвени от Явор Куюмджиев от Коалиция за България.

Пред журналисти в парламента Куюмджиев обясни, че идеята е един блок да може да се договаря директно с топлофикация без посредничеството на топлинните счетоводители. Това ще доведе до намаление на цените на топлофикационната услуга.

В момента всички са длъжни да използват топлинни счетоводители. Дори да има някоя сграда или някой индивидуален потребител с една къща, той не може да се договори директно с топлофикация, а трябва да има топлинен счетоводител.

Ние искаме това да го освободим и изборът да е на гражданите, обясни депутатът. Идеята е топлинните счетоводители да не са задължителни, а домоуправителите и съседите ще решават дали да плащат парното на кубатура или чрез измервателни уреди. Куюмджиев уточни, че ако няколко входа на жилищен блок са на една абонатна станция, но не могат да постигнат съгласие, тогава остават на сегашния модел, когато някой друг решава разпределението на енергията.

Депутатът изтъкна, че топлофикациите подкрепят тази идея. Нашата амбиция е до края на ноември да изчистим всички идеи и новите правила да влязат в сила от 2014 г., уточни той.

"По Закона за енергетиката топлофикациите не могат да намаляват цената с над 5% от регулираната. Ако реализираме тази идея, ние ще освободим и тази долна граница", изтъкна още депутатът. Той посочи, че и в момента има топлофикации, които, ако си намерят лоялен клиент, който е готов да плаща предварително, и искат да му дадат по-голяма отстъпка, те не могат. Ако обаче се реализира промяната, сметките на лоялните клиенти може да се намалят много. Като цяло ще има намаление - чисто пазарно, не регулативно, уточни народният представител.

БЕХ ПУСКА ОБЛИГАЦИИ ЗА 1 МЛРД. ЛВ., ЗА ДА ПОКРИЕ ДЪЛГОВЕТЕ НА „БЕЛЕНЕ"

Българският енергиен холдинг (БЕХ) емитира облигации за близо един милиард лева, за да покрие дълговете на НЕК по проекта "Белене", съобщи БНТ.

Това е с около 500 млн. лева повече, отколкото дружеството обяви през март, защото тогава се планираше тези 500 млн. да се привлекат от кредит. Впоследствие обаче тази идея отпадна.

Парите от облигациите трябва да се върнат през 2018 г. - с лихва от 4,287%, съобщиха от дружеството. Според тях договорените условия след срещи с инвеститори във Франкфурт, Мюнхен, Лондон и Виена са по-изгодни от заема на финансовото министерство от миналата година.

През март БЕХ обяви, че ще емитира облигационен заем за 250 млн. евро. Аргументът бе, че холдингът ще помогне на дъщерната си Национална електрическа компания да покрие дълговете по проекта АЕЦ "Белене" от 195 милиона евро. Те бяха изплатени през май от американската финансова институция Сити груп, с която сега трябва да се разплати Българският енергиен холдинг. Останалите пари, които дружеството ще получи по облигационния заем, бяха планирани още преди месеци за инвестиционни проекти, за газовите връзки със съседните държави и за развитието на електропреносната мрежа в страната.

Държавата продава дела си в Пловдивския панаир

Държавата ще продаде дела си в Международния панаир - Пловдив, като очаква да получи за него най-малко 39 млн. лв. Държавният дял в панаира е 49,63%.

Продажбата стана възможна, след като дружеството беше изваден от забранителния списък за приватизация в края на миналата година, съобщава БГНЕС.

Причината за планираната сделка е, че държавата не може да участва активно в управлението на дружеството и през последните години не получава дивидент. Това се случи, след като с две увеличения на капитала и изкупуването на акции от миноритарни собственици другото дружество в Пловдивския панаир - "Пълдин туринвест", изве контрола от държавата.

Операциите бяха оспорени пред съда по време на управлението на ГЕРБ. Делото бе спечелено на първа инстанция, но след това Пловдивският окръжен съд отсъди в полза на

Гергов. По-късно и Върховният касационен съд потвърди това решение.

Още в края на миналата година предишното правителство обмисляше продажбата на държавния дял, като тогава се говореше това да стане през Българската фондова борса, по подобие на продажбите на дяловете от ЧЕЗ и "Енерго Про".

Глоба до 20 000 лв. за изкупвач на мляко без договор

С глоба или с имуществена санкция от 5000 до 20 000 лева ще се наказва изкупвач на сурово мляко от производител без писмен договор, освен в случаите на разрешени директни продажби, реши парламентът.

Депутатите приеха на второ четене измененията в Закона за прилагане на общите организации на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз. Производител на сурово мляко, който доставя мляко без договор, освен в случаите на разрешени директни продажби, ще се наказва с глоба или имуществена санкция от 500 до 2000 лв.

Няма да има санкция за производител, който е подал сигнал до компетентния орган преди извършване на нарушението. Суровото мляко ще се доставя и купува на територията на страната въз основа на сключен писмено договор за доставка за минимален срок от 6 месеца, освен в случаите на разрешени директни продажби. Те се регистрират от първия изкупвач в областната дирекция на ДФ "Земеделие" по адреса на дейност.

С измененията законово е регламентирано и прилагането на схемите "Училищен плод" и "Училищно мляко", както и тригодишната Национална програма по пчеларство.

ДУПКАТА В ХАЗНАТА Е НАД 360 МЛН. ЛВ. В КРАЯ НА СЕПТЕМВРИ

360,5 млн. лева е дефицитът в държавната хазна в края на септември, отчетоха от финансовото министерство.

Отрицателното салдо към деветмесечието на 2013 г. се дължи на дефицит по националния бюджет в размер на 216,4 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 144,1 млн. лева.

За деветмесечието в хазната са постъпили 21,3 млрд. лева, а разходите са малко над 21,66 млрд. лева.

От финансовото министерство отчитат номинален ръст на приходите и помощите, но и на разходите.

В структурно отношение ръст се отчита основно при социалните и здравноосигурителните плащания, капиталовите разходи, разходите за издръжка, лихвените разходи и други.

Фискалният резерв е 5 млрд. лева, спрямо 4,7 млрд. лв. към края на август.

Бонус-малус за „Гражданска отговорност" най-рано в края на 2014-а

"Гражданската отговорност" ще поскъпне в първата година от въвеждането на бонус-малус системата. В това са категорични и от застрахователния бранш, и от Комисията за финансов надзор. Реалистичният срок на въвеждането на тази система, при която изрядните шофьори плащат по-евтина полица, а тези с нарушения - по-скъпа, е краят на 2014 или началото на 2015 г. Дотогава задължителната полица също ще продължава да расте, категоричен бе Николай Здравков от Асоциацията на застрахователните брокери.

Той изтъкна, че целият пазар очаква с нетърпение въвеждането на системата бонус-малус, тъй като това формира справедливата цена за населението - шофьорите, които карат безопасно, ще плащат малко, които карат ощетимо - ще плащат повече.

Здравков обясни, че средната премия задължително ще нарасне, тъй като в момента не се отразява факторът ощетимост и шофьорите, които причиняват повече щети на пътя, не са санкционирани по никакъв начин, а плащат еднаква цена с тези, които са изрядни участници в движението по пътищата. Така че в началото при въвеждането на системата ще има повишение на средната цена на застрахователната премия, но тя ще се отрази на недисциплинираните водачи.

Данъчните започват проверки за касови бележки

От началото на ноември стартират проверки за издаване на касови бележки в обекти за продажба на дребно в цялата страна, съобщиха от НАП. На база на анализите от данните, подавани от касовите апарати в агенцията, вече са селектирани 1000 обекта, които ще бъдат посетени през следващите няколко седмици от данъчните.

Целта е търговците, чиито обороти се различават значително от тези на аналогични обекти в съседство, да бъдат проверени дали издават касови бележки и на какво се дължат разликите. Едновременно с това инспекторите по приходите ще следят и дали се спазва осигурителното законодателство и дали продавачите имат сключени трудови договори.

Само за няколко часа вчера бяха проверени 42 обекта, от които 30% се оказаха с нарушения. От НАП предупреждават, че глобата за физическо лице, което не издаде касова бележка, е до 500 лв., а за фирмата може да се стигне и до запечатване на търговския обект. Проверките продължават в цялата страна.

Вашето
ТАКСИ
Ви чака!
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" № 23
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

Сноудън готов да свидетелства пред германски прокурори

Джон Кери почти се "извини" за подслушванията, а президентът Обама забрани на АНС да следи МВФ и Световната банка

Бившият сътрудник на американската Агенция за национална сигурност Едуард Сноудън може да свидетелства пред германски прокурори по разследването на подслушването на канцлерката Ангела Меркел, без да напуска Русия, където е със статут на бежанец, предаде Франс прес.

Това стана ясно след дискретна среща с германския депутат от Зелените Кристиан Щрьобеле, придружен от двама журналисти. "Той показа, че знае много неща... Той има принципната готовност да помогне за изясняване" на аферите, заяви Щрьобеле в интервю за германската телевизия А Ер Де.

Депутатът, който е член на комитета за контрол на дейността на специалните служби, допълни, че Сноудън е "готов дори да пристигне в Германия, за да свидетелства", но уточни, че трябва да му бъдат осигурени необходимите условия за това. Щрьобеле посочи, че Сноудън му е предал писмо до германското правителство, Бундестага и Генералната прокуратура. Според него Сноудън предпочитал да даде показания пред Конгреса на САЩ, посочи германски депутат. "Той каза, че предпочита да свидетелства пред американския Конгрес, а не пред германски депутати", подчерта Щрьобеле. "Той не остави у мен впечатление, че е антиамериканец или враг на САЩ, а по-скоро обратното", добави депутатът. Според него Сноудън искал да говори пред Конгреса, "за да сложи нещата на масата и да даде обяснения". В интервю за в. "Зюддойче цайтунг", което ще излезе утре, Едуард Сноудън заявява, че не съжалява за разкритията си, но признава, че това, което най-много му тежи в създадената ситуация, е, че няма постоянна връзка със семейството и близките си.

"В рамките на международните споразумения Сноудън може да свидетелства в Русия, но това ще преценят германските власти. Сноудън няма да отиде в Германия, защото не може да пресече руската граница. Ако го направи, може да изгуби статута си на бежанец", заяви адвокатът на Сноудън Анатолий Кучерена пред радио "Ехото на Москва".

Разкритията на Сноудън породиха остри реакции в Европа, особено в Германия, където информации за предполагаемото шпиониране на мобилния телефон на канцлерката Ангела Меркел подействаха като шок. Германското правителство не е било в течение на посещението на депутата Ханс-Кристиан Щрьобеле в Русия за среща със Сноудън, заяви правителственият говорител Щефен Зайберт, цитиран от ДПА. Не е имало контакти между Москва и Берлин за пътуването на Щрьобеле, заяви говорител на германското външно министерство.

Сноудън разговаря в продължение на три часа с германския депутат Кристиан Щрьобеле

Германският външен министър Ханс-Петер Фридрих заяви, че ще се опита да организира среща между германски следователи и Едуард Сноудън, ако той е склонен да разкрие подробности по твърденията за подслушване на Меркел от АНС, предаде Асошиейтед прес. "Ще намерим начин, ако Сноудън е склонен да говори", заяви Фридрих, цитиран от в. "Цайт". Говорителят му Йенс Тешке потвърди информацията и каза, че Германия иска "разяснения и допълнителна информация". Той изрази предположението, че срещата ще е в Русия. Комисията за контрол на разузнавателните служби на германския парламент ще заседава следващата седмица за Сноудън, заяви председателят на комисията Томас Оперман, цитиран от ДПА. Той посочи, че комисията иска да изслуша зеления депутат Ханс-Кристиан Щрьобеле за срещата му със Сноудън в Русия. "Ако има възможност да изслушаме Сноудън като свидетел, без да го подлагаме на опасност и без да разваляме отношенията между Германия и САЩ, ние сме длъжни да я използваме", написа Оперман в туитър акаунта си, предаде ИТАР-ТАСС.

Германски медии съобщават, че американските власти вече са поискали от Германия да им предаде Сноудън, ако той се озове на германска територия, което според повечето наблюдатели е малко вероятно.

Междувременно американският президент Барак Обама е отдал разпореждане на Агенцията за национална сигурност (АНС) да прекрати прослушването на комуникациите на Международния валутен фонд и Световната банка, чиито щабквартири се намират във Вашингтон, съобщават медиите. Според източници от Белия дом това решение е било взето преди няколко седмици - едновременно с разпореждането да се ограничи аналогичната дейност в щабквартирата на ООН в Ню Йорк, за което бе съобщено преди няколко дни.

Малко по-късно държавният секретар на САЩ Джон Кери заяви официално, че извършваното от американските шпионски централи е отишло "прекалено далече". Кери обаче не е навлязъл в детайли.

Френските електронни медии стават независими

Френският парламент окончателно прие закон за независимостта на обществените електронни медии, който отнема на президента правомощието да назначава шефовете на обществените радио- и телевизионни станции, предаде Франс прес.

Това правомощие се поема от Висшия съвет за електронните медии (ВСЕМ), който става "независим обществен орган със статут на юридическо лице". То касае назначаването на председателите на Франс Телевизион (сред чиито телевизии са националните Франс 2, Франс 3, Франс 4 и Франс 5), Радио Франс (управлява всички обществени радиостанции, сред които Франс ентер и Франс енфо) и Франс Медиа Монд (в чийто състав влизат международната френскоезична информационна телевизия Франс 24, Радио Франс ентернасионал и френското арабскоезично радио Монте Карло Дуалия).

Друга важна мярка в гласувания от управляващата левица текст е възможността ВСЕМ да промени статута на дадена телевизия от платена на безплатна, при условие да се направи икономическо проучване на последиците от такова решение. Дясната опозиция разкритикува новия закон, който според нея прави назначенията на шефове на обществени електронни медии "по-непрозрачни, но не и по-малко политизирани, тъй като председателят на ВСЕМ остава назначен от президента на Републиката". Законът също така намалява от девет на седем броя на членовете на ВСЕМ и променя начина на назначаването им. Президентът вече ще назначава само председателя, а председателите на Народното събрание и Сената ще избират всеки по трима членове след становище на комисиите по културните въпроси в двете камари на парламента.

кратки

Турция очаква нови оферти за ПВО

На фона на продължаващите с Китай двустранни преговори за доставка на балистични ракетни системи за нуждите на противоракетната и противовъздушната отбрана на Турция министърът на националната отбрана Исмет Йълмаз оповести, че "Анкара е отворена и за нови оферти". Въпреки продължаващите критики от НАТО и от САЩ, преговорите с китайската делегация в Анкара продължават.

Лавина от кандидатски листи в Косово

Според косовската ЦИК за общинските избори в неделя са регистрирани общо 7932 кандидати за съветници. Право на глас имат 1 779 357 избиратели в 39 общини. От общо 103 листи, 38 са албански, 33 сръбски, а останалите са независими кандидати на босненци, турци, роми, черногорци, хървати, горани и ашкалии.

Седем чеченци задържани във Франция

Седем мъже от Чечня, които стоят зад нападения срещу десетки проститутки във Франция, са задържани в Страсбург. В хода на следствието е установено, че близо 70 жени са станали жертва на престъпната банда. Чеченците са обвинени за въоръжен грабеж, кражба с утежняващи вината обстоятелства и насилствено отнемане на имущество.

Газовият дълг на Киев нараства

Дългът на Украйна за доставките на руски газ през август се е покачил с почти 8 млн. долара, достигайки 890 млн., съобщи представител на "Газпром". Според анекси към договора между руската компания и "Нафтогаз Украйна" за всеки ден просрочено плащане (не по-късно от 1 октомври 2013 г.) се начислява сума в размер на 6% годишна лихва.

Сирийски министър обвини Брахими в двуличие

Министърът на информацията на Сирия Омран Ахед аз Зуби обвини в двуличие международния посредник за кризата в Сирия Лахдар Брахими, предаде Ройтерс и ИТАР-ТАСС.

В изявление след посещението в Дамаск на пратеника на ООН и Арабската лига Зуби каза, че той "използва повече от един език, за да удовлетвори всекиго за сметка на истината". "Когато той говори в Сирия, той използва една логика, а когато напусне Сирия, използва друга логика", заяви сирийският министър пред тв канала "Ал Маядин".

По думите на Зуби, международният посредник превишава пълномощията си, като се съсредоточава върху хуманитарни въпроси, и освен това кани на подготвяната мирна конференция враждебни към Сирия държави като Саудитска Арабия и Турция. Омран аз Зуби прикани Брахими да бъде "честен и неутрален международен посредник и да се въздържа от публични оценки" и подчерта, че алжирският дипломат не познава "действителната военно-политическа картина" в Сирия.

Изявлението на сирийския министър на информацията е по повод вчерашно изказване на Брахими в Дамаск, в което той отправи редица критики към сирийския режим и към опозицията. Въпреки това сирийският вестник "Ал Баас" - орган на едноименната управляваща партия - окачестви като положителни резултатите от посещението на Лахдар Брахими в Дамаск, коментират информационните агенции.

БЕРЛУСКОНИ СЕ ОЖЕНИЛ ТАЙНО

Бившият италиански премиер, 77-годишният Силвио Берлускони е сключил брак с приятелката си, 28-годишната Франческа Паскуале по време на тайна церемония в село близо до Милано, съобщи британският вестник "Дейли мейл".

Приятелката на щастливата двойка Марител Поланко споделя, че е била поканена на сватбата, но не могла да присъства. "Това не беше граждански брак. Силвио има параклис в дома си и те са могли да се венчаят, без някой да разбере", обяснила тя пред италианско радио.

Преди месец самата Франческа заяви пред сп. "Вени ти фейр", че е решила да се омъжи за Ил Кавалиере. "Търсех го, ухажвах го, накарах го да се влюби и да ми обещае годеж. На практика аз направих всичко, остава само той да каже "ДА", посочи Паскуале. Самият Берлускони, който през последните години преживя много огорчения, споделя, че Франческа "ме дари с радост, без да иска нещо за това".

Хилари взима по $200 хил. на реч

„Машината за пари" добре заработва от икономическата върхушка на САЩ

Хилари Клинтън е инкасирала общо 400 хиляди долара за две речи, изнесени на организирани от банката "Голдмън Сакс" конференции. Съпругата на бившия президент е запознала отбрана аудитория с мислите си на 24 и на 29 октомври, съобщават "Политико" и "Ню Йорк таймс".

Първата си публична изява в тази печеливша за нея седмица Хилари е имала на годишната конференция за алтернативно инвестиране (AIMS), която беше закрита за медии и се състоя в четвъртък миналата седмица. Тя беше изключително за клиенти на американския финансов гигант. Участниците във форума бяха запознати с последните стратегически виждания на "Голдмън Сакс" и с продуктите, които предоставя банката. Бившият държавен секретар на САЩ се изявила във вторник и на друго организирано от банката събитие - Builders and Innovators Summit, на което били обсъдени перспективите пред предприемачите и им били дадени съвети как да развиват и разширяват бизнеса си. От "Голдмън Сакс" отказали на "Политико" коментар за какво точно е говорила Хилари на форума, както и защо именно тя е била поканена да изнесе основната реч на събитието.

Определено Хилари Клинтън е сериозно ориентирана към света на инвестициите, констатира "Политико". През юли тя посети компанията KKR, през септември беше гост на Carlyle Group. Все пак в медиите се появи информация, че при участието си в годишната конференция на инвеститорите на KKR Клинтън е отговаряла на въпроси на съоснователя на компанията Хенри Кравис за перспективите в Близкия изток и политиката на Вашингтон. От пресофиса на Хилари Клинтън обаче отказват коментар за изявите й.

Хилари е наложила тотална забрана за появата на каквато и да била информация за действията й в медиите. В края на септември режисьорът и носител на Оскар Чарлз Фъргюсън обяви, че се отказва от намерението си да направи документален филм за Хилари Клинтън поради стената от мълчание, с която се сблъсква, съобщи в. "Гардиън". Той се срещнал със стотина души, които искал да интервюира за лентата, но всички му отказали. Фъргюсън обяви през юли, че има намерение да направи филма, който да бъде излъчен по Си Ен Ен. Но след като се сблъскал, по думите му - със стена от мълчание, ще изостави идеята. Той също така твърди, че сътрудници на бившия държавен секретар оказват мощен натиск зад кулисите на Си Ен Ен и посланието на Хилари било, че "съдействие за филма ще има само през трупа й", допълва режисьорът в статия за в. "Хъфингтън пост". За провала на плановете си той обвинява и кампания от страна на републиканците, които пък смятали, че филмът ще е тенденциозен и в подкрепа на Хилари: "Никоя политическа партия не иска този филм да бъде направен. След болезнено осъзнаване на този факт реших, че не мога да правя филм, с който после да не се гордея."

По неговите думи Филип Рейнс, говорителят на Клинтън, е "разпитвал" различни хора от Си Ен Ен, преди през юли да бъдат огласени плановете за правенето на филма. "И когато търсех подход към различни хора за интервюта, открих, че никой, ама наистина никой, няма да ми помогне за филма. Нито демократи, нито републиканци - и определено никой, който работи с Клинтънови, търси контакт с Клинтънови или мечтае за позиция в администрацията на Хилари Клинтън", подчертава режисьорът. "Имах проблем дори с елементарното осигуряване на архивни кадри от Си Ен Ен и телевизия Фокс. Всъщност след като разговарях с над 100 души, открих едва двама, които преди са работили с Хилари Клинтън и са готови да разговарят пред камера за това. Но съм почти сигурен, че и те в крайна сметка ще се откажат."

"Това е победа за Клинтънови и за тези своеобразни машини за правене на пари, в които са се превърнали двете политически партии. Но определено не е победа за медиите, нито пък за американския народ", подчертава Фъргюсън.

РУМЪНИЯ ПРИВАТИЗИРА ГАЗОВА КОМПАНИЯ

Румъния спечели 534 млн. долара от продажбата на 15% от акциите в държавната компания Romgaz, която е най-големият производител на природен газ в Централна Европа.

Според представител на Министерството на енергетиката това е важен момент в историята на румънския капиталов пазар.Търгът беше обявен от Букурещ на 22 октомври и северната ни съседка се надяваше да инкасира от сделката между 425 и 567 млн. долара. Тази приватизационна сделка е част от изпълнението на поетите от Румъния ангажименти към Международния валутен фонд и ЕС за отпускане на заем в размер на 4 млрд. евро.

През 2012 г. Romgaz е произвел 5,66 млрд. куб. м природен газ.

Сърбия ще забрани „кучетата на войната"

Сърбия иска да ограничи участието на нейни граждани във военни конфликти в чужбина, пише сръбският вестник "Данас". Според изданието Социалдемократическата партия ще поведе инициатива, с която заминаването на сръбски граждани на бойните полета в чужбина ще се смята за наказателно дело.

Според партията на вицепремиера Расим Ляич с това не само че ще се намали рискът от разпространение на екстремизъм, а ще се спасят и голям брой човешки животи. Експерти твърдят, че стотици сръбски граждани през последните 15 години са участвали във военни конфликти - от Ирак до Сирия.

Фараж пусна петиция срещу българи и румънци

Британският вестник "Дейли експрес" пусна електронна петиция, с която призовава премиера Дейвид Камерън да се противопостави на ЕС и да запази действащите трудови ограничения за граждани на България и Румъния, които трябва да изтекат на 31 декември 2013 година. Според вестника в първите часове от пускането на подписката към нея са се присъединили хиляди британци.

В своя публикация на страниците на изданието лидерът на Британската партия за независимост ЮКИП Майкъл Фараж също обяснява защо е подписал петицията.

"Само седмици ни делят от момента, в който границите ни ще бъдат отворени за милиони хора от Румъния и България, както и за останалите граждани на ЕС, които ще могат да живеят, да работят, да се установяват и да искат помощи във Великобритания. Вече знаем как румънските престъпни банди донесоха бедност в нашите градове, тъй като

Say NO to new EU migrants

Target: Prime Minister - Rt Hon David Cameron MP

безскрупулни компании заобикалят трудовите закони, за да наемат румънски и български строители на ниски цени", пише Фараж.

"Не обвинявам тези хора, че искат за себе си ново начало. Към ромите в Румъния се отнасят ужасно", казва още лидерът на партията, като предупреждава, че следващите, които ще дойдат във Великобритания, ще са албанците.

БЕЛГИЯ ЩЕ ПРИЕМА АФГАНИСТАНЦИ, РАБОТИЛИ ЗА ИСАФ

Белгия ще разгледа внимателно молбите за предоставяне на убежище или хуманитарен статут на афганистанците и техните семейства, подкрепяли белгийските военни в мисията ИСАФ. Това съобщиха местни медии, като се позоваха на изказване на държавния секретар за бежанците, миграцията, общественото приобщаване и борбата с бедността Маги де Блок. Отбелязва се, че предстои внимателен преглед на всеки отделен случай.

Целта е Белгия да постъпи като Германия, която предоставя убежище за 182-ма афганистанци, работили в последните години за Бундесвера. Предвижда се Германия и Белгия да дадат отговор на молбите преди края на 2014 г., когато приключва мисията на ИСАФ.

През октомври НАТО обяви, че има готовност за разгръщането на нова мисия в Афганистан от 1 януари 2015 г., която няма да има боен характер и ще бъде насочена изцяло към обучението на местните сили за сигурност.

ПОЛ КРУГМАН:

Развитите страни не могат да банкрутират

На фона на преживяваната с голяма трудност световна икономическа криза се налага изводът, че валутната независимост е ключът към икономическия успех

След необявения банкрут на Гърция ръководителите на най-големите централни банки се превърнаха в малки деца, вярващи в страшни истории. Време е да пораснат и да разберат, че в развитите държави гръцкият сценарий е невъзможен

Когато през 2008 г. светът беше поразен от Великата рецесия, отговорните за икономиката чиновници започнаха да търсят начини да спрат спада на БВП. Две години по-късно се случи събитие, което напълно преобърна съзнанието на финансовите регулатори: Гърция се оказа на ръба на банкрута.

Тази криза по време на криза до такава степен наплаши директорите на централни банки на останалите държави, че те престанаха да мислят за нивата на безработица и се вълнуваха единствено и само от това гръцкият сценарий - инвеститорите губят доверие в платежоспособността на правителствата - да не се повтори и в тяхната родина.

За да убедят инвеститорите в своята надеждност, на практика всички членове на Европейския съюз наложиха режим на строги икономии. Даже във Великобритания, която не е част от зоната с единна валута, новото правителство реши за всеки случай да ограничи всички разходи до минимум. А в САЩ думата "аскетизъм" стана основа на правителствената риторика.

Политиците се държат като деца. Те се плашат от страшни приказки и вярват в добрата фея, която уж ще задържи инвеститорите. Основният въпрос остава: възможни ли са кризи, подобни на гръцката, в държави, които, за разлика от Гърция и останалите европейски длъжници, имат своя собствена валута, получават кредити в нея и поддържат плаващ обменен курс.

Гръцкото чудо

Кризата, която преживя люлката на съвременната цивилизация, е уникално явление в съвременната икономика. В историята все още няма прецеденти, при които страна, имаща своя валута и получаваща заеми в нея, да изпадне в подобно положение.

Азиатската криза от 90-те години на миналия век не беше криза на суверенния дълг. Решаващ фактор стана големият дълг в чуждестранна валута, който бяха натрупали азиатските "тигри".

Неприятностите във Великобритания от средата на 70-те години на XX век също нямаха нищо общо със суверенния дълг, който беше нисък - около 50% от БВП. Той беше предизвикан от високата инфлация. Най-близко до гръцкия сценарий е била Франция през 20-те години на XX век.

Париж преди 100 години

През 1919 г. Франция празнуваше победата в Първата световна война. Но тази победа беше постигната на много висока цена. Млади мъже в трудоспособна възраст загинаха или бяха ранени на фронта, а тежестта на дълга беше по-висока, отколкото в САЩ днес. Войната дискредитира съществуващия в страната политически ред.

Разгърналата се борба за власт между различните партии направи невъзможно решаването на проблема с дълга. Ако разсъжденията на пророците на банкрути бяха истина, тогава Франция трябваше да преживее икономическа катастрофа. Държавният дълг надхвърляше 200% от БВП, политическата система не работеше, е инвеститорите не се доверяваха на финансовите регулатори. Франция обаче даже не се доближи до състоянието, описвано с думичката, започваща с буквата "Б".

В същото време в страната беше установен плаващ обменен курс. Между 1922 и 1926 г. франкът загуби почти две трети от своята стойност спрямо долара. Но това не доведе до рязък ръст на лихвите по държавните ценни книжа. Напротив, лихвите се понижаваха. А френската индустрия растеше със сериозни темпове. Положението беше много по-добро, отколкото в съседна Великобритания. Инфлацията също растеше. Но тъй като Франция се намираше в капана на ликвидността (ситуация, когато нито понижаването на лихвите, нито увеличаването на паричното предлагане не стимулира икономиката), растежът на цените беше много полезен - той помагаше да се обезцени огромният пост военен дълг на страната.

Държавният дълг не уби и Япония

Още един пример на държава, която отдавна трябваше да потъне, а се държи над водата, е Япония. Страната на изгряващото слънце, за разлика от Франция през миналия век, още през 90-те години попадна в капана на ликвидността и до ден днешен не може да излезе от него.

Вероятно по тази причина японската Централна банка обещава на инвеститорите да се държи безотговорно и безжалостно понижава курса на йената. Изчисляването на реалната инфлация в Япония е достатъчно сложен процес. От 2012 г. цените са се покачили с 200 базисни пункта. Това означава, че притежателите на японски облигации вече загубиха около 20% от своите пари.

Въпреки това японските власти не изглежда да са развълнувани от това, че никой няма да купува техните ценни книжа. В същото време в САЩ постоянно се чуват приказки за това колко ужасно ще бъде, ако азиатските кредитори се разочароват в страната. И съдейки по реакциите на инвеститорите, японците са на прав път, защото, докато йената се обезценяваше, лихвите въобще не растяха.

За момента е рано да се правят изводи, но последната статистика показва, че японската икономика най-накрая започна да расте.

Изводи

Защо тогава Гърция се оказа в тази ситуация и банкрутира? Валутната независимост - ето ключа към икономическия успех. Цялата работа е във валутния режим. Когато се сравняват нивата на дълг и получаването на кредити в страните, влизащи в еврозоната, с това на страните, имащи своя валута, се стига до интересни заключения. Когато държавният дълг на страните от еврозоната надхвърля критичното равнище, те попадат в порочен кръг - лихвите започват да растат и държавният дълг се надува още повече.

Затова страните, които получават кредити в собствена валута, са неуязвими за кризата на ликвидността. Именно по тази причина Испания и Великобритания могат да имат еднакъв държавен дълг и бюджетен дефицит, но банкрутът ще заплашва само първата от тях. А това означава, че политиците в САЩ, Великобритания и останалите страни с независими валути е време да пораснат и да престанат да се боят от банкрута.

Пол Кругман, американски икономист и колумнист на вестник "Ню Йорк таймс". Той е професор по икономика в Училището за публични и международни въпроси "Удроу Уилсън" към Принстънския университет. През 2008 г. получава Нобеловата награда за икономика.

Московските пари

Руската столица привлече през тази година пет пъти повече преки инвестиции

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Любов ПРОЦЕНКО

В Москва продължават да прииждат чужди инвестиции. Само през 2012 година в икономиката й са влезли 35 млрд. долара, което е един и половина пъти повече, отколкото през 2010-а. Тази цифра съобщи на XI московски международен форум по чуждите инвестиции кметът на столицата Сергей Собянин.

Този форум се превръща в изключително важен за открития диалог между представителите на властта и бизнеса. След първата такава среща в икономиката на страната влязоха 19 млрд. долара. А сегашната, съдейки по всичко, ще донесе още повече, тъй като нарасна и интересът на инвеститорите: на миналия форум в Москва пристигнаха 1,5 хиляди участници, а този път се събраха над две хиляди души.

- Населението на Москва достигна 12 милиона души, всяка година към тях се присъединяват още 100 хиляди - каза кметът. - Това е огромен пазар.

А зам.-кметът по въпросите на градоустройствената политика и строителството Марат Хуснуллин добави: "За разлика от другите мегаполиси в света, които в момента регистрират забавен икономически ръст, в Москва се продава всичко, което е построено".

Още по-големи перспективи за влагане на пари в столицата даде разширяването от юли м. г. на нейната територия, което е 2,5 пъти. Притокът на инвеститори обаче е толкова голям, че Москва вече не се радва на всяка рубла. "Възможно ли е отново да започне строителство на бизнес-центрове в рамките на Третия транспортен пръстен", интересуваха се участници във форума. "Не - потвърди Хуснуллин новата градоустройствена политика на града. - Плътността на застрояването вече е толкова голяма, че ново офисно строителство е възможно само в покрайнините на града и новите му територии - там сега се създават нови работни места".

В историческите граници на капиталите предлагат друго използване: в здравеопазването, образователни услуги, детски градини, реставриране на паметници на историята и културата. Преди 3 г. в Москва това изглеждаше немислимо, а днес - инвеститорите се редят на опашка! "През тази година пускаме в експлоатация 8,5 млн. кв. м недвижими имоти - повече, отколкото дори през рекордната 2009 г.", отбеляза Марат Хуснуллин.

Москва предложи и редица нови проекти. Например да се построи Северен дубльор на Кутузовски проспект (има желаещи да финансират този път на 100%), да се участва в създаването на 255 транспортни възела, където метрото ще се пресича с железницата. А през този ноември започва конкурсът за закупуване на вагони за метрото.

ГЕОРГИ МЪРКОВ:

Децата ни са прогонени от спортните площадки

Като не даваме пари за спорт, ги даваме за лекарства, казва депутатът от Коалиция за България

Интервю на Миглена КИТАНОВА

Голямата олимпийска гордост на България по борба Георги Мърков е народен представител в 42-то НС от ПГ на КБ. Срещаме се в кафенето на парламента съвсем случайно и веднага подемаме нашата стара тема. Как малко се прави за българския спорт, как децата не са обхванати още от ученическа възраст и вместо да играят на компютърни игри, могат да отидат на спортните площадки или в тренировъчните зали. Мърков както винаги говори сърцато, че възрастните са тези, които трябва да насочат младото поколение да живее здравословно, за да има хъс и желание за победи. Споделям с нашия олимпиец, че сега в качеството си на зам.-председател на Комисията за младежта, спорта и децата ще може да даде своя принос за родния спорт.

Питам го как е приел да носи бремето на народен представител, имайки предвид и другите му ангажименти в спорта?

- От 15 години се занимавам с политика. Бях областен председател на Пазарджик и председател на общинския съвет на Септември. За първи път съм избран за депутат и се стремя да бъда всяка свободна минута сред избирателите си в Пазарджишкия край, срещам се с тях и търся начини да им помагам. Знаете, че сега повечето са безработни, имат проблеми с бизнеса, имат много социални неуредици. Искам да бъда полезен с каквото мога и не преставам да търся връзка с всички, които искат да бъдат подкрепени или защитени. Разбира се, моята най-голяма болка е, че в Пазарджишка област спортът е изоставен. Имаше много спортисти, но вече 20 г. всеки прави по нещо на парче, няма организация и обединяване на силите в посока на развитието на спорта. Поддържам контактите с националния отбор по борба. Аз съм от първите в този парламент, който поиска борбата да остане в програмата на предстоящите летни олимпийски игри. Предложението за помощ към спорта бе внесено от мен. Декларацията беше подкрепена от 136 народни представители, трима се въздържаха. В позицията на 42-то Народно събрание се изразява недоумение от предложението на Изпълнителното бюро на Международния олимпийски комитет за изваждането на борбата от програмата на летните олимпийски игри през 2020 г. Гордея се, че колегите се присъединиха към призива на световната спортна общественост борбата да запази мястото си в програмата на летните олимпийски игри.

> **За постигане на високи резултати се искат труд, постоянство, добродетели и точност**

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

ГЕОРГИ МЪРКОВ е роден на 5 април 1946 г. в с. Горно Вършило, Пазарджишко. Носител е на бронзов медал на световното първенство в Едмънтън през 1970 г., олимпийски шампион от летните олимпийски игри в Мюнхен през 1972 г., световен шампион в София, европейски шампион в Катовице 1971 г. Завършва ВИФ "Г.Димитров". След Олимпиадата в Барселона през 1992 г. работи като треньор в белградския клуб "Раднички", Швейцария и Австрия. Той е първият олимпийски шампион, който дарява медалите си на Музея на спорта при Националния стадион "Васил Левски". Преподавател в Пловдивския университет "П. Хилендарски". Автор е на методическото ръководство за студенти по класическа и свободна борба. "Доктор хонорис кауза" на ВТУ "Т. Каблешков". До влизането му в 42-то НС е председател на общинския съвет на гр. Септември. Почетен гражданин на София, Пазарджик и Септември. Носител на орден "Стара планина" I-ва степен.

Призовахме 125-ата сесия на МОК в Буенос Айрес да приеме решение за бъдещото олимпийско развитие на борбата. Показателно е, че с този си акт Народното събрание обедини парламентарно представените групи.

Вероятно нашите състезатели по борба имат големи шансове на игрите през 2016 г. Но и вие загатнахте за големите проблеми пред федерацията по борба?

- Напълно споделям вижданото на председателя на федерацията Валентин Йорданов, който открито заяви, че голям проблем е финансирането на клубовете, състоянието на материалната база и липсата на спорт в училищата. И аз съм на мнение, че трябва да се обърне внимание на детско-юношеския спорт, който е в основата за изграждането и откриването на талантливи млади състезатели. Необходимо е също и възстановяването на ученическите игри.

Тук е мястото да подчертая, че председателят на Комисията по въпросите на децата, младежта и спорта Христо Монов постави на дневен ред обсъждането на конкретни законодателни предложения за решаването на тези проблеми, както и за цялостното развитие на спорта в България. Друга задача на нашата комисия е да контролира спорта в държавата, спортното министерство, детския спорт, спорта на учащите в средните и висшите училища. Предстои ново строителство на стадион. За целта има участие по проекти. Досега като не давахме пари за спорт, трябва да ги даваме за лекарства. Нацията ни е болна. Децата са прогонени от спортните площадки и стадионите. Ние искаме да върнем здравия дух в здравото тяло.

Виждам, че докато говорим, няколко души ви поздравиха. Видимо сте добре познат и сред депутатските среди...

- Срещам добро отношение и оценка за усилията, които съм вложил в кариерата си на спортист. За постигане на високи резултати се иска труд, постоянство и редица други качества като добродетели и точност. Вероятно затова и в една и съща година станах европейски, световен и олимпийски шампион.

Някои ме питат дали предпочитам политиката пред спорта? Тук не може да става и дума за сравнение. Аз съм и ще остана спортист до края на живота си. Между спорта и политиката има огромна разлика. При спорта знаеш кой е противникът, излизаш и го побеждаваш. Докато в политиката не си наясно с противниковата страна, откъде и как ще дойде задкулисната и нечиста игра. Разбира се, от години се възхищавам от политици с авторитет пред обществеността като Янаки Стоилов, Сергей Станишев, Димчо Михалевски, Мая Манолова, Корнелия Нинова... Не мога да изброя всички. В ПГ на КБ 50 на сто от депутатите сме нови и нямаме този опит в политиката. Затова сега повече слушаме и не сме толкова активни. Но пък и в това няма нищо лошо. Няма съвършени хора да разбират от всичко.

А как се отнасяте към политиката на ГЕРБ?

- Самият живот е хубав, и най-хубавото в него е, когато човек е здрав. Тогава има щастливи моменти. В живота е важно и друго. Взаимното уважение, признанието за онова, което е направено от другия. В политиката има добри и не толкова добри неща. Трябва да съществува надграждане, лошотията и отрицанието са лош пример и носят само вреда. Ние, българите, понякога таим завист, все някой ни е крив и виновен, чакаме някой да ни помогне. Връщайки се към парламента, смятам, че за една успешна политика е нужен консенсус. Как е възможно, който се качи на трибуната, да говори от името на народа? Визирам лицемерието на депутатите от ГЕРБ, за които всички знаем какво сътвориха през последните четири години. Ами да млъкнат малко... Както казваше бай Тошо, да се поснишат малко. Да имат търпението и волята да изчакат какво ще свършат сегашните управляващи и да бъдат наистина конструктивна опозиция. В момента виждате, че от ГЕРБ само пречат да не се приемат важните закони, бавят събранието, не спазват правилника, не влизат в залата. С това вече не мога да се примиря.

А говорите ли си с Бойко Борисов?

- По времето, когато беше кмет на София, станах почетен гражданин на столицата. Имал съм и служебни виждания с него. Като човек той е нормален. Но има значителна промяна в характера и поведението му, откакто се захвана с държавни дела. При гласуването на декларацията за оставането на борбата като олимпийска дисциплина Борисов подкрепи решението. В коридора ми каза: "Винаги за спорта". В родната ни политика трябва да си стиснем ръцете, дори и да имаме различни политически възгледи и идеи. И това е наложително, за да не потъне корабът съвсем.

Не ви ли тревожат постоянните протести, необоснованите негодувания, тази несигурност при събирането на кворум в парламентарната зала?

- Българите имат завидно търпение към политиците и политиките, които се провеждат през последните 23 години. Какви ли не експерименти ни минаха през главите. Държавата ни е бедна и все е на опашката сред страните от ЕС. В това Народно събрание обаче отделяме повече внимание на социалната политика, здравеопазването, бизнеса, стабилизиране на икономиката. Но за добрите резултати трябва малко време. Не ми е приятно да ме наричат "червен боклук". Червен съм. Но не и боклук. Това е унизително и арогантно от страна на протестиращите. Смятам,че и аз като мнозина българи съм почтен гражданин. Не искам обаче да се стига до крайности, защото умората сред хората е на предела...

По-различен ли е Георги Мърков в семейството си като депутат?

- Семейството е важен стожер за мен. Нищо не се е променило при нас. Само дето съпругата ми Мариана пое повечето грижи към децата и дома. Винаги съм твърдял, че една жена може да издигне, но и да принизи един мъж. В моя случай срещам пълната подкрепа и разбиране от нея. Имам и една голяма радост. Внукът ми Георги, който е на три години и половина, още отсега проявява хъс и интерес към спорта. Още от едногодишен прави лицеви опори и опити да се набира. Може да тръгне и по моя път. Но знае ли човек. Дъщеря ми Десислава играеше в балет "Арабеск", но сега има друга професия. Синът ми Тодор е икономист. Магията на щастливото семейство се крие в разбирателството, взаимното уважение, признание и зачитане труда на другия. Но и аз съм толерантен човек и естет към нежния пол. Винаги гледам на жената като на произведение на изкуството.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013

„Окупаторите" нарушават правата ни

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Ще изплатите ли обезщетение на стотици студенти за платените такси и пропуснатите ползи

Елена НИКОЛЧОВА, студентка по право в НБУ

До днес не коментирах така актуалните "окупации", но след случката днес (б.р. вчера) в НБУ не мога да се сдържа. За мен е вън от всякаква логика да отида на лекции и лекцията да не се проведе, защото шестима!!! младежи са окупирали залата (настанили са се удобно в една от най-големите ни аудитории, сърфират си из нета, което се виждаше на мултимедията, и си се смеят на нещата в интернет) и съответно провалят лекцията на около 250 прависти (всеки ден на стотици млади хора). Уважавам правото на протест, но не и когато с протеста си някой нарушава правата ми (правото на образование е законоустановено в Конституцията на РБългария и ще се радвам тези шестима души да се запознаят с върховния ни закон, ако ще се борят за демокрация). Няколко въпроса изникнаха. Никой от хората, търсещи явно отговорност на лица в държавната власт, обаче не можа да поеме отговорност и да ми даде отговор. Въпросите ми бяха лесни:

✓ Ще върнете ли на стотици студенти заплатената такса за конкретния курс, след като не могат да чуят лекцията, защото пречите на провеждането ѝ?

✓ Ще изплатите ли обезщетение за пропуснатите ползи и претърпени загуби на всички тези студенти, защото, ако продължите тези си действия, ще се стигне именно до тази хипотеза?

✓ Запознати ли сте, че с действията си в момента нарушавате правата на други студенти?

Единственото, което ми се каза от едно момиче, събиращо подписи в подкрепа на "окупацията", беше: "Е-ми-и-и-и... не знам... и вие може да си направите протест за това като нас". Явно приема всичко за някакво забавление, нещо, разчупващо ежедневието.

Дали някой ще застане на входа на дома ми и няма да ме пуска, или ще запречи входа на гражданското, на църквата, университета и т.н., е все с еднакво значение. Ако претендирате, че нещо е свещено за вас, защо го отнемате от другите?

"Окупаторите" явно са забравили, че правата на всеки се простират дотам, откъдето започват правата на другите.

От фейсбук

Агресия и ругателство

Гл.ас. Чавдар СТОЯНОВ

Символичната и значима обществена роля на Алма матер, съчетана с огромния авторитет на най-големия български ВУЗ, получил безспорно международно признание и разпознаваем навсякъде по света, правят управлението му изключително отговорна, сложна и вероятно крайно неблагодарна дейност. В този смисъл столът на професора историк Иван Илчев, който втори мандат е начело на СУ, вероятно не е от удобните, а комфортът е далеч на заден план. Неведнъж съм се учудвал как той с воля и постоянство пред различни по цвят правителства отстоява позициите на преподавателите, очакванията и вижданията на студентите, потребностите на администрацията, търсейки единодействието, съумявайки да избегне конфронтацията и силовото решаване на проблемите чрез едноличната управленска позиция и нейните възможности. Вероятно някой ще има наивността да съзре в тези редове възхвала на работодател или ласкателство към професор, когото огромната част от студентите уважават и ценят. Твърде далеч съм от тази поза - всички мои колеги - преподавателите и студентите, които обучавам, добре знаят, че, възприемайки утвърдената академична йерархия, никога не съм мълчал пред откровени нередности. Като млад преподавател съм допускал доста грешки, но не съм твърдял, подобно на днешните окупатори, че моята позиция е единствено правилната.

От разговорите с проф. Илчев у мен е останало чувството за удовлетворение и усещането за добронамереност, толерантност и отзивчивост. Както и широтата на позицията, която ректорът винаги отстоява.

Университетът е средище, а не арена на сблъсък. Оковаването с вериги не е признак на цивилизованост, а очевидната липса на такава. Болните политически амбиции избиха. Ето защо от самото начало за опитите за т.нар. студентска окупация, превърнала се в грозна политическа акция, очаквах премерена и разумна реакция на ректора и на Академичния съвет. Тази реакция не закъсня и отговори на очакванията на обществото. За пореден път те показаха адекватност и чувствителност в деликатна, спорна и динамична обстановка, заредена с напрежение, провокативност и непредсказуемост. Илчев избяга от административизма и защити академизма, утвърди свободния дух и автономността на СУ "Св. Климент Охридски", опази Алма матер от поредните напъни на политиците, цинично развели знамето на противопоставянето и омразата. Това са фактите, които няма да се харесат на тези, които се хранят от бордовете на фондации, целящи сблъсък, агресия и ругателство.

Декларация

Храмът на знанието не е място за политически битки

Бранислав Диков

Драги колеги!
Уважаеми сънародници!

Ние, българските студенти във Великобритания, като неразривна част с българското общество, не можем да останем безпристрастни към случващото се в България. Затова декларираме пълната си подкрепа и солидарност към демократично избраните парламент и правителство. Ние смятаме, че една малка група от студенти, поставяйки чисто политическо искане - незабавна оставка на правителството на РБългария, не изразява позицията на хилядите български студенти в България и чужбина.

В качеството си на български граждани и студенти ние призоваваме колегите ни в България да не възпрепятстват учебните занятия на останалите студенти, да не предизвикват дестабилизация и конфронтация в българското общество.

България е била пример за етническа и политическа толерантност през многовековната си история. Убедени сме, че крайните прояви на нетолерантност и нетърпимост към чуждото мнение и позиция, и налагането чрез сила и окупация на волята на малцинството над мнозинството не е признак на зрялост и интелект, каквито българските студенти би трябвало да притежават.

Ние, българските студенти във Великобритания, не подкрепяме вмешателството на политически сили, които не спечелиха доверието на българските избиратели на последните избори в България, в опитите им за въздействие над най-младата и будна част на българското общество - българските студенти.

В заключение, бихме искали да изкажем нашата благодарност към всички наши колеги в България, които не се поддадоха на провокации и смятат, че Алма матер е Храм на знанието, а не място за политически битки.

С уважение
Бранислав ДИКОВ,
Българска младежка организация,
Великобритания, Лондон

No pasaran!

Георги МАРКОВ, Социалистически младежки съюз

Змията хапе най-силно, преди да умре, а десницата в България най-добре може да бъде окачествена като змийско котило. Останали извън парламента, презирани от голяма част от българското общество и не на последно място - водени от омраза и реваншизъм, сини мумии окупираха публичното пространство, а видни техни представители станаха двигател и на окупацията на СУ. След като стана ясно, че вечерните им протести, на които ставаме свидетели в центъра на София, започнаха да наподобяват на ходеща циркова трупа, а посетителите им бяха главно членове на ДСБ и други десни остатъци, сините зомбита прибягнаха към форма на протест, която е в остър разрез с установените норми и правила. Разни красавци решиха, че 272-а аудитория може да бъде превърната в партийно сборище на Реформаторския блок. Пореден ден една групичка живее с мисълта, че Ректоратът им е бащиния, а те са качествените студенти в тази държава, без които каквато и да е промяна е невъзможна. Исканията за лустрация, надписите "Долу БКП!" доказват твърденията за синия нюанс на ранобудните.

Над един от входовете на Алма матер е закачен плакат "1968, 1997, сега е наш ред". Ако шепата хора, които се хранят от носталгията по Иван Костов, разглеждат 1997 г. като нещо съзидателно, то за поголямата част от българския народ тя е символ на пещерния антикомунизъм и последвалата го разрушителна вълна, дело на варварското управление на СДС. Какво донесе 1997 г. на България:

- бандитска приватизация
- врати затвориха стотици предприятия и заводи
- ликвидирана беше авиокомпания "Балкан"
- продаден на безценица беше МК "Кремиковци"

и още редица криминални проявления, които всеки гражданин със съвест помни.

Искаме ли нова 1997 г. и нов син метеж? Искаме ли неолиберално и реакционно правителство да дойде на власт, ликвидирайки и последните остатъци от труда на няколко поколения? Пред всеки човек с морал трябва да има дълг - да не допусне това да се случи отново, защото този път последствията могат да са необратими. Дълг на всеки човек, който милее за бъдещето на родината ни, е да заклейми явните опити за държавен преврат срещу законното българско правителство. Нека ясно, в един глас да кажем:

Никога вече сини метежи!
Антикомунизмът няма да мине!
No pasaran!

Право на отговор

Публикуваната от в. ДУМА статия от 30 октомври 2013 г., озаглавена „Проф. Запрян Козлуджов: Медиите изкривяват грубо реалната ситуация", съдържа квалификацията „тази вода ненапита Николай Цонев", по повод на случая със собственост на Министерство на отбраната, отстъпена на Пловдивския университет през 2009 г.

Квалификацията окачествявам като лична обида срещу мен, а твърденията относно собствеността на Министерство на отбраната, която през 2009 г. бе преотстъпена на Пловдивския университет, са неистинни.

Реалната причина за моето искане собствеността на МО да се продаде на търг бе желанието ми да спра задкулисния начин, по който тя неправомерно бе включена в кадастралния план на гр. Пловдив. По този начин аз изпълнявах служебните си задължения, защитавайки интересите и правата на министерството, което оглавявах през 2009 г.

Както добре следва да знаете, развръзката на случая дойде с решение на Министерския съвет, с което собствеността на МО бе предоставена безвъзмездно на ПУ, но по прозрачен и законен начин, следвайки институционалния ред. Това се случи благодарение на моята и заинтересованост на тогавашния министър-председател.

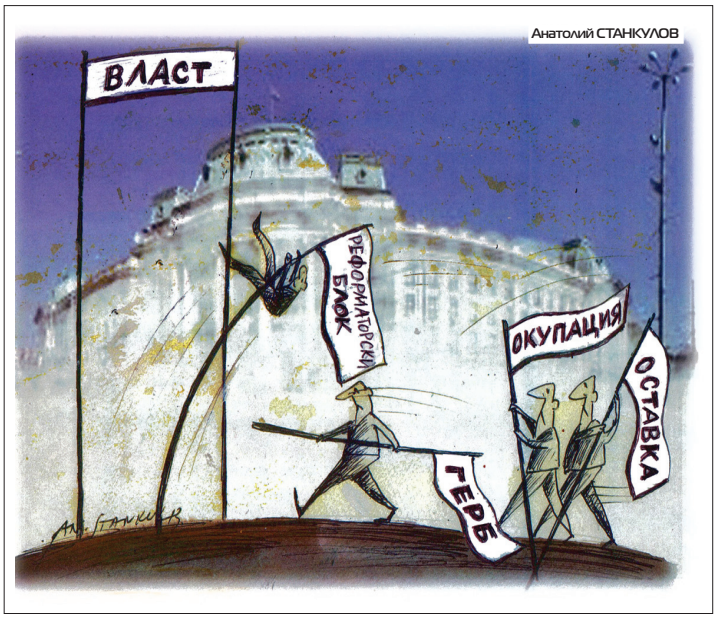
С уважение
Николай ЦОНЕВ, председател на „Нова алтернатива"

МАРИЯ НИНОВА

Медицинският университет в София направи студентски референдум "за" и "против" окупацията на вузовете. От 1945 студенти 1256 са против.

Студентите окупатори не събраха дори 1000 души от няколко университета в София на протест вчера, но поискаха даже национална стачка. А повечето медии преброиха окупаторите като "хиляди", някои сайтове вероятно само от срам не написаха, че протестърите са били "милиони". Истината е далеч по-различна и се вижда с просто око. Но не с окото на камерата може да доловиш разпиката, а със собственото.

1000 причини да не си

Само в един университет в столицата студентите се решиха на референдум - над 1000 души се обявиха против използването му за политически игри. Нали стачкуващите студенти са демократи и се интересуват от мнението на колегите си? Защо не се направи такова допитване и в другите висши училища? Нима ги е страх от резултата?

Стана модерно всеки, който не протестира или не окупира университети, да бъде наричан "комунист" - сега тези 1256 студенти как ще бъдат наречени? "Експерти" ще ги определят просто като "количество" и отново ще кажат, че качеството се бори за морала. Или може би ще бъдат наречени "провокатори"?

Безспорен е фактът, че в България студентите никога не са били проблемът, а напротив - те са решението. Докато това не бъде разбрано от повече хора, няма да намерим търсената политическа и икономическата стабилност. Но българските студенти не са 700 човека, те са 270 хиляди. Кандидатвисшистите не трябва да се водят по ума на хора, готови на всичко, за да минат пустата 4% бариера за влизане в парламента. Не трябва да се подвеждат от безморалните и мръсни игри на кукловоди, искащи не друго, а само едно - да видят себе си начело на държавата. Когато такива хора викат за морал, не само, че е смешно, но е обидно за нацията. Освен ранобудни, студентите трябва да бъдат и разумни.

Намерих над хиляда причини да не подкрепя окупацията. Ако намерите повече - опровергайте ме.

За любовта

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Стотици деца, младежи, възрастни с посребрени коси се прегръщаха и плачеха, сгушени един в друг. Обединяваше ги едно - всички са възпитаници на Детския радиохор. През 53-те години на неговото съществуване всички са минали през училището по музика, по еруди-

ция, по патриотизъм и по... човещина на маестро Христо Недялков, на когото сега трябваше да кажат "Сбогом". "Осиротяхме", се чуваше отвсякъде. В претъпкания храм "Св. Неделя" малки и големи, дори непознати помежду си, се търсеха с очи, за да открият в тях тлеещо огънче, което ги прави една общност. Малки хористи от сегашния състав подеха тихо "Отче наш" и под купола се разстла трепещата хармония на единно чувство. От официалните лица единствен министърът на културата Петър Стоянович не бе избутал децата, за да застане отпред, и остана сред множеството. А сетне под сводовете се понесе "Родна песен", с която маестрото завършваше всеки концерт. И песента излезе от храма подир онази черна кола, а зад нея върволицата избухна в аплодисменти пред смаяните минувачи. Така се изпраща голям артист.

Думата ми е за общността. Ние, българите, сме се отдали на омразата, застанали сме едни срещу други като две настръхнали противникови армии. Дотолкова, че забравихме единната си кауза - България. А така имаме нужда едни от други, така жадуваме да видим тлеещото огънче в погледа на човека до нас, да плачем и да се смеем заедно. Омразата се връща - мразиш ли, мразят и теб. Ако обичаш - връща ти се обич. Стотиците малки и големи частички от една общност, събрани вчера, са различни хора, всеки със свои възгледи и пристрастия. Но един човек е успял да ги направи едно цяло, отдадено на една цел и една обща отговорност. И това винаги ще е посилно от политически и всякакви дрязги. И ще работи за обща кауза. С всички хора е така. Стига да има стожер, който да ги направи общност. Кога обществото ни ще намери своя маестро, който да ни направи един народ? В името на една България.

Уау-у-у-у!

АЛБЕРТ АВРАМОВ

Звучи ли ви познато това възклицание? Сигурно и на вас ви е втръснало американизирането на какви ли не понятия за възхищение и наслада. Разбира се - съпроводено от притворени очички, отдали се на изкушението.

Миналата вечер по повод Хелоуин две дечица, миловидно гримирани и дегизирани, но не като тикви, позвъниха и дочакаха лептата ми за тържественото събитие, видимо възприемано от тях като връх в нагласата за изживяването на светлия задокеански празник. Симпатично, но и печално. Да не прекалявам - все пак други времена настанаха, а зомбитата нарастват лавинообразно, право пропорционално на процеса на промиването на мозъци...

На този фон не по-малко притегателно звучи фактът, че има хора, за които животът е постоянен Хелоуин. Като г-жа Хилари Клинтън например. Уау-у-у-у, я какви хонорарчета вземала бившата Първа дама на Америка. Тук, струва ми се, възклицанието би трябвало да бъде съвсем българско, например: Бре-еей, Бря, Въх, Ега ти и т.н. Колкото до мадам Клинтън - нещата май са повече от ясни. Дали с "Голдман Сакс", дали с KKR, дали с Carlyle Group или пък с други олигархични (може би по-точно е да се каже - най-олигархични) - далаверата стои заключена в сейфовете на американския свръхелит, а той е този, който без съмнение определя световната политика. А г-жа Клинтън - и тя е един наемен, но висш все пак, труженик на нечие благоденствие. Просто знае и тайни, и политики, и идеи, и други подобни. Плюс че и за ранга, който доскоро заемаше във Вашингтон, й се полагаше правото да бъде един от международните стратези, определящи военнолюбивото поведение на свръхдържавата САЩ. За това се плаща. По нашите представи - свръхскъпо. А на нас ни остава само с ведро лице изкушено да изпъшкваме: Уау-у-у-у-у...

1906 - РАЖДА СЕ ЕМИЛ КОРАЛОВ, ПИСАТЕЛ (УМИРА 1986 Г.). Рожденото му име е Емил Дончев Станчев. Известен е като автор на научно-фантастични произведения за деца. Повестта "Непобедимите", с която дебютира в научната фантастика през 1933 г., поставя началото на първия сериал в българската научно-фантастична литература. Следват над 30 романа и повести, най-популярни сред които са циклите за Жари и Морското момиче и за приключенията на Ален. Автор на първите български научно-фантастични книги за деца и юноши, както и на първите български научно-фантастични сериали.

1931 - РАЖДА СЕ НИКОЛАЙ ГЕНЧЕВ, ИСТОРИК И ОБЩЕСТВЕНИК, ПРОФЕСОР (УМИРА 2000 Г.). Изследва българското културно и политическо Възраждане и следосвобожденския период. Бил е декан на Исторически факултет при СУ, ректор на Софийския университет (1991-1993), председател на Съюза на университетските преподаватели в България. Основател и председател на Националния демократичен съюз, на движението Български конституционен форум. Автор на множество монографии, над 100 студии, статии и др. Носител на Международна Хердерова награда за принос в европейската наука.

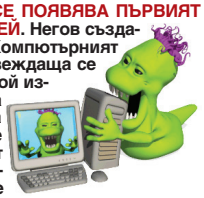
1965 - НОРМАН МОРИСЪН СЕ САМОЗАПАЛВА ПРЕД ПЕНТАГОНА. Постъпката на 31-годишния американски квакер е израз на протест срещу участието на САЩ във Виетнамската война. Продължилата 20 години война (1955-1975) взема милиони жертви. Тя нанася и най-голямата травма в американското съзнание. Формира се т.нар. виетнамски синдром - нежелание на американското общество да се участва в далечни войни и войни с неясен край.

1975 - УМИРА ПИЕР ПАОЛО ПАЗОЛИНИ, ИТАЛИАНСКИ КИНОРЕЖИСЬОР, ПИСАТЕЛ И ПУБЛИЦИСТ (Р. 1922 Г.). Известен с левите си убеждения, смелите си творчески решения и философската си поезия. Автор е на някои от най-интересните филми в новата европейска кинематография - "Евангелието от Матея" (1964), "Птичища и птички" (1965), "Едип цар" (1967), "Сало, или 120-те дни на Содом" (1975). Пребит е до смърт в нощта на 1 срещу 2 ноември 1975 г. на един плаж край Рим при недоизяснени обстоятелства.

1988 - В ИНТЕРНЕТ СЕ ПОЯВЯВА ПЪРВИЯТ КОМПЮТЪРЕН ЧЕРВЕЙ. Негов създател е Робърт Морис. Компютърният червей е самовъзпроизвеждаща се компютърна програма. Той използва компютърната мрежа, за да разпраща свои копия до крайните устройства. За разлика от компютърния вирус, компютърният червей не се нуждае от прикачване към вече съществуваща програма. Червеите почти винаги причиняват вреда на мрежата, тъй като консумират от нейната пропускателна способност, докато вирусите почти винаги повреждат или променят файловете на заразения компютър.

2001 - В БЪЛГАРИЯ Е ОТКРИТА ЕКОПЪТЕКА НА ПРИКАЗКИТЕ. Единствената по рода си у нас детска екологична планинска пътека се намира в Националния природен парк "Врачански Балкан". Отсечката, както и увеселителният парк "Приказката", са предназначени за деца от всички възрасти. Цялото трасе е изпълнено с туристически и развлекателни атракции. На много места са монтирани табели с текстове на приказки, всяка от които с поука.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
2 НОЕМВРИ 2013
ДУМА

Нюанси

ЧЕРВЕНОКОСИТЕ ОГНЕНИ БОГИНИ С ДЕМОНИЧНА ДУША

ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ТЯХ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ОБЯСНЯВА САМО С ГЛУПАВИ СУЕВЕРИЯ И ЕДНОСТРАНЧИВО ТЪЛКУВАНЕ НА СЪНИЩА

ЦЯЛАТА МАГИЯ, КОЯТО СЕ КРИЕ В ЦВЕТА НА КОСАТА, СЕ СВЕЖДА ДО СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ВРЕМЕТО И МЯСТОТО, КЪДЕТО СЕ АКЦЕНТИРА ВЪРХУ НЮАНСИТЕ НА ФРИЗУРАТА. ЗАЩОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПРИЧЕСКИТЕ ВЪРХУ ОКОЛНИТЕ ИЗОБЩО НЕ Е ЕДНОЗНАЧНО. ОСОБЕНО, КОГАТО Е „ГАРНИРАНО“ С ОГНЕНО-ДЕМОНИЧНИ ПОСЛАНИЯ. ИМЕННО ТАКИВА СВОЙСТВА СЕ ПРИПИСВАТ НА ПРИТЕЖАТЕЛИТЕ НА ЧЕРВЕНИТЕ КОСИ. НЯКОИ ГИ НАРИЧАТ БОГИНИ С ГОРЕЩ ТЕМПЕРАМЕНТ, ЗА ДРУГИ - ТЕ СА ВЪПЛЪЩЕНИЕ НА ДЕМОНИЧНОТО НАЧАЛО.

Специалистите са единодушни, че червеният цвят, дори докосващ само краищата на косите или присъстващ само като кичури, е символ на дяволското присъствие и при жените, и при представителите на силния пол. Това особено ярко е изразено, когато става дума за огнените прически. Червеният цвят разкрива предизвикателството, отправено от притежателя на такава коса към всички останали. Това е и белег на темпераментна натура и взривоопасен характер.

Именно такъв имидж култивират както някои модерни дизайнери, така и поп артисти. За пример в случая може да се посочи солистката на група “Aqua” - Lene, или вокалистката на “Republica” - Saffron. Още един почитател и притежател на червените коси е звездата на американския баскетбол - Денис Родман. Известният със скандалите, побоищата и интимните си връзки с прочути по цял свят изпълнителки обаче не е много постоянен в избора на цвета на фризурата си. И затова често може да бъде видян и с боядисана в оранжево или жълто прическа.

Спогаждането с такива хора не е лесна работа. Почитателите на червените коси обичат да учудват публиката. Често те действат в пълен противовес с обществените норми и традиционните вкусове. Дори когато най-напред сами страдат от това.

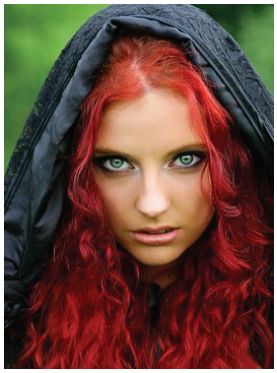
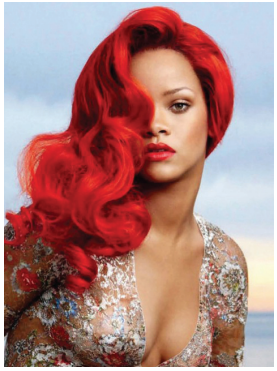
За червените коси е характерен и така наречениият ирландски цвят. Това са ръжави коси с ярък меден оттенък. Зад подобни нюанси във фризурата от миналото се влачи шлейфът на анахроничната неприязън, поносимост или откровения страх. Според народните вярвания червенокосите се приемат като опасни и лъжовни хора. И мъдреците дори съветват да не се завързва приятелство с притежателите на такива фризури, които у някои народи се смятат за зли магьосници. И дори практикуват специфични ритуали, преди да тръгнат на път, за да не срещнат носители на подобни прически.

Такова отношение към червените коси обаче не би могло да се обясни с глупавите суеверия. Вероятно тези хора притежават особена енергетика, която не се хваща с каквито и да било научни уреди. Както това не се определя и с телесни усещания. Необичайността, която се наблюдава и при собствениците на огнени фризури, и почитателите им, се проявява не само на психологично ниво. Но и става факт в реалния свят. Така съществува поверие, че жените с алени прически не са способни да направят хубаво масло и то винаги ще е със специфичен вкус. Подобни твърдения се отнасят и до замесването на тесто или до странните усещания след като някой е масажиран от човек с демонични нюанси в косите.

Що се отнася до тълкуването на сънища, в които присъства такъв човек, има доста суеверни твърдения по темата. Най-добре е сами да решите дали да им се доверите или не. Казват, че ако срещнете червенокос, докато спите, това е предупреждение за наближаваща опасност. Ако пък в съня си виждате прическата ви да променя цвета си към огнен, приемете го като знак, че сте в преддверието на грешна постъпка. Когато дремете и ви посети човек с червена брада, смята се, че по този начин подсъзнанието алармира за евентуални лъжи, които могат да ви дебнат в реалния живот. При положение, че насън станете свидетел как се променя цветът на косата на ваш близък, би трябвало да очаквате поврат в отношенията помежду ви. Ако се захванете с боядисване на прическата, когато съзнанието ви си почива през нощта, добре е да го приемете като предупреждение, че по ваш адрес злословят или отношението на околните към вас е твърде несправедливо. Има вероятност подобни сънища да са своеобразно свидетелство на реални конфликти във всекидневието ви.

Смята се също така, че косите по мистичен начин замествят самия човек и разкриват съдбата му. Затова желанието на някои да променят цвета на косите си, като ги пребоядисат, особено в червено, се приема като знак за търсена промяна. Психолозите обаче предупреждават, че това не минава без последици. И свободата да се превърнеш в притежател(ка) на огнена фризура, грубо казано, се заплаща. В случая ролята на “разменна монета” играе усещането за непредсказуемост. Съществува и рискът от елиминирането на чувството за отговорност.

Затова психолозите съветват, ако всичко ви е наред, да не експериментирате с цвета на косите си и в никой случай да не ги превръщате в огнена корона. И напротив, когато сте недоволни, скучаете, чувствате умора и смятате, че нещата не вървят, започнете промяната от собствената си коса. Това е най-обикновен, безопасен и евтин начин да накарате околните да погледнат на вас с други очи. Особено, ако успеете да създадете впечатлението, че сте огнена богиня с демонична душа...

ПРАВО ИЛИ ПРИВИЛЕГИЯ?

Американска ученичка от щата Флорида успява да отстои правото си да ходи в гимназията с яркочервени коси. 16-годишната Мъбри Андерсън е отстранена от часовете, тъй като администрацията на училището, което посещава, обявява прическата й за нарушаваща правилата за външен вид на учениците. В устава на школото е ясно казано, че не бива да се влиза на територията на учебното заведение с коси в неестествени цветове и предизвикателни фризури.

След отстраняването на тийнейджърката тя не стъпва в училището няколко дни. Създава страница във фейсбук в подкрепа на правото на всеки да има желаната от него прическа. Още в момента на публикуването личната й история, породена от училищната забрана за цвета на косата, събира над хиляда харесвания. Майката на момичето подкрепя Мъбри, заявявайки, че няма нищо против дъщеря й да се бори за правата си.

В крайна сметка директорката на училището разрешава на Мъбри да посещава часовете, въпреки факта, че девойката отказва да промени огнената си грива. Явно на някого му просветнало, че цветът на косата сам по себе си не съдържа никакво негативно послание.

Страницата подготви
Альона НЕЙКОВА

КОГА Самуил Е БИЛ МАКЕДОНСКИ ЦАР?

Историческите факти безусловно опровергават фалшификациите и лъжите на скопските историчари за някаква „македонска" принадлежност на българския владетел

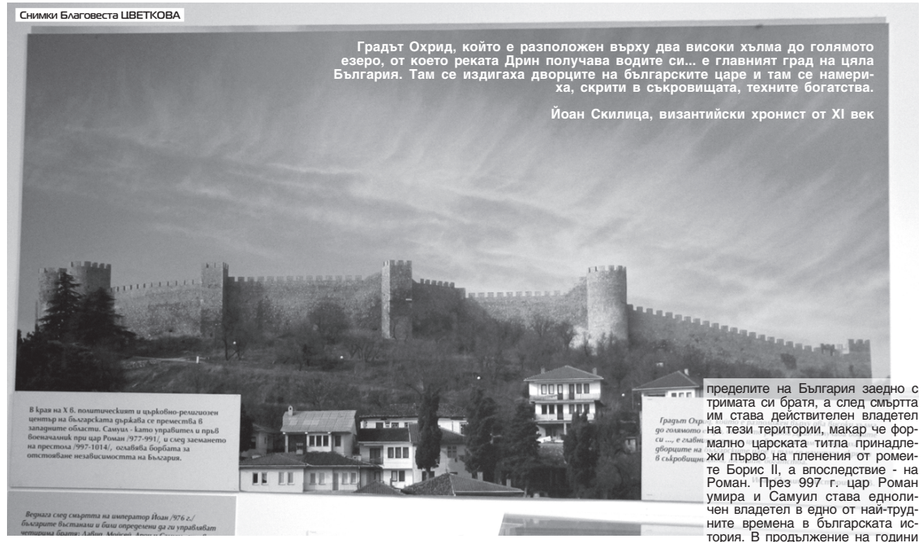

Цар Самуил 997-1014

Веднага след смъртта на император Йоан (976 г.) българите въстанали и били определени да ги управляват четирима братя: Давид, Мойсей, Арон и Самуил, синове на един от велемощните комити у българите и затова били наричани и комитопули...
Така Самуил станал самовластен господар на цяла България. Той бил войнствен човек, който никога не знаел покой... той безнаказано нахлува във всички западни области не само в Тракия, в Македония и земите около Солун, но и в Тесалия, Елада и Пелопонес. Той завзел много крепости, най-главната от които била Лариса. Пренесъл мощите на св. Ахил,... и ги положил в Преспа, където се намирали неговите дворци.

Йоан Скилица, XI век

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Градът Охрид, който е разположен върху два високи хълма до голямото езеро, от което реката Дрин получава водите си... е главният град на цяла България. Там се издигаха дворците на българските царе и там се намираха, скрити в съкровищата, техните богатства.

Йоан Скилица, византийски хронист от XI век

Георги АРГИРОВ

След политическите промени от 1989 г. в Източна Европа на Западните Балкани се появиха нови държави, образувани след разпадането на бившата Югославия: Сърбия и Черна гора, Словения, Хърватия, Босна и Херцеговина, Македония. През 2006 г. Сърбия и Черна гора също се разделиха на две отделни държави. Повече от две десетилетия на запад България има за съсед не Югославия, а Сърбия и Бившата югославска република Македония (БЮРМ, каквото е официалното название на Македония според ООН).

Какво пише в историята?

През античността по-голямата част от днешна Република Македония попада в границите на Пеония, територия, населена от тракийската племенна група на пеоните, докато северозападната част е населявана от племето дардани.

През 356 пр.н.е. Филип II Македонски присъединява Горна Македония към кралството си, включително и южната част на Пеония. Неговият син Александър III Македонски превзема и присъединява останалата част от региона към империята си, като достига до река Дунав. През II век пр.н.е. регионът е включен в границите на Римската империя, а през 146 пр.н.е. е създадена провинция Македония.

Около 680 година в областта на днешния град Битоля се заселва група от прабългари, славяни и византийци, водени от хан Кубер.

През 681 г. хан Аспарух създава България.

В 808 г. хан Крум настъпва към гр. Сер, който през 837 г. е завладян от неговия наследник хан Пресиян. Той именно включва по-голямата част от Македония с нейното славянско население в границите на Първата българска държава.

След завладяването на Преслав от византийския император Йоан Цимисхий в 971 година столицата на България се мести последователно в Скопие, Преспа, Охрид и Битоля.

През 1014 г. България пада под византийска власт при император Василий II Българоубиец. Тогава регионът е определен като област (тема) България, част от Византия.

В 1185 година Асен и Петър се обявяват срещу византийската власт в българските земи и поголемият брат Петър е провъзгласен за цар Петър IV (по-късно помалкият Асен поема власта). Две години по-късно император Исаак II Ангел подписва мирен договор, с който фактически признава Второто българско царство.

Цар Иван Асен I настъпва през 1195 г. към Скопие и възстановява в областта суверенитета на българското царство.

Към 1336 г. Македония е присъединена към сърбите и става част от съществувалото до 1371 г. Душаново царство със столица Скопие.

След 1395 година Македония е поробена от Османската империя.

След Освобождението на България от турско робство на 20 май 1878 г. от 21 църковноучилищни български общини в Македония е отправена молба до великите сили за освобождение и обединение с общото отечество България.

След Берлинския договор Македония остава в пределите на Османската империя.

След Междусъюзническата война областта е разделена на три части. Вардарска остава в Сърбия, Пиринска - в България, а Егейска - в Гърция.

На 13 април 1941 г. сръбската кралска власт във Вардарска Македония е свалена, а областта - присъединена към Царство България.

Коминтерновският период

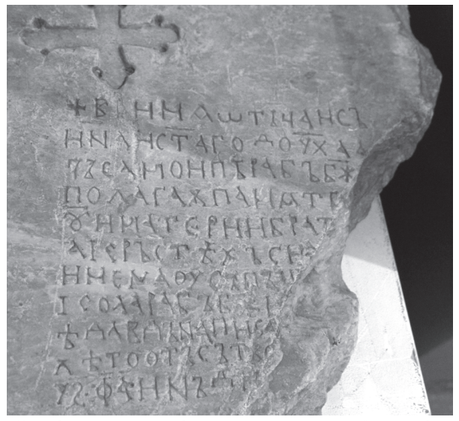
По-късно, на 2 август 1944 г., в рамките на Югославия е провъзгласена "демократична федерална Македония". През периода 1944-1946 г. е лансирана коминтерновската идея за създаване на отделна македонска нация, която е подкрепена и от БКП. Предвиждало да се "македонизирането" на населението от Пиринския край на Македония, а други думи - на днешната Югозападна България.

Пластична антропологична възстановка на главата по черепа от гробница 3 в базиликата "Св. Ахил" на едноименния остров в малкото Преспанско езеро в Гърция. Възстановка: проф. Йордан ИОРДАНОВ

След 1946 г. в резултат на влошените отношения между Сталин и Тито, между Коминтерна и Югославия, "македонизацията" в България е... отменена. По-късно БКП отчита като грешка тази политика и през следващите години последователно изправя своята линия по "македонския въпрос".

Остава обаче безспорният факт - в продължение на повече от половин век българското население в югославска Македония е подложено на културна и политическа асимилация чрез не-

Надгробна плоча с надпис в памет на родителите и най-големия брат на цар Самуил, 993 г., мрамор, с. Герман, на Преспанското езеро: "В името на отца и сина и светия дух. Аз, Самуил, поставям помен на баща си, майка си и братята си този кръст. Тези са имената на починалите: раб божий Никола, Рипсимия и Давид. Написа се в годината от сътворението на света 6501 (= 993), индикт 6."

говото по-нататъшно "македонизиране" и сепариране от България. През този период се поставя началото на лансирането на "македонска нация", на отделен книжовен език и писменост, на македонска културна "идентичност" чрез системна кражба на чужда история и литература за попълване на липсващото духовно и историческо наследство.

Именно по тази причина по-късно, след провъзгласяването през 1991 г. на Република Македония, продължават с още по-ускорени темпове изстъпленията на т.нар. "македонизъм". Управляващата върхушка в Скопие се стреми по всякакъв начин да "афирмира" (да изтъкне, да утвърди, б.р.) измислената македонска идентичност. Като освен кражбата на литература не спират преиначаванията и фалшифицирането на историята, присвояването на исторически личности, имена и дати.

Така например години наред скопските историчари тиражират измислената от тях лъжа за македонския произход на цар Самуил. Според Скопие той е чистокръвен... македонец.

Шчо твърдят скопските историчари?

Въпреки че голяма част от управлението на цар Самуил е в Охрид - един от най-значимите културни центрове на Първата българска държава, в учебниците на Белград, издавани още, се приема, че държавата не е българска. Изтъкнати сръбски учени като проф. Драгун Анастасиевич

Макет на гробницата на цар Самуил (997-1014), остров "Свети Ахил", Преспанско езеро

например твърдят, че Охридска България, ако така може да се нарече, е основана с един антибългарски бунт на комитопулите (династията, от която произхожда Самуил) срещу официалната власт. Сръбската историография редовно описва Самуиловото царство като Царство на македонските славяни. Така сръбската историческа "наука" насажда мнението, че местното население има друго етническо съзнание.

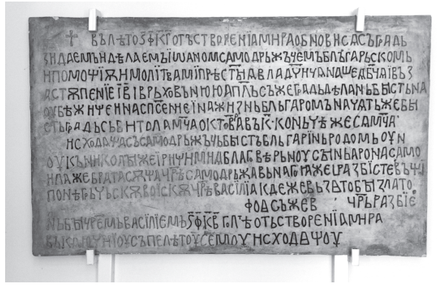
Специалистът по Древна Византия Георги Острогорски признава, че в държавно и религиозно отношение новото царство е исторически пряко свързано с царството на Симеон и Петър. Но по същество тази македонска империя (каква велика "македонска" история!) съществено се различавала от някогашната държава на българите.

В последно време обаче изтъкнати сръбски учени като Никулич, Маркович, Пириватрич и др. застъпват тезата, че населението на Македония през средните векове е българско, а цар Самуил е българин по рождение и български цар!!!

След 1944 г. идеите за македонско "царство" на Самуил се приемат от редица учени в новосъздадената република Македония. Документално тезите на македонските "учени" се градят единствено върху краткото съобщение на Йоан Скилица (византийски летописец от края на XI век, б.р.), че след като вестта за смъртта на българския цар Петър I стига до Цариград, неговите синове, които са заложници там, са изпратени от византийските власти в България "да възпрат комитопулите в по-нататъшното им напредване..., а Давид, Мойсей, Арон и Самуил, които са синове на един от много силните комити на България, клонели към метеж и започнали да бунтуват България".

Както дяволът чете евангелието

Начинът, по който се интерпретира този пасаж, е, че метежът от 969 или 970 г. не е насочен срещу византийците, а срещу освободените от тях наследници на българския трон - Борис и Роман. Към това авторите от бивша Югославия прибавят, че въстанието е срещу българския народ и виждат противопоставяне на етническа основа.

Копие от строителен надпис на цар Иван Владислав (1015-1018) за обновяването на Битолската крепост, 1016 г. от Историческия музей в гр. Битоля, Македония, който потвърждава, че Самуил е "царят самодържавен" на българите

След промените в бивша Югославия идва нова вълна скопски историчари. В учебниците, писани под "диктовката" на новите учени, се лансира тезата, върху която се гради ад хок териториалност.

Историците в Република Македония изхождат от презумпцията, че след като днес има хора, определящи се като етнически македонци, и след като през античността вероятно също е имало такива хора, не е възможно през разделящите ги епохи ситуацията да е била по-различна. Така в Средновековна България апологетите на модерната македонска историография намират аргумент за наличието на "средновековни македонци".

Какво казват българските историци?

Според ст. н. с. д-р Божидар Димитров, който минава за един от най-големите противници на тезата, че днешните македонци са наследници на античните, понятието "Македония" идва от древността. От времето, когато Филип II и синът му Александър правят своите походи, а нашите предци са били някъде в Мала Азия.

За съвременната медиевистика няма спор, че Самуил е бил цар на България. Един от аргументите за българския произход на Самуил е, че при пресичането му на българската граница след смъртта на цар Борис II за цар е признат Роман, братът на царя. През цялото това време (около 6 години) Самуил е главен пълководец на българската армия и чак след смъртта на законния владетел се обявява за български цар.

Според директора на Регионалния исторически музей в Петрич Сотир Иванов цар Самуил е бил лоялен към властта на Петър и Роман и едва след тяхната кончина се е обявил за цар на българите. Във всички документи и различните артефакти от епохата няма нито един, който да гласи, че Самуил е нещо друго освен български владетел.

Факти и артефакти

Освен чисто исторически, има и религиозно-исторически факти от онази епоха. Ето един от тях - българският патриарх Дамян бяга в Охрид от окупирания Преслав, като по това време Охрид става седалище на българската патриаршия, което отново подсказва, че столицата Охрид е била българска, а не "македонска". Устройството на администрацията на държавата също е било според дотогавашните български традиции. Изцяло прабългарска е била административната терминология на държавата - в Охрид има кавхан, ичиргубул и др.

Ако това не е достатъчно, може да се направи справка в хрониките от арабския свят. Арабският автор и изследовател Яхия Антиохийски също описва Самуил като българин. Арменският историк Асохиг Степан от Тарон, който застъпва версията за арменски произход на комитопулите, описва държавата на Самуил като българска.

Ако тези артефакти са толкова далечни и "непроследими", можем да се обърнем към френски източници. Става реч за книгата "Царь Самуилъ и Василий II", написана от французина Густав Шльомберже и издадена през 1943 г. в София от "Българска историческа библиотека" под редакторството на Страшимир Славчев. Густав Шльомберже проследява живота на цар Самуил, позовавайки се на Марин Дринов. Той публикува своя труд "Южните славяни и Византия през X век". Издаден е в Москва в 1876 г. и в София през 1930 г. Основната теза, която се изказва в книгата, е, че цар Самуил е български цар!!!

Освен писмени, има и "каменни" надписи, останали от древността до наши дни.

В първите години на XXI век в двора на къща в петричко село бе намерен надпис, посветен на цар Самуил. В него той е представен като български цар!

Става въпрос за граничен камък с надпис "Самуил самодържец българскыи". Изследователи доказаха, че надписът е автентичен, и така се заби голям пирон в амбициите на Скопие за "македонски" корени на цар Самуил. Според директора на Националния исторически музей ст. н. с. д-р Божидар Димитров това е обичаен начин да се отбелязват граници между българи и ромеи. Освен този камък има още три подобни камъка. Първите два са намерени през 1908 г. край Солун и село Наръш. Предадени са в музея в Цариград, днес Истанбул. Третият е намерен през 1917 г. в село Волша и е предаден на музея във Виена. Националният исторически музей разполага с негово копие, твърди Божидар Димитров.

На какво учат децата в Скопие

Видният историк за пореден път алармира, че историчарите в Скопие крадат българската история, а на днешните деца там се внушава, че дедите им са били под българско робство. "Македонският народ" се бил вдигнал на въстание срещу българската власт под ръководството на... цар Самуил!!! И след дълга война "Първата македонска държава" престанала да съществува, влявайки се във Византийската империя.

Това учат в училище македонските деца, това пише в белите "академични" истории на Македония!

Божидар Димитров също хвърля поглед и към чуждестранни историци и документи, които отхвърлят тезата за "македонския произход" на цар Самуил.

Учени от САЩ, Англия, Русия, Германия, дори и Сърбия, пишейки за драматичните войни на България с Византия през X и началото на XI в., говорят за българско царство и за български цар Самуил. И това доказват оцелели от епохата документи.

Според директора на Националния исторически музей македонските историчари започват да придобиват лек "европейски поглед" към историята на България и Македония. Те наричат царство България "Самуилова държава", а не "македонска". Но Божидар Димитров е категоричен, че държавите носят имената на народите, а не на водачите им. Иначе съвременна Македония би трябвало да се казва "Киро Глигоровата държава" (на името на първия македонски президент Киро Глигоров, б.а.)

Кой е цар Самуил?

Ето някои безспорни факти. От около 971 г. Самуил управлява

Видният историк ст. н. с. д-р Божидар Димитров за пореден път алармира, че историчарите в Скопие крадат българската история, а днешните деца там се учат, че дедите им са били под... българско робство

пределите на България заедно с тримата си братя, а след смъртта им става действителен владетел на тези територии, макар че формално царската титла принадлежи първо на племения от ромеите Борис II, а впоследствие - на Роман. През 997 г. цар Роман умира и Самуил става едноличен владетел в едно от най-трудните времена в българската история. В продължение на години той успява да удържа атаките на византийския император Василий II и дори му нанася сериозни поражения.

Непрестанните борби за надмощие с Византия продължават през цялото му царуване. Самуил умира на 6 октомври 1014 г., вероятно от сърдечен удар, който получава при вида на войниците си, ослепени след битката в планината Беласица. След преждевременната смърт на царя живеещите по тези земи не успяват да издържат дълго на военния натиск на византийците. Четири години по-късно идва и краят на Първото българско царство.

Мястото на Самуил в българската държавна традиция като наследник на Симеон и Петър и предшественик на Асеневци е засвидетелствано в кореспонденцията на папа Инокентий III с българския цар Калоян и с унгарския крал Емерих. В писмо от 1203 г. Калоян съобщава, че е натоварил Търновския архиепископ Василий с мисия до папата, "съгласно обичая" на неговите предшественици - "...Симеон, Петър и Самуил, и на всички останали царе на българите...", Калоян желае царската му титла да бъде призната от папата:

"...предшественици, царете на българите и властите - Симеон, Петър и Самуил, прародители мои, и на всички останали царе на българите... ние, като любим син, искаме от нашата майка, Римската църква, царска корона и достойнство, според както са ги имали нашите стари императори. Както намираме записано в нашите книги, един е бил Петър, втори - Самуил и други..."

Безуспешно се опитва да предотврати коронясването на Калоян унгарският крал Емерих. На неговите протести папа отговаря:

"...от старо време в България последователно мнозина царе са били коронувани чрез апостолическа власт, като Петър и Самуил..."

Какво излиза?

Видни историци и исторически документи сочат, че населението в Македония е българско, че цар Самуил е наследник на българските владетели, че скопските историчари фалшифицират българската история! Цар Самуил е "македонски" цар само в главите на историчарите от Скопие! Той "царува", откакто е създадена македонската лъжеистория.

Цар Самуил е цар на България от 997 г. до 1014 г. и никакви фалшификации и манипулации не могат да подменят историческата истина!

ДУМА Неделник
СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013

Антибиотикът - нож с две остриета

Човечеството е на път да загуби силата на медицинското чудо на XX век

Дори няма век от откриването на първия антибиотик, а в медицинския свят се заговори вече за антибиотична резистентност.

Всяка 25 година хил. души в Европа умират, защото инфекцията, която са получили, не може да бъде излекувана с познатите атибиотици поради привикване на организма към тях. Например

мултирезистентната туберкулоза

е само едно от заболяванията, при които бактериите причинители проявяват устойчивост към известните антибиотици. Според СЗО в света около 630 хил. души имат туберкулоза с множествена лекарствена резистентност. Терминът се отнася за пациент, който има активна туберкулоза (ТБ) и отделя бактерии, които са устойчиви поне към rifampicin (R) и isoniazid (H) едновременно - двата ключови препарата за лечение на туберкулоза. Монорезистентност означава липса на сензитивност (чувствителност) към един препарат - streptomycin (S) или isoniazid. За пръв път през 1948 г. - скоро след въвеждането на лечението на туберкулозата със стрептомицин, лекари съобщават за устойчиви към препарата причинители на болестта. В средата на миналия век стрептомицинът е първото (и дълго време най-мощно) оръжие срещу бактерията, причиняваща туберкулоза. Между другото, стрептомицинът вече е забранен за употреба поради свойството му да унищожава необратимо клетките на слуховия нерв. Подобни свойства има и антибиотикът гентамицин.

В наши дни устойчивост към известните антибиотици проявяват множество бактерии. Сред тях и

причинителят на гонорея

(найсерия гонорее - Neisseria Gonorrheae). Докато през 1944 г. по улиците на големи американски градове са разлепяни официални обяви, на които е пишело, че "пеницилинът ще излекува до няколко часа пациентите с трипер", през 2011 г. шведски изследователи съобщиха, че открили първия щам на гонорея, който не се поддава на лечение с антибиотици. Засега не се знае доколко се е разпространил новият щам. "Бактерията, която причинява гонорея, се адаптира към медикаментите, с които сега е атакувана. Ако преди 15-20 години бе достатъчна 1 инжекция от препарата, което и у нас, и по света бе прието като стандарт за лечение, то през последните няколко години сме принудени да увеличаваме дозата и да удължаваме периода на лечение", коментира за ДУМА доц. д-р Георги Пехливанов - завеждащ сектор "Полово предавани болести" в Кожната клиника на Александровска болница.

Причинителите на инфекции като E.coli, стафилокок и др. се размножават невероятно бързо - в рамките на няколко минути, и се нагаждат към заобикалящата ги среда особено добре, защото разменят помежду си генетична информация и мутират много често. По тази причина те преживяват атаката с антибиотици, обясняват американските микробиолози Сизър Ариас и Барбара Мъри от университета в Тексас и предупреждават за резистентни "супермикроби".

До преди четвърт век хората смятаха, че са победители в борбата срещу бактериите. Това ги научи все по-често да посягат към антибиотиците, а лекарите, за да се презастраховат от усложнения, започнаха да ги предписват все по-често. Така в годините това крайно ефективно лекарство, което атакува точно определени бактериални култури, започна постепенно да не действа. Днес учените призовават към разумното им използване. Според водещи микробиолози почти половината от антибиотиците, които лекарите предписват при инфекции на горните дихателни пътища, се пият напразно, защото "в над 90% от случаите болките в гърлото са причинени от вирусите, а при тях антибиотиците не помагат". Например австралийците твърдят за себе си, че са една от цивилизованите нации, които използват изключително големи количества антибиотици - около 19 млн. рецепти годишно!

Днес лекарите са категорични, че преди изписването на антибиотик трябва да се направи

антибиограма

изследване, при което се установява кои точно антибиотици могат да се справят успешно с бактериалната инфекция, която имате. Важно е да се направи и кожна алергична проба, за да се установи дали имате непоносимост към предписания ви антибиотик.

От 2011 г. Европарламентът призова ЕК да вземе спешни мерки за срещу антимикробната резистентност. Предприет е и 5-годишен план за действия.

18 ноември е обявен за Европейски ден за повишаване на информацията в обществото относно антибиотиците.

С КАФЕ, КОЛА И АЛКОХОЛ

Кафето и колата са напитки с ниско pH и могат да намалят ефективността на повечето антибиотици, например на популярните пеницилини. Ако приемате такива, ограничете също и консумацията на месо (вкл. пилешко), сироп и захар 1 час преди и 2 часа след приема на медикамента. Хинолоните, също често използвани антибиотици (например ципрофлоксацин и левофлоксацин), трябва да бъдат приемани на празен стомах или с храна, различна от млечни продукти. Въздържайте се от мляко и производните му храни поне 2 часа преди и 2 часа след употребата на този клас антибиотици. Ефектът от употребата на алкохол по време на вземане на антибиотици е различен и зависи най-вече от антибиотика, казва д-р Джеймс М. Стекълбърг от Майо Клиник (САЩ). Всъщност и антибиотиците, и алкохолът може да причинят твърде сходни странични ефекти - стомашно разстройство, световъртеж, сънливост, а когато бъдат "комбинирани", страничните действия може да се увеличат. Някои антибиотици като metronidazole (флажил), tinidazole и trimethoprim-sulfamethoxazole не трябва в никакъв случай да се смесват с алкохол, тъй като може да имат твърде тежки реакции. И най-малкото количество алкохол с тези антибиотици може да предизвика тежки реакции като зачервяване, главоболие, гадене и повръщане, ускорена сърдечна дейност.

Антимикробни растения

През Първата световна война в Англия са били използвани марли, напоени в сок от чесън, които поставяли върху раните, за да се избегнат инфекциите и да се ускори заздравителният процес. Не използвайте никога чесъна директно върху кожата, защото може да се образуват мехури, предупреждават медици. Те препоръчват първо да бъде смесен с няколко капки зехтин и тогава да се нанася върху кожата. Чесънът е типичен пример за растение, богато на фитонциди, които се отделят постоянно, но най-много по време на узряване на луковиците. Именно тогава е най-подходящо те да се използват като лечебно средство (степента на отделяне на фитонциди от чесъна намалява прогресивно в зависимост от неговото сушене).

В наши дни според учените много обещаващо е търсенето на природни вещества, които действат антибактериално. "Маслото от кориандър или от синап действа антибиотично", казва Уве Франк, ръководител на европейски проект, който изследва резистентността на антибиотиците. По думите му, в момента фармацевтичната индустрия е насочила погледа си в търсене на фитотерапии в бразилските джунгли.

Освен плодовете и зеленчуците, има и много билки, които притежават антибиотични свойства. Едни от подправките, които често използваме в кухнята и имат свойството да подобрят имунитета, са: бахарът, мащерката, джоджонът, босилекът, канелата, розмаринът, риганът, маточината, карамфилът, дафиновият лист, кимионът, кориандърът, копърът, индийското орехче, кардамонът, пиперът, джинджифилът, анасонът, синапът, магданозът и др.

Лекарският съюз започва работа по продължаващо обучение

Във връзка с развитието на програмата за продължаващо обучение и квалификация на лекарите, което е заложено по закон за изпълнение от БЛС, съсловната организация започна своята дейност, която я изпълва с функцията на действаща камара от европейски тип. Така с помощта на международна медицинска мрежа БЛС организира първия обучителен модул "ПИНТОРЕ-ПЕТРИ" по специалностите ортопедия и съвременни практики в анестезиологията при контрола на болката. Програмата се развива и във връзка с възходящото изтичане на кадри от страната.

Практическата част на идеята бе представена от проф. Ернесто Пинторе - ръководител на департамент ОРТОПЕДИЯ в клиника Малцони Агрополи, Салерно - Италия, и проф. Джанфранко Джон Петри - ръководител на клиника в общинската болница на гр. Белиндзона, Швейцария. Двамата лектори участват в европейския обмен на продължаващата квалификация на лекарите и познават практиката на различните здравни системи.

МАЗНАТА ХРАНА ЗАБАВЯ БИОЛОГИЧНИЯ ЧАСОВНИК

Пристрастеността към мазната храна води не само до наднормено тегло, но и до срив в биологичния часовник - разстройство в циркадния ритъм на организма. Той започва да изостава от естествения денонощен ритъм, а това по специфичен начин води до повишаването на теглото.

Учени под ръководството на Орен Фрой от Еврейския университет в Йерусалим са провели опити, които доказват причинно-следствената връзка между особеностите на храненето и дисбаланса в биологичния часовник. Резултатите от изследването показват, че нивата на адипонектина съответстват на нормалния ритъм на денонощието само при наличие на "обезмаслена диета".

В статията си, публикувана в списание Endocrinology, те отбелязват, че диетата с високо съдържание на мазнини способства за затлъстяването не само поради мазните съставки в храната, но и поради нарушаването на биологичните ритми, което на свой ред води до нарушения в обмяната на веществата.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

БЪЛГАРСКОТО ЧЕРНОМОРИЕ Е СПЕЦИФИЧНА ТЕРИТОРИЯ

Регионалното партньорство може да е модел за национална морска стратегия в рамките на ЕС

S&D
Група на Прогресивния алианс на социалистите & демократите в Европейския Парламент
Делегация на българските социалисти

На 31 октомври, Международния ден на Черно море, във Варна се състоя необичайно по своя характер събитие. На този знаков ден се случват множество събития, посветени на Черно море, а организацията им обхваща детски градини, училища, неправителствени организации, общини и институции. Разнообразието им съответства на разбирането за ролята и значението на Черно море в живота ни и особено в живота на хората, обитаващи крайбрежните зони. Не би било пресилено да кажа, че част от тях преминават рутинно, пренесени от предходни години.

Случилото се във Варна надхвърля представата за

събитие от временен характер

или просто изразяване на отношение към морето, на каквито обикновено ставаме свидетели в този ден. Но какво всъщност е то и какво ми дава основание да подчертая неговата значимост?

Трима областни управител на три български области - Бургас, Варна и Добрич, подписаха Меморандум за сътрудничество в сферата на морските политики. В това начинание тримата областни управители бяха подкрепени от мен, в качеството ми на евродепутат от Групата на Прогресивния алианс на социалистите и демократите в ЕП (S&D), и от представители на няколко министерства, които могат да бъдат наречени ключови по отношение на морските политики. Разширяването на новината от това събитие показва няколко елемента, на които трябва да се обърне внимание.

Маруся ЛЮБЧЕВА, евродепутат от Групата на социалистите и демократите в ЕП (S&D)

На първо място е фактът, че това са българските черноморски области, чиито територии са крайбрежни. На второ място- това е проява на едно ново разбиране за ролята на областните управители и ролята на областите при формиране на националните и европейските политики. На трето място, темата на това сътрудничество е свързана с морето, а посоката силно надхвърля правомощията на областните управители.

И трите елемента заслужават да бъдат коментирани подробно, защото всеки от тях е достатъчно значим в разбирането за морска политика у нас и в рамките на ЕС през последните години. Българското Черноморие е специфична територия с проблеми, определени от границата с морето. Достатъчно голяма и привлекателна по своя характер територия, което насочва много хора към нея в търсенето на препитание и място за установяване. Неслучайно съществува Закон за българското Черноморие, чието приложно поле обхваща много елементи от урбанизацията на региона и устройството на територията. За съжаление сам по себе си той не е достатъчен този регион

да се развива устойчиво

и да бъде съпоставим с други европейски морски райони. Трите черноморски области Бургас, Варна и Добрич са разделени на административен принцип, като по този начин специфичните им морски проблеми следва да бъдат решавани в стратегиите за развитие на два района за планиране - Североизточен и Югоизточен. Това не създава проблем, но поражда недостатъчност в обхвата и обобщаването на морската тематика за трите области. Въпросите, които би третирала една стратегия за развитие на три морски територии, вероятно би била далеч по-различна от тази, която обхваща зони от вътрешността на страната. Затова и стремежът към обединяване на основата на сходни проблеми е естествен. Той изглежда още по-естествен и от гледна точка на това, че сходните проблеми могат да породят унифицирани решения, които, първо, да се вземат по-адекватно и второ, да доведат до устойчиво развитие на цялото крайбрежие.

Именно стремежът за тематична обединеност събра областните управители и мен, като евродепутат от Групата на S&D, за да се опитаме да работим с общи усилия. Този вид регионализъм е различен, той не е административен, той е спонтанен и е проява на конкретен интерес. Интересът на областните не е личен, а интерес на европейските граждани от областите, които те управляват. Независимо от факта, че областните управители имат малко правомощия по закон, не са избираеми, а са назначени да управляват от името на държавата, те ясно заявиха интереса на гражданите от региона към формиране на

интегрирана морска политика

по европейски модел. И то към политика, която съвсем не зависи от тях. Именно това е важното разбиране за ролята на областните управители и областите - когато интересът на гражданите диктува, областните управители могат и трябва да преодолеят ограниченията и да потърсят обединение с институциите, които са оправомощени да организират политиките. Важно е да отбележим, че предметът на сътрудничеството, за което се договориха областните управители на Бургас, Варна и Добрич, е "морски" - проблематика, която занимава различни министерства. С други думи, имаме достатъчно разпокъсана морска политика. Областните управители определиха няколко ключови министерства, които работят по морските проблеми на страната - Министерство на околната среда и водите, Министерство на транспорта, Министерство на икономиката и енергетиката и Министерството на регионалното развитие. Те решиха, че трябва да поискат от тези министерства обединяване и изработване на единна национална морска стратегия, в която ясно да бъдат определени приоритетите на страната ни като морска държава. Те казват, че трябва да бъдем припознати като морска държава, а и самите ние да се припознаем като такава. Защото това в момента не е факт. Не е факт, въпреки многобройни обсъждания, кръгли маси и форуми и въпреки изявленията на представители на морските индустрии, че има разработена чернова на морска стратегия.

Подписаният Меморандум за сътрудничество е част от пътя към общоевропейска черноморска стратегия - насока,

подкрепена от Групата на S&D

в Резолюцията на ЕП от 2011 г. относно стратегията на ЕС за Черно море и по която Европейската комисия продължава да работи. Ето част от целите на документа: "Настоящият Меморандум е плод на интереса на трите области за осъществяване на инициращи действия, координация и сътрудничество с цел изготвяне на Национална морска стратегия на Република България. Тя цели планирането, обединяването и интегрирането на всички видове дейности, свързани с Черно море, в това число политически, икономически, транспортни, туристически, екологични, инфраструктурни, образователни, културни".

С други думи, областните управители са определили най-важната стратегическа цел на страната ни - да се изработи Национална морска стратегия. Питам, дали наистина ни е необходима подобна стратегия? Мисля, че отговорът е еднозначен, защото с такава стратегия България ще бъде част от Европейската интегрирана морска политика! "Подписалите Меморандума споделят идеята за интегриране на политиките, свързани с Черно море, като част от Интегрираната Европейска морска политика, Черноморската синергия и общите насоки на Европейския съюз по изготвянето на Стратегия за Черно море". Това е начинът България да бъде по-активна в участието си в Европейската политика за териториално сътрудничество, в политиката за добросъседство и трансграничните програми. И тогава, наложили се в документите на европейските институции думи и словосъчетания, като "Синя енергия", "Син растеж" "Аквакултури", "Морски крайбрежен и круизен туризъм", "Морски минерални ресурси", ще бъдат част от ежедневието на жителите на трите области и няма да звучат ни най-малкото странно.

Намеренията да се обединим около идеята за организиране на сътрудничество между областите и да осъществим действия за инициране на създаване на Национална морска стратегия са достатъчно амбициозни. Не само поради разпокъсаността на морската политика до момента, но и поради необходимостта от единно ръководство както за създаването на такава стратегия, така и за изпълнението ѝ. Това със сигурност ще наруши създаденото статукво на отделните сектори. Морска политика има в туризма,

морска политика има в транспорта

морска политика има в околната среда. Може ли и трябва ли те да бъдат обединени заедно? И може, и трябва, защото така по-лесно ще се решават въпросите, най-малкото ще се премахне дублирането на едни и дефицитът по други проблеми. Нима морският транспорт не е свързан с околната среда, с туризма или морският туризъм също не е свързан с околната среда? Както и морските индустрии, риболовът... Морската политика е достатъчно многоаспектна, с влияние върху много зони и зависима от много фактори. Затова е важно тя да бъде обединена.

Нужно е да обърнем по-сериозно внимание и на принципа на регионализма, който може да бъде наречен както функционален, така и фундаментален в новия

програмен период на ЕС 2014-2020 г.

Само напомням, че преди няколко години имаше една идея, около която се потърси международно сътрудничество - "Еврорегион Черно море". До този момент тази идея не сработи по ред други причини, които едва ли ще се появят в нашия случай. Давам този пример, за да разсъждаваме на тема регионално сътрудничество. Тогава ЕК провокира търсенето на черноморско регионално сътрудничество, може би инициативата ще сработи след време. Но ние трябва да чакаме, затова и провокирахме наше вътрешно регионално сътрудничество. Такова, каквото у нас е слабо познато. Към подписания днес меморандум поканихме да се присъединят министри от различни министерства. Определихме и координиращ център, който ще работи на ротационен принцип, показващ добро разбирателство между областните управители и консенсусно мислене. Получихме потвърждение, че вицепремиерът г-жа Даниела Бобева ще поеме патронажа по изпълнение на целите на Меморандума и изготвянето на Национална морска стратегия.

Бих искала да завърша с част от предимствата, които ще донесе на България разработването на подобна стратегия:

- Пълноценно участие в реализирането на интегрираната морска политика
- Засилване на ролята и значението на секторите рибарство и аквакултури
- Поддържане на статута на атрактивна морска туристическа дестинация
- Умно и рационално използване на човешкия капитал за разумното извличане на ресурси от морето
- Извеждане на морския транспорт като приоритет и ключ към ефективност и син растеж
- Защита на гражданите и морските отрасли срещу свързаните с морето заплахи
- Съхраняване на традициите и морските занаяти
- Споделяне на морски знания, за да бъдат улеснени иновациите, инвестициите и създаването на добри политики
- Опазване на морската култура и идентичност
- Превръщане на България в двигател на европейските политики по отношение на Черно море
- Обединяване на усилията и опита на черноморските региони в усвояването на средства от европейските фондове.

Парсон

Тодор КЛИМЕНТОВ

В РИБЕНАТА ПАРТИЯ

И тук промяна стана: отлюспиха Шарана.

Тодор КЛИМЕНТОВ

ПРОТЕСТИ

Нагледахме се на сеира: един бие тъпана, други парсата събира.

Двама души разговарят на спирката на стадион „Васил Левски“, докато чакат да пристигне метровлакът за Младост:

-Чу ли? - казва първият. - Щели да вдигат трийсет километра телена ограда на границата с Турция!

- Ще вдигат! - отвръща му вторият. - А защо я разрушиха през деветдесета? Нали си я имаше и на никой не пречеше! Фильо Димитров я събори, без сам да знае защо! Ей така, щото е строена от комунистите и оттогава къде има по Турция и Гърция болно животно, влизаше си както си иска, та после в цели села избиха всички крави и овце заради разните там вносни „Луди крави“, „Шапове“ и „Свински грипове“! Нашите стада от тях да спасяват!

- Знаеш ли още защо я бутнаха? - клати глава първият. - Щото нашите демократи това само знаят, къде какво построено и направено, да го бутнат и съборят! Това си е стар български обичай! Всичко винаги отново да го почваш и никога да не уважаваш направеното от тези преди теб!

ОКУПАЦИОННИ СИЛИ

ЗДРАВНАТА КАСА - ЕДИН МНОГО СПЕШЕН СЛУЧАЙ!

Димитър БЕЖАНСКИ

Не знам как стана, обаче стъпих накриво и си навехнах глезена. Боли, не се трае! Куцук-куцук - отидох при джипито си - симпатична докторка, учтива.

- Ауу, как сме се подули! - плесна с ръце тя, разглеждайки крака ми.

Не знам защо лекарите имат неприятния навик, като говорят с пациентите, да използват първо лице множествено число.

- Как само сме се подули! - повтори докторката. - Според мен е навехнато...

- И според мен е навехнато - простенах аз. - Дайте ми направление за травматолог.

Докторката въздъхна, поклати глава и пак въздъхна.

- За съжаление не мога!

- Защо?! - поинтересувах се.

- Защото не сте спешен случай! - отвърна тя.

После ми обясни, че направленията за специалист още не са пристигнали и всички лични лекари дават направления (по изключение) само при спешни случаи. Обясни ми и какво е спешен случай и какво - не. Ако пациентът, например, има цирей на врата - това не е спешен случай. Но ако има бъбречна криза - е. Ако болният има високо кръвно налягане - не е спешен случай. Но ако вследствие на високото кръвно налягане е получил инсулт, тогава - да. Докторката приведе и пример от собствената си практика. Преди два дни в кабинета й нахълтал младеж със забит нож в гърба. Тя извадила ножа, промила раната, направила превръзка и изпратила младежа по живо, по здраво, защото случаят не бил спешен. Виж, ако младежът бил пристигнал с нож в корема или в гърдите, то тогава...

- Чакайте, чакайте! - прекъснах я. - Казвате, че моят навехнат глезен, нищо, че ме боли кански, не е спешен случай, така ли?

- Така - кимна утвърдително тя.

- А ако беше счупен, щеше ли да бъде?

- Щеше.

След кратък размисъл станах от стола и с всичка сила изритах с навехнатия крак бюрото й. Изкрещях от болка и загубих съзнание. Когато дойдох на себе си, направлението вече беше в ръцете ми.

- Ето, вашият случай вече е спешен! - мило се усмихна личната ми лекарка. - Травматологията е на горния етаж. Побързайте, защото колегата има навик да си тръгва преди края на работното време!

СЕНЗАЦИОННИ РАЗКРИТИЯ

Денчо ВЛАДИМИРОВ

На масата ми в кварталната кръчма в гаража на съседа Муравей дойде с олюляваща се походка непознат мъж и каза да го почерпя с двойна сливова, като в замяна на това той ще ми разкрие като на журналист сензационна новина. Поръчах и той започна:

- Разрешете първо да ви се представя, аз съм бивш ефрейтор, помощник-готвач Ганьо Чапкънски! Ще ви разкрия секретни данни за пребиваването на съветски ядрени глави и обслужващия ги персонал през тоталитаризма в България! Навремето незабелязано мина малка дописка в печата, че в България е имало такива ядрени глави, ама нищо конкретно повече не се каза. Е, аз ще ви дам тази сензационна информация, ама ако викнете още една двойна... И когато му я донесоха, продължи:

- Смятам за свой европейски дълг да разкрия тези факти, след което ще видим дали вече някои у нас ще искат да си имат вземане-даване с руснаците, дето искат да ни пробутват газопроводите си и атомните си централки. И така: Освен в Боровец, както се писа в една демократична медия, съветски ракетчици, твърдя го с пълна сигурност, се намираха и навред из останалите български курорти. Така бе например по цялото ни Черноморие! Там бе пълно със съветски ракетчици, офицери, специалисти по пускове на ядрени ракети и спиране на такива. За заблуждаване на прогресивното западно разузнаване обаче те носеха военската си служба не в униформи, а в бански костюми! Затова и имаше толкова много хора по онова време по бански костюми по нашето Черноморие! Мъжете-съветски ракетчици бяха облечени, така да се каже, съответно в бойни униформени плувки. А жените-ракетчици бяха облечени, също така да се каже, в красиви бойни бикини. Ето ги на картичката...

И мъжът ми извади отърканата картичка с изглед на наш черноморски плаж от близкото минало с налягали там красиви жени. Поисках да видя по-добре веществено доказателство, снимката, и още от пръв поглед видях, че това е пощенска картичка. Не успях даже и да се усмихна, защото събеседникът ми продължи със сензационните си разкрития:

- В Пампорово съветските ядрени бойци и офицери, пак за заблуждение на отдъхващия си в курорта класов враг от Запада, бяха облечени като камериерки, гайдарджии и чевермеджии. Ето ви снимка ...

И ми показа пощенска картичка от курорта Пампорово.

После, като ми показа изразително празното дъно на чашата и сам даде знак на сервитьора да донесе нова двойна сливова, продължи, снишавайки гласа си:

-Имаше съветски ядрени офицери, облечени и като родопски овчари! Ето, показвам ви тази снимка на такъв овчар, който всъщност е облечен в овчарски работен костюм съветски ядрен полковник, за името не съм сигурен - може да се казва Балалайкин, примерно... Част от преносимите ядрени установки бяха пригодени за транспортиране през труднопроходими планински терени върху гърбовете на специално дресирани за целта родопски магарета! Ето, показвам ви снимка на такова дресирано родопско магаре! Тези магарета са преминавали специална школа за подготовка в КГБ! Така, при команда от Москва, е било възможно да се извърши светкавичен магарешки десант с ядрени глави в целия демократичен и прогресивен свят...

- Ето, стигаме и до курорта Велинград - каза събеседникът ми и извади нова пощенска картичка с изглед от езерото Клептуза.

- Тук, във Велинград, бе разположена цяла дивизия от ядрени специалисти и специалистки, които се бяха маскирали като залесители и залесителки, берачи на гъби, дървари, а в отделни случаи и като осеменители на шаран и ловци на пъдпъдъци. Почиващите край язовир “Батак”, горките, те така и не са подозирали, че само на метри от тях, на дъното на язовира, е било просто фрашкано с бойни ядрени глави тип “Чапай”, “Крупская” и “Горбачов”. Там, на язовирното дъно, съветските военни специалисти живеели в комфортни подводници. Отвреме-навреме излизали на повърхността за водка и отмъквали по някоя пасяща из поляните кооперативна овца или скучаеща летовничка. Ето, снимките говорят. Това тук са летовнички, преди да бъдат отвлечени от руснаците на дъното на язовира. Виждате ги, нали?

- Да, виждам ги - казах аз и хвърлих поглед на пощенската картичка от онова време с излегнали се на брега летовнички по бански костюми.

- По някоя и друга ядрена глава е имало и в останалите известни курорти - продължи с разкритията си бившият армейски помощник-готвач. - Те са били, както се пее в песента, на всеки километър... Навред съветските ядрени войски се прикривали с различна стратегия. Ето, показвам ви снимки на маскирани като финландски летовнички съветски старшини. А една рота ракетчици, действащи в Странджа, били маскирани като нестинари! Ето ви изобличаващ снимков материал!

И ми тупна поредната пощенска картичка, на която, забелил поглед, танцуваше нестинар, който според моя събеседник е бил съветски полковник, специалист по ядрените глави ...

- Е, сега имате ли съмнение, че в продължение на десетилетия българските курорти са били на пряко подчинение на Варшавския договор? Хайде, аз да вървя, че ме чакат в няколко телевизии. Срещу тлъст хонорар и пред тях ще направя сензационни разкрития! А наздраве!

И като гаврътна останалото от двойната сливова, запасният ефрейтор се завлече към телевизиите....

Виц Вариете

Откритият космос. На орбиталната станция стои привързан космонавт и тропа яростно по капака:
- Отваряй, кретен! И престани постоянно да питаш "Кой чука?"

☺

- Застреляйте го, че да не се мъчи.
- Докторе! Ние сме частна клиника, а не държавна, тук така не може.

☺

Когато в телевизионна реклама човек с усмивка става от леглото, бодро се приготвя, весело подсвирквайки си, тръгва за работа, долу на екрана трябва да има надпис: "Не опитвайте да повторите това! Този номер е записан от професионален каскадьор!"

☺

Ядосана жена звъни в кучкарник:
- Абе, вие няма ли най-после да направите нещо с тия бездомни кучета?
- Ама, госпожо...
- Няма к'во да ми се обяснявате! Питам дали ще направите най-сетне нещо с тия кучета по улиците?
- Ама...
- Няма "ама"! Както си вървях към блока, и едно от тия псета ме ухапа...
- Ама, госпожо, работим по въпроса. Вече към четири хиляди кучета сме кастрирали...
- Ти чуваш ли какво ти говоря, бе?! Казах, че кучето ме ухапа, а не, че ме е изнасилило...

☺

Върви по улицата мъж с голяма жаба в ръка. Спира го полицай:
- Защо ходите с тази жаба?
Изведнъж се обадила жабата с човешки глас:
- Господин полицай! Спасете ме! Свържете се с дружеството за защита на животните. Писна ми от неговите целувки!

☺

Знаете ли, че:
Америка води две войни - със затлъстяването и с тероризма. Особено успешни са акциите, когато бъде заловен дебел терорист.

☺

- Бабо, днес ти спасих живота!
- Как, миличко?
- Докторът идва, а аз не го пуснах!

☺

- Пешо, какво ти е? Защо си толкова мрачен?
- Заварих вкъщи жената с любовник.
- Божичко! Вероятно си ги претрепал?
- Не, ама така треснах вратата, че те сигурно са разбрали колко съм възмутен.

☺

- Ти вярваш ли в прераждането?
- Вярвам, разбира се! Аз непрекъснато срещам жени, които казват, че са на трийсе години, а си спомнят събития отпреди четирсе и пет години...

☺

Модерни времена:
Българин, погълнал осемстотин грама кокаин, е задържан на френско летище... при опит да излети със собствени сили...

☺

Представители на различни народи се събрали на една маса в ресторант. Всеки си поръчал по чаша вино, но когато донесли виното, се оказало, че във всяка чаша има муха.
Шведът поискал ново вино в същата чаша.
Англичанинът - ново вино в нова чаша.
Финландецът махнал мухата и изпил виното.
Китаецът изял мухата, но оставил виното.
Евреинът уловил мухата и я продал на китаеца.
Българинът изпил две трети от чашата и помолил да му го сменят.
Норвежецът взел мухата и отишъл да лови риба.
Ирландецът удавил мухата във виното и я подхвърлил в чашата на англичанина.
Американецът започнал съдебен процес за три милиона и половина долара за морални щети.
Шотландецът хванал мухата за гърлото и завикал:
"Твойта кожа, сега да изплюеш всичко, което си изпила!"

☺

- Къде са чистачките на колата, скъпа?
- Махнах ги, мили, защото полицаите непрекъснато поставят разни смешни бележки зад тях.

☺

Знаете ли, че:
Отчитайки изхвърленото количество нефт в световния океан, рибите скоро ще почнат да еволюират в посока да им се появят двигатели с вътрешно горене.

☺

Рецепта за ефектен алкохолен коктейл, който всеки може да направи у дома:
Коктейл "Трите прасенца" - кашон водка и двама приятели на гости.

☺

Пепеляшка се разхождала небрежно, защото никой не искал да я вземе за бала. Изведнъж видяла магазин за обувки и влязла. Когато видяла едни обувки - и двете леви, едната 43-ти номер, а другата обувка 27 номер - си ги купила.
Като се прибрала, казала на майка си:
- Мамо, мамо, купих си обувки - и двете леви, едната 43-ти номер, а другата обувка 27 номер!
-Е защо толкова се радваш? - попитала майката.
-Защото ми стават!

☺

- Докторе, кога ще ме изпишат, вече колко месеца лежа в болницата?
- Още е рано. С вашето състояние не сте за изписване.
- Докторе, но аз се чувствам отлично!
- Нямах предвид здравословното ви състояние...

☺

Иванчо седи в час по български и яде баничка. Учителката:
- Иванчо, ти не знаеш ли, че по време на урок не трябва да се яде баничка? Между другото, в какъв род е "баничка"?
- В мъжки, госпожо!
- И защо?
- Защото е с яйца!

☺

Двама ловци кръчат из гората. Изведнъж единият пита:
- Видя ли?
- Не. Какво?
- Излетя патица!
След малко първият пак спира:
- Видя ли?
- Какво?
- Ама ти съвсем ли си сляп? Заек изскочи от храста!
След още пет минути първият пак пита:
- Видя ли?
На вторият вече му писва и решава да излъже:
- Да, видях!
- Ами тогава защо го настъпи?

☺

- Скъпа, заприличала си на Гълъбин Боевски!
- Как така?!
- Качила си девет килца, без да усетиш...

☺

В чудния свят на семейните:
Той се прибра вкъщи в толкова лошо настроение, че жена му, като не беше сигурна какво ще поиска първо, легна гола в мусаката...

☺

Знаете ли, че:
В падащ самолет атеисти няма...

☺

Блондинки се радват на пълнолунието и едната пита:
- Муцка, чудя се кое е по-далеч, луната или Париж?
Другата отговаря риторично:
- Ти да виждаш Париж някъде наоколо?

☺

- Мъжо, гледам, една от кокошките е омърлушена, дали да не я заколим?!
- Ами, ако мислиш, че това ще я развесели...

☺

Двама стоят на улицата и си говорят. Минава кола и ги изпръсква с кал.
- Да запишем номера и да се оплачем, за да го глобят.
- Няма смисъл! Нашите шофьори няма да станат по-любезни. А в Англия, ако шофьор те изпръска, връща се, извинява ти се, после те кани у дома си, предлага ти душ, отнася ти дрехите на химическо чистене и цял ден те вози, където пожелаеш.
- И това с теб ли се случи?
- Не, с жена ми.

☺

Жан-Клод Ван Дам се напил. Влязъл в един двор и съборил кофата за боклук. Излиза стопанинът на прозореца и казва:
- Кой е там?
- Жан-Клод Ван Дам! - отговаря пияният.
- Ако изляза, и четиримата ще ви избия...

☺

На габровец му дошли гости. Постояли, поприказвали. По едно време домакинята подсетила мъжа си:
- Няма ли да предложиш на гостите нещо освежително?
- Разбира се! - отвърнал габровецът.
И отворил широко прозорците...

☺

Знаете ли, че:
Единствената разлика на английските автомобили от останалите е, че жена ти мрънка отляво!

☺

Семантика за всички:
В израза "романтична вечеря" за жените ключовата дума е "романтично", а за мъжете - "вечеря".

☺

Един негър влиза в бар, а на рамото му седи страхотен папагал.
Барманът зяпва и пита:
- Къде го намери този красавец?!
- В Африка, - отговаря папагалът. - Там ги има много.

☺

- Ей, защо плачеш?
- Никой не иска да говори с мен, всички ме смятат за тлъста и ме игнорират.
- Глупости! Вземи си два стола и идвай при нас.

☺

Студентски вицове:
Един грозен, тъп, гнусен змей хванал американеца, французина и българина и им казал:
- Искам всеки да ме впечатли с нещо, за което не съм чувал, иначе ще го изям.
Американецът казал:
- САЩ - Статуята на Свободата, Лас Вегас...
Змеят изсъскал злобно:
- Мен ли се опитваш да впечатлиш с някакви си сгради, бе?! - и го изял.
Французинът започнал:
- Франция - Париж, любов, съвършенство, красота...
Змеят изсъскал още по-злобно:
- Мен ли се опитваш да впечатлиш с някаква романтика, бе?! - и него изял.
Дошло ред на българина и той казал:
- Аз живея в една малка, нескопосана, недодялана, незабележима, невзрачна държава. Никой никога не е чувал за нея.
- Къде е тая държава? Как се казва? - попитал змеят.
- Ами тя е на Балканския полуостров и се казва България... - отговорил българинът.
- Аааааа, верно ли бе, луд... - изненадал се приятно змеят. - Да, бе, знам я. България, София, дъщеря ми учи в Техническия!

☺

Канибалски мъдрости:
Компютърът никога няма да замени човека.

☺

Влиза в бара клиент. И двете му ръце са гипсирани. И казва на бармана:
- Може ли да ми извадите от джоба портфейла, за да платя една бира. Ръцете са ми счупени.
Бармана:
- Да, разбира се.
След малко пак казва на бармана:
- Ще може ли да ми сипете бирата и да ми поднесете чашата към устата, за да пийна.
Бармана:
- Да, разбира се.
След някоя и друга биричка пак към бармана:
- Бихте ли ми казали къде е тоалетната?
Бармана:
- На няколко преки оттук, на автогарата има тоалетна.

☺

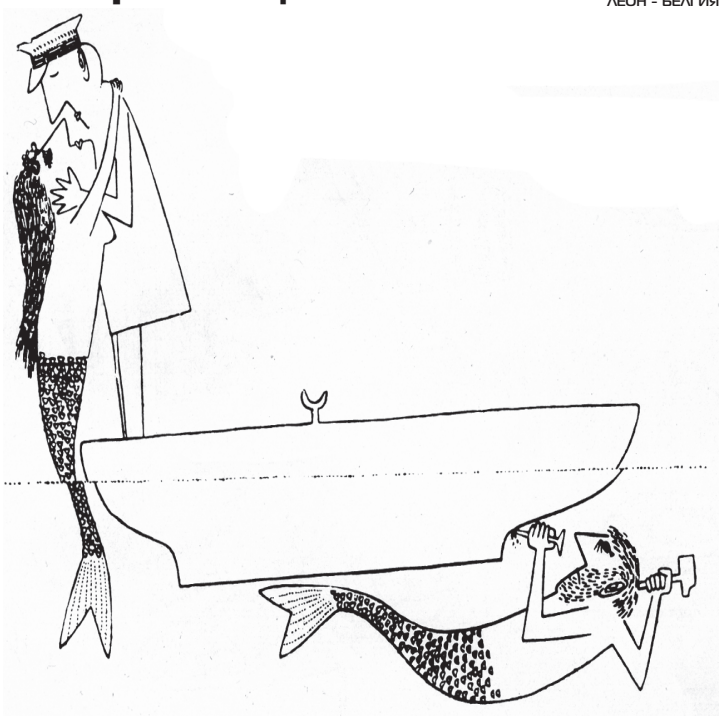
Задъхана от възмущение, нощната сестра казва на дежурния доктор:
- Пациента от стая девет ще облужвам само в случай, че му бъде гипсирана и дясната ръка!

☺

- Все пак целуна ли я?
- Целунах я...
- И каква беше реакцията?
- Положителна за Васерман.

Еврокласици

ЛЕОН - БЕЛГИЯ

Виц Вариете

ПЕГАС

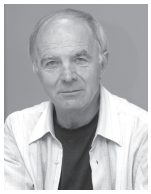
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013, БРОЙ 255

От редактора

Куку-ригу! Кът-кът!

Борис ДАНКОВ

Те пък какво ли ще да е т'ва животно "флашмоб" - пие ли се, яде ли се, какво се прави? - вероятно ще запита шопът. Е, оно не се пие и не се яде. А пипа ли се? - ще запита наследникът на Андрешко или на някой друг шоп.

"Флашмоб" в буквален превод от английски значи "моментна тълпа" или "внезапна тълпа". Накратко това е предварително запланувана и организирана масова акция, в която голяма група от хора се появява внезапно на обществено място и в продължение на броени минути изпълнява някакво абсурдно действие, след което се разотива също така внезапно. Флашмоб е особен вид представление, разчитащо на случайна публика. Това е вид изкуство, което е извън политиката, религията и икономиката"- ни обяснява всезнаещата Уикипедия.

Значи това е нещо, което нито се пие, нито се яде, нито се пипа - те т'ва е флашмоб. Както вчера пред Деня на народните будители от сутрешния блок "Денят започва" на националната ни телевизия бедните зрители разбраха, че протестиращите студенти щели да направят пред Народното събрание "флашмоб". Видяхме този "флашмоб" и в специално заснети кадри пред НАТФИЗ, където бъдещите артисти-протестъри изпълниха своя групов скеч с отблъскване от стената на театралната академия и прилепване с пъхнати глави между металните прегради на тротоара, като впрегатни добитчета. В продължението на "спектакъла" техен колега им ронеше от филийка хляб трохи, които те събираха символично в шепи. Камерата показа още как младите "артисти" налягаха върху асфалта, след което еуфорично започнаха да се прегръщат и сами да си... ръкопляскат.

...Всичко това - в кадър пред двамата събеседници от сутрешния блок Нешка Робева и Васко Крпката, които, по настояване на водещите, трябваше да потвърдят дали протестиращите студенти са... будители. Е, ми да, това са будителите, които имат идеи - отзова се Крпката.

Е,ми да - те т'ва е флашмоб и това са новите будители на България! Бедний, бедний Априлов и злочестий Раковски, где да можехте да станете и да видите какви будители си има родното ни мило отечество. Куку-ригу! Кът-кът!

ГАЛЕРИЯ

Уникална изложба от архива на Гео Милев

Уникална изложба от 46 автентични страници на немското списание "Der sturm" от 10-те и 20-те години на XX век, собственост на къща-музей "Гео Милев" в Стара Загора, ще бъдат показани в галерия "Средец" на бул. "Александър Стамболийски" 17 в столицата. Изложбата се открива на 4 ноември от 18 часа и ще продължи до 16 ноември. Тя включва копия и постери от известното немско арт-списание, на което големият български поет е бил координатор за България. "Der sturm" е модернистично списание за изкуство, създадено през 1910 г. в Берлин от Херварт Валден.

Гео Милев, Автопортрет

Списанието излиза до 1932 година, а около него е създадена галерия на известни художници експресионисти, кубисти и футуристи, закрита през 1936 г. от нацистите.

Според куратората на изложбата доц. Ружа Маринска именно съдържанието на списание "Der Sturm" и връзката на Гео Милев с него прави изложбата уникална. На неговите страници за пръв път се появяват текстове за кубизма, както и творби на такива световноизвестни художници като Василий Кандински, Марк Шагал и Оскар Кокошка.

Изложбата показва близките контакти на Гео Милев с прогресивните идеи на "Der sturm", с модернизма в лицето на едни от най-големите световноизвестни художници - специално за ДУМА писателят Никола Инджов, председател на Международната фондация "Гео Милев", която е сред инициаторите на събитието заедно с къща-музей "Гео Милев" и Министерството на културата.

ПРЕМИЕРА

Какви е люде родило Банско

"Високопиринци. Какви е люде родило Банско" - така е озаглавена току-що излязлата книга на писателката-историчка Мария Радонова, посветена на възрожденското минало и по-сетнешните епохи, на знаменитите личности, които са се родили в архибългарския град. В предисловието към книгата си авторката обяснява откъде е дошло наслов"ието "Високопиринци" - от обстоятелството, че Банско е сред "високите селища" в Пирин планина. Високо е то, ако не и по-високо, по своя български дух, родолюбие и предприемчивост.

В книгата си Мария Радонова разказва интересно и увлекателно за старите банскалийски фамилии и бележити личности, будители и книжовници, зографи и харамии, дипломати и банкери, учители и художници, поети, театрали, политици и какви ли не още... Като започва от древните светини и минава през "преподобния свети Паисий" и неговата "История славяноболгарская" писателката подрежда цяла броеница от знаменитости, за които назнайваме по нещо, но едва ли знаем всичко. Тя ни напомня за "най-щедрия и най-безкористен дарител Хаджи Вълчо", допълва представата ни за Неофит Рилски, запознава ни с даскал Никола Попфилов. Среща ни с Везьовия род. Казва ни неизвестни неща за Тома Вишанов. Открива ни кой е уста Глигата Дюв. Не пропуска Братя Молерови. Пристрастна е към Хаджирадоновия род. Горда е с поета на Банско и България, на света - Никола Вапцаров. И за още колко много банскалии хортува Мария Радонова... Книгата е илюстрирана с автентични фотографии и документи. Тя излиза със спомоществователството на банскалията председател Димитър Мацурев. Нейната премиера ще бъде днес от 18 ч. в Централния военен клуб.

ПЕРИОДИКА

Преславски брой на в."За буквите"

Пред Деня на народните будители Университетът по библиотекознание и информационни технологии издава брой 40 на Кирило-Методиевия вестник "За буквите - О писменехъ".

На 1150-ата годишнина на Моравската мисия на св. св. Кирил и Методий и създаването на славянската азбука е посветен обширен репортаж за Третия международен конгрес по българистика в София. Наследството на Преславската книжовна школа е подкрепено с нов немски превод на "Азбучна молитва" от епископ Константин Преславски и негова предполагаема творба, писана в Моравия. Отпечатан е очерк за чешкия художник Алфонс Муха - автор на цикъла "Славянска епопея" и цветни факсимилета на картината "Цар Симеон Български - зорница на славянската писменост". Публикуваният очерк на Калин Николов за българския художник проф. Тодор Варджиев представя съвременото битие на кирилицата.

По повод 200-годишнината от Успението на св. Софроний Врачански изданието информира за националното честване с молебен в храма "Св. Александър Невски" и тържествено събрание в Българската академия на науките.

Броят съдържа информация за международна конференция в София, международни проекти на УниБИТ, Деня на книгата и авторското право, поздравление до избраната повторно за генерален директор на ЮНЕСКО Ирина Бокова и др.

ВЪЗРОЖДЕНЦИ

Габровската библиотека се модернизира

Габровската регионална библиотека "Априлов - Палаузов" първа от публичните библиотеки в страната вече разполага с мобилна версия на своя електронен сайт. Чрез обновлението на интернет-сайта на библиотеката се осигуряват много по-големи възможности за информиране на читателите. В рамките на проекта за децата и учениците са създадени специализирани страници "За децата" и "Е-образование".

Чрез новия мобилен сайт на интернет-потребителите е осигурен лесен и бърз достъп до информация от региона чрез електронния портал "Регион Габрово".

Възможен е също така достъп до библиотечния сайт от мобилен телефон, iPod, iPhon и Tablet. Обновеният сайт е с атрактивен дизайн, който включва интересно съдържание на информация, изображения, аудиофайлове, видеоклипове и пр.

Мобилната версия на обновения електронен сайт осигурява достъп до дигитална информация за образование и самообразование, повишаване на професионалната компетентност и забавление. Достъпът до сайта е на адрес: www.librgabrovo.com

Библиотека "Априлов-Палаузов" в Габрово

Белетристика

Временна заетост

В памет на Николай ХАЙТОВ

РАЗКАЗ

Селото преди векове беше побило темели в горния край на полома. Под него реката хилядолетия бе гризала скалите, бе се гърчила в безсилен гняв и сега тясното шосе следеше зигзагите на двубоя между камъка и водата. Над селото изведнъж се отваряше неподозирана шир - полегати ниви и ливади, обрасли с хвойна и сливаци деретини, а зад тях се извисяваше един от централните хребети на Родопа.

Сигурно неведнъж проломът е преграждал пътя на нежелани насилници, осигурявал е идилично спокойствие за людете, но и ги е откъсвал от големия свят. Ала и дотук е достигал отглас от колизиите на историята. Достатъчно е да чуеш името на пещерата "Челевещницата", за да те побият тръпки. Опазеният кошмарен спомен разказва за "разделното време" - промъкналите се дотук нашественици, за да сменят старата християнска вяра, не заварили хора в суровите каменни къщи. Когато разгадали, че са се скрили в пещерата, запалили огън на входа ѝ... Иди сега тълкувай нейното название - помен за човешката трагедия или за изродената човещина? - И едното, и другото не се свършват по този размирен свят, който уж все върви към съвършенство, но то, като хоризонта, все така си остава недостижимо.

Още по пътя насам по-малко ме занимаваше идеята за възложената ми социологическа анкета, отколкото размислите около самоубийството на Ангел Деев. Той беше мой студент, от най-начетените и амбициозно настроени, дипломирал се преди две години като бакалавър. Когато преди трийсетина дни научих за трагичната случка, не можех, по-скоро не исках да повярвам, че този млад мъж, съчетаващ юношеския идеализъм и зрялата амбиция за задълбаване в науката, може да посегне на живота си.

Сега, след приключване на анкетата по повод очакваното влизане в Европейския съюз и надеждите на хората от различни социални слоеве и професии, бях се запътил към гробището. В края на селото за всеки случай попитах една жена правилно ли съм се насочил. Тя ме погледна озадачено - явно появата на непознат човек, ябанджия, както се казва тук - и въпросът му, забавиха малко нейния отговор, но все пак услужливо отвърна:

- Ей го, е, отсрьоща, не си сборкал. Че кутро ще тросиш там?

Отвърнах притеснено.

- А-а, Ангелча ли? Язък за хубавото момче. Зян са стори, та и майка си без време почерни. Пък тя, завалията, се надяваше невяста вече да ѝ доведе...

Продължих и след сто-двеста крачки прекрачих съборената телена ограда. Огледах се изненадан - в горния край малките мраморни надгробия бяха белязани със звезда и полумесец, а в долния - стърчаха потъмнели дървени кръстове. Ориентирах се по още неулегналата купчина пръст. До кръста с неговото име бяха подпрени два изсъхнали венеца. Спомних си, че лани ме питаше имам ли да подаря някоя икона за новопостроения параклис. Явно родителите му бяха от онзи, които се покръстили по призива на културно-патриотичната организация "Родина" около 1940 г. Това обясняваше присъствието на две религии в едно гробище, противно на канона.

Положих цветята, набрани край пътя, и от пресъхналата ми глътка можа да се отрони само: "Ех, момче, момче! Тук ли трябваше да се срещнем?..." Въпроси, спомени и разговори се преплитаха в съзнанието ми. Та нали той имаше толкова конкретни планове за напред! - Ангел беше от най-активните на семинарните упражнения по литература. Разсъждаваше логично, личеше, че е чел много повече от своите състуденти, поставяше и мене в проблемни ситуации. Едни от колежките го гледаха с възхищение, други - с известна завист, а трети, неизкушени от науката, а от студентските авантюри - се опитваха да го иронизират, че философства. Аз открито му симпатизирах, чувствах го като приятел, въпреки значителната разлика в годините ни. Даже малко ревнувах, усещайки, че втората му специалност - историята, повече му беше легнала на сърце. Увличаше се по духовните търсения на Средновековието, коментирахме "Алексиадата" на Ана Комнина и нейната съвременна интерпретация в романа на видна наша писателка, и по други теми. По-далечната му мечта беше да се посвети на византологията. Когато завърши бакалавърската степен, на въпроса ми ще си търси ли учителско място, Ангел ми бе отговорил: "Сега, господине, съм готов на каква да е работа. Ще посъбера нужните пари, та догодина да продължа магистратура. В село поминъкът така е западнал, че нашите нямат възможност да ме издържат повече... Но ще се оправя!"

С премрежени от влага очи се загледах във високата планинска верига. Светлозеленото на предния план постепенно потъмняваше в далечината, където смърчовите гори внушаваха нещо тайнствено и легендарно. Там някъде минаваше "римският път" с едрата си, изгладена от стъпки и копита каменна настилка, но дали беше от римско време или бе прокаран по повеля на султан Мехмед IV Ловеца, още се спори. Изненада ме веднъж Ангел с увлечението си по лова. - Такава лирична натура, а изведнъж - авджия! Разказваше ми за лова на глухари в далечния девствен баир. По думите му усещах напрежението на дебнението, вслушването в любовната песен на мъжкаря, играта на сенки и светлини: "Едва ли познавате прастарото вълнение на ловеца - разказваше той. - Тръгва се след полунощ, пътят е дълъг и труден в тъмнотията. Постепенно нощните сенки избледняват и първите отблясъци на зората заиграват върху опашката на мъжкаря, разперена като ветрило. Мълчаливо го следим. Той така се е вдал в своето песенно ухажване на женската, че не усеща нашата пусия. Изпитвах нещо като завист или по-скоро ревност... В този миг изтрещя изстрел и цялата магия се продъни чрез ехото в джендемите. За моя радост спътникът от ловната дружинка не бе улучил... Като го срязах, другите ми се присмяха, че аз съм бил баш глухарят, щом съм забравил за пушката и за какво съм дошъл."

Той замълча, без да скрива самоиронията, и завърши с предложението: "През лятото, господине, ще ми дойдете на гости и ще ви заведа към Глухите камъни. Ще преживеете истинско сливане с планината, както сигурно са го изживявали дедите ни от векове. Може и да не стреляте; достатъчно ще ви е да почувствате първичната красота и хармония..."

Обещах, че непременно ще му гостувам. Но кой да предположи, че ще се срещнем на това запуснато гробище!

Преди година се изненадах от включването му в предизборна кампания. С ентусиазъм говореше за напредничавите планове на опозицията и за желанието им да променят полуфеодалните порядки в селото, наложени от тогавашния кмет. Вярваше, че промяната може да настъпи, достатъчно е хората да се пробудят, а политиците да бъдат честни. Усещах в разсъжденията му нещо, останало от семинара за личността на Алеко Константинов, но сякаш беше забравил за поведението на Бай Ганьо след завръщането му от Европа... Изборите минаха и заминаха, но веднъж случайно дочух, че в Ангеловото село на два пъти ги касирали за нередности и в крайна сметка за кмет пак се наложил съперникът на неговата партия. Представих си обзелото го разочарование от политическите машинации, от липсата на така нужната му работа, от рухването на надеждите. Ето ги сега мечтите и надеждите, заровени под купчината пръст! След скорошния дъжд бяха наболи свежи тревици, но и тях първата слана щеше да попари, преди да изкласят...

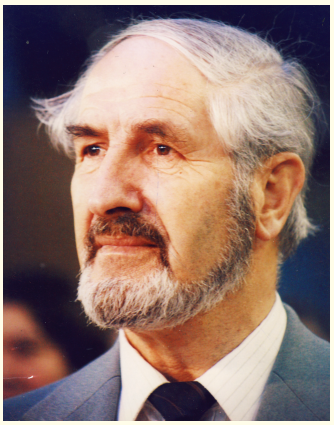

РИСУНКА ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

Сбогувах се с моя безмълвен приятел и си тръгнах с намерение да посетя родителите му. Упътиха ме за къщата. Позвъних веднъж, дваж, но никой не ми отвори. На отсрещната страна на улицата бе приседнала възрастна жена и ме гледаше изпитателно. Поздравих я приглушено.

- Ангеловата майка ли тросиш? - отвърна вместо поздрав. - Може и вкъщи да си е, но откакто я попари тая мъка, се затвори, та даже и с нас не продумва. Язък за момчето, без време се затри! Пък беше толкова сговорно - и да ти се засмее, и уважителни думи да ти каже. Ама последните месеци се промени. Отминава занесен, като да не вижда людете. Даже два-три пъти по тъмно го виждах да се прибира подпийнал. Ама не като другите - да рукат или да се зъбят на светос. Върви умислен, да ти е жал да го гльодаш... Снахата е библиотекарка в читалището, та тя ми думаше: "Най-ученото момче сред младите е Ангел, ама нали се смразиха с кмета, как за него не се намери място ни в училището, ни в читалището, ни в кметството." Напоследък, чувах, отпуснали някаква програма, как се викаше, а, временна заетост на безработните. Та и него писал кметът! Ама, гаliба, не да му помогне, ами да го осрамоти. Дали им по една метла да премитат сокака и да ринат пясък по шосето след дъжд. Та дотам го докараха - да си пръсне главата с ловджийското чифте...

Жената прекъсна обяснението си, за да обърше с престилката налетите си очи. И на мене ми беше притъжно, та не идеше да питам за повече подробности. Глухо продумах "Остани си със здраве!" и тръгнах надолу по шосето с надежда да сполуча на автостоп. От ума ми натрапчиво не излизаше изразът "временна заетост", толкова често повтарян напоследък във вестниците и по телевизията.

ДИМИТЪР ЗЛАТЕВ е роден в с. Бенковски, Пловдивско, а живее в Родопите, което обуславя раздвоението му между полето и планината, между тракийците и родопчаните. Професионалният му път минава като гимназиален учител в Чепеларе и преподавател в Смолянския педагогически институт (сега факултет към Пловдивския университет). Автор е на 11 книги - стихове, разкази, есеистика и литературни изследвания. Носител е на наградата "Николай Хайтов" за сборника с разкази "Заплащането на греха" (2011). Член е на СБП.

Поетът Йордан МИЛЕВ:

„Навсякъде се чувствам българин”

Горчи ми, когато чета, слушам, видя по телеекрана, в някой филмов пасквил или недопечен сериен суджук - как всичко, що е българско, по чужбина се обругава, осмива, оплюва... - казва известният писател

Интервю на Борис ДАНКОВ

- Как се чувстваш, поете, в твоята патриаршеска възраст?

- С благодарност към всичко и всички, които ме дариха с живот. Без епатрахил и скиптър.

- Връщаш ли се често към миналото и младостта?

- Едно стихотворение от новата ми книга завършва така: “За миналото аз не плача,/ за бъдещето ми е жал.”

- Как си спомняш студентските години?

- Като градина, където розите никога не увяхват. И правото да си останеш млад по дух и чувства. И да проумееш, че всяко право предполага отговорност, всяка възможност - задължение, а притежанието - дълг. Оттогава започнах да вярвам повече на ентусиасти, отколкото на такива, които знаят всичко.

Завърших Софийския университет, когато там имаше един минитиражен вестник - със същото име, и два литературни кръжока: “Димчо Дебелянов” и “Васил Воденичарски”. Още нямаше поетически академии и телеекран, който помага да се придаде на всяка глупост - обществен статус.

- Предполагам, че не си забравил “бурните” литературни четения в 272-ра аудитория. Кой е най-яркият ти спомен оттогава?

- ...Препълнена и шумна зала. Бушува от радост и любов... да бъдеш студент. Някъде в дъното са се събрали Николай Кънчев, Недялко Йорданов, Христо Банковски, Атанас Мочуров, Стойчо Стойчев, Матей Шопкин, Воймир Асенов, Стойчо Банчев, Григор Ленков... Лъчезар Еленков размахва нефтения си шал от Нефтения институт в Москва, взема думата и прогласява: “Амфора като метафора...” Струва ми се, че напомня за младата руска поетическа вълна... в продължение на Ана Ахматова, Гумильов, Александър Блок... Ето, че изплува и най-яркият спомен: Христо Банковски... Той чете, за кой ли път, все едно и също стихотворение - “Монтевидео” (Виждам планина). Нещо високо, пламенно и небесно-чисто грее в очите на студентките пред него.

...След години Христо ще дойде в издателство “Народна младеж”, дори няма да влезе в стаята ми, а в коридора до отдел “Поезия” ще ми даде ръкопис... и ще помоли: “Издай го някой ден, ако си струва...”

Откъде да знаех тогава, че ще го издам посмъртно! Стихосбирката се казваше “Виждам планина”.

- Бяхте добри приятели с Христо Банковски. С какво той те впечатли най-силно?

- Чиста и светла личност. Тъжен самотник с планините. С малко думи и повече мисли. Търсеше някаква височина в своя сиромашки живот. Било тя планина... или небе.

- По повод на неговата трагична смърт, толкова години по-късно се появиха различни версии. Какво мислиш за това?

- Случайност. Нещастен случай. Предопределеност. Версията е събитие, описано от хора, чули за него от други, които не са го видели... До късно през нощта, в оня неделен ден, седяхме самотни в колибата на Яким Бей - нещо като барче на морския бряг, към Международния дом на журналистите във Варна. Какво ли не си говорехме със Сирените от лунните морски вълни... Но, трябваше да го изпратя сутринта. Чакаше го работа в Радио София. Още повече, че във вторник се завръщах и аз - бях му обещал предаване за Средновековните източни поети... Тръгнахме нагоре по стръмния бряг, без повече един от нас да стъпи на него...

Сутринта, когато отидох да му пожелая добър път - пред 902 стая (живеех в 904) стоеше милиционер. Стори ми се смутен и някак нервно пристъпваше в кръг. Имало заповеди, нареждания..., но ми позволи да вляза в стаята на Христо... Боже господи, половината бутилка “Димят”, с която си тръгнахме от брега, стоеше неизпита. Малко черно куфарче - разтворено и пълно с черно бельо. И черен бележник - записал в него, че ме чака във вторник... И - недовършено стихотворение... Споделяше някаква мъка, откровение или завещание към едно сърце, чието кратко име, много години след това, четях по тук-там разлепените некролози.

...Излязох на терасата. От дясната страна - бакърената ламарина върху ниския парапет беше полуотъртена и изкривена - ясно, някой е искал да се задържи за нея...

Христо Банковски искаше да живее. Много ненаписани стихотворения лежаха в сърцето му. Чакаше го още работа в Радио София...

- Нерядко напоследък се появяват политически спекулации за т.нар. Априлско поколение. Как се отнасяш към тях?

- Балони, които рано или късно се пукат... Като главен редактор на издателство “Народна младеж” знам нещо повече за библиотеките: “Поколение”, “Имена върху гранит”, “България в образи”... за “Смяна”, “Стръкче младост” и т.н. През 50-те и 60-те години на миналия век се появиха за полет нови поетични гласове, вглъбени повече в крилата си, отколкото в празни думи за светли хоризонти. Стихотворението на Георги Джагаров “Птици пеят” отключи кафеза. Естествено от “Смяна” последва и “Поколение”. Но както се казва - доброто не идва само... Заобмисля се общ сборник с по едно стихотворение от тези нови творци, още неизраснали “на място”. Завъртяха се такива заглавия като “Птици в полет”, “Кръстопът на птиците”, “Криле за полет”... Но на улица “Калоян” 10 кацна блага вест: “Антологията да се казва “Априлски поети” или “Поети на Април”.

Какво да се прави? Нищо! Дето се казва - кръстниците сами ще се открият... Остана ми само горчивия привкус от калема за ашладисването на повече от тези “априлски” талантливи творци.

С една книга - “Фашизмът”, ашладисахме по-късно и един президент!

- Преживяваш ли носталгия по “доброто старо време”?

- И най-добрият утрешен ден не може да ни върне вчерашния.

- Защо социализмът се провали?

- Социалната идея е велика, но още не са се родили хора, които да я осъществят.

- Коя беше най-голямата беда, станала причина за неговия провал?

- Горната!

- А кое е най-доброто нещо от “онова време”, за което си струва човек да съжалява?

- Светлата вяра в днете честити! Тя не угасва. У нас и по света!

- Вече от няколко години живееш в САЩ. Чувстваш ли се американец?

- Не. Чувствам се българин. И... навсякъде по света! Думата “американец” е условна. Точното ѝ име е “граждани на САЩ”. Там живеят афроамериканци, англичани, французи, руснаци, немци, китайци, японци, българи... и от остров Тамбукту. По ясни закони и много точни правила!

- Какво мислиш за родината на Уитман и Лангстън Хюз?

- Още продължавам да мисля, но... Ю Ес Ей е велика страна. Отдавна не е от времето на “Стръкчета трева” и “Чичо Томовата колиба”. Надраснала е “тревата” и е някъде високо със “Спасителят в ръжта”, “Великият Гетсби”, “Нежна е нощта”, Хемингуей, Фокнър... и с околозвездни орбити в жажда за нови технологии - иновации, или в борба с извънземни и земни същества, наричани и терористи. Нито е едноетажна, нито може да се опише в един туристически пътепис от кратко пребиваване в Бевърли хилс или по плажовете на Флорида, заслушан в някой шотландски пискудан, произлязъл от българската гайда.

Ясни правила. Желязна конституция, макар и с достатъчни поправки, но с безприкословното им изпълнение. И най-важното правило: Вашето благополучие зависи от вашето собствено решение!

Слонът и магарето - символи на двете главни партии, се сриват понякога, но спокойно пасат по улици и площади, и пристъпват към някой и друг континент - къде с радост, другаде - с болка. В този наш прекрасен, но недотам уреден свят.

- Какви са впечатленията ти от българската диаспора в Америка?

- Оцелява! Бедна и щастлива... То, къде ли не сме оцелявали през вековете... Не диаспора, а човечество - приклонено в Чикаго, Лос Анжелис, Питсбърк, Вашингтон, Флорида, Калифорния... Двеста хиляди или май повече, убедени: Не е вярно да се смята, че хората с огромно богатство винаги са щастливи.

На една творческа среща в Американския университет на Вашингтон, ул. “Небраска” - студент от Южна Дакота ми зададе нещо като въпрос: “Вярно ли не, но като гледам... вие - българите, ми изглеждате щастливи хора... А като чета и слушам, че сте най-бедни, най-корумпирани...” - недоизказа и останалите епитети, които ни лепят като парцал по гърба. Навярно се засрами... Почаках залата да утихне и казах на чист български език, да ме разберат всички: “Ние сме бедни, не защото сме щастливи, а сме щастливи, защото сме бедни!”

Преведоха ли ме или не - но имаше ръкопляскания. Прех, че те се отнасят повече за въпроса.

- Единни ли са българите или са “орел, рак и щука”?

- Поне за българите в САЩ, тази наша знаменита басня бих я коригирал... Горчи ми, когато чета, слушам, видя по телеекрана или в някой филмов пасквил или недопечен сериен суджук - как всичко що е българско по чужбина се обругава, осмива, оплюва... Понякога и дребни камъчета обръщат колата - но... Много наши учени, инженери, лекари, юристи, майстори в глобалната мрежа на този удивителен континент... работят и се ценят високо. Наши архитекти се славят в Холивуд. Всички наши ученици, които печелят световни конкурси по компютърна грамотност или кибертехника - попадат веднага в мрежата на Американската мечта...

- Какъв е нейният превод там?

- Аз искам! Аз мога!

- А у нас?

- Аз искам! Но не мога... (В смисъл - няма как!)

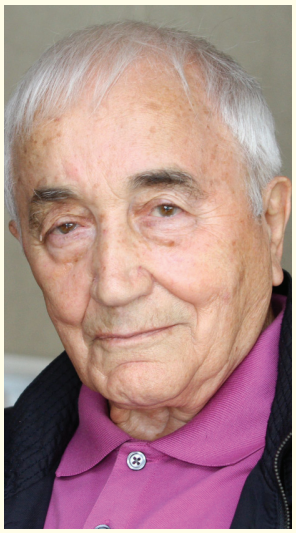
- В едно по-раншно интервю твърдиш, че българските идеали са праисторически. Какво имаш предвид?

- Какво ли не... Тези идеали откриваме още Хималаите, в Памир, “Панчатантра”, по-късно в думите на Зороастър, Авестата и “Средновековни източни поети”, по Копринения път към река Дунав. Ставаше дума за хан Аспарух, който, като видял как героичните му братя дълго умуват над един сноп от лозови пръчки - събрал хвърковатата си чета, издигнал знамето с конска опашка и казал: “Напред!” Сподирян от род, стада, атове, коли и шатри..., потеглил къде по Волга, къде покрай нея... на югозапад, някъде надолу, към земя, където може да се живее и побеждава, а и добитъкът да има какво да пасе... Та, ето - едни от праисторическите въпроси или идеали за нас: Как? Къде? И - Защо?

- Кога ще излезе новата ти поетична книга?

- Вчера беше премиерата ѝ а заглавието е “Отшелник”.

- Благодаря!

ЙОРДАН МИЛЕВ е роден в с. Алтимир, Врачанско. Завършва Филологическия факултет на СУ “Св. Климент Охридски”, след което специализира източни култури в Ташкент, Техеран, Делхи и Манила. Работи в Радио София, сп. “Пламък”, дълги години е главен редактор на издателство “Народна младеж”. Участва активно в Асоциацията на писателите от Азия и Африка. Има издадени над 20 поетични и пътеписни книги, сред които “Хора и пустини” (1973), “Под покрива на света” (1981), “Неизвестни брегове” (1982), “Източно-западен диван” (2002), “Вечният сезон” (2009) и др. Негови стихове са превеждани на английски, хинди, арабски, фарси, руски, казахски, чешки и др. езици. В момента живее в САЩ.

Двамата карловци, които построиха Алма Матер

Малко известно и неизвестно за братята Евлоги и Христо Георгиеви

Не, това не е първият и единствен пример на родолюбиво дело и щедро дарителство в България. Преди Освобождението го прави одеският търговец Васил Априлов, който приживе завещава значителна сума от своето състояние за нова сграда на Габровското училище. Априлов дарява своя капитал "на ползу роду болгарскому". Той е убеден, че "ние живеем за потомците", че всичко, което вършим днес с делата си, има своята проекция в бъдещето. Васил Априлов пръв сред нашите възрожденци осмисля, че самото богатство, взето само за себе си, не струва и пукната пара; че то придобива стойност единствено когато се инвестира в усъвършенстването на духа и разума, на просвещението.

Потомци на богата фамилия

Може би до тази максима са достигнали и двамата заможни братя от Карлово. Едва ли е случайно, че именно Карлово е тяхното родно място, че земният им път тръгва от града на Апостола. По-точно, че и те са от Карлово, но от друг корен. Двамата са потомци на богата фамилия. Бащата Георги Недев умира рано, като им оставя добро състояние. Майката Евдокия е дъщеря на карловеца Тодор Пулиев, който търгува в Румъния с ориз, гайтани и обработени кожи.

Евлоги Георгиев е роден на 3 октомври 1819 г. Първоначално учи в елинистко-светското училище на Райно Попович. По-късно завършва гимназия в Пловдив, след което става учител в Карлово. Но явно учителството не го привлича. Неговият прагматичен дух го заставя да напусне Карлово и да замине за Румъния - отначало в Галац, а после в Букурещ, където заедно с вуйчовците си Христо и Никола Пулиеви продължава фамилния "бизнес".

Роденият през 1824 г. Христо Георгиев, подобно на своя по-голям брат, поема същия път и пристига в Галац. През март 1839 г. двамата подписват общ протокол за търговска дейност с вуйчовците си, като продължават продажбата на ориз, зърно и самоковско желязо. В началото на 50-те години започват и сътрудничество с гръцката фирма "Теолого" в Манчестер, откъдето внасят прежди, платове, захар, подправки и кафе.

Предприемчив дух и прагматизъм

Очевидно търговията е била "в кръвта" на двамата братя. През 1852 г. техният капитал вече надхвърля 600 000 гроша. Двамата успяват и в банкерството. През 1872 г. над 90% от техните приходи са от банкови операции, а спрямо 1839 г. капиталите им са нараснали над 95 пъти.

По време на Кримската война през 1856 г. Христо Георгиев е касиер на "Благотворителното дружество", което поддържа връзка с Русия. Оттам за привличане на български доброволци са преведени 100 000 златни рубли. Формирана е чета от 2500 души, която тръгва за Калафат, но там е спряна от турския аскер. Замислената кампания се проваля поради недостиг на средства. Много по-късно се разбира, че 100-те хиляди златни рубли са останали непокътнати и са били вложени от Хр. Георгиев в капитала на фирмата.

Начело на Добродетелната дружина

През 1862 г. "Благотворителното дружество" полага основите на Добродетелната дружина, чиито създатели са Евлоги и Христо Георгиеви. Макар че организацията е замислена с благотворителна цел, още от самото начало тя преследва определено политически цели. За освобождението на страната от османско иго Дружината разчита на помощта на Русия. През 1866-1867 г. тя пристъпва и към сближаване със Сърбия, с идеята за формиране на "славянска държава на сърбите и българите". Докато през 1869 г. "добродетелите" стигат до абсурдната идея за създаване на българо-турска дуалистична държава.

В остър конфликт с хъшовете

Този факт и двузначно отношение към българската революционна емиграция в Букурещ стават причина за възникването на остър конфликт между тях. Добродетелната дружина отказва материална подкрепа на четите на Филип Тотю, Панайот Хитов, Стефан Караджа и Хаджи Димитър. Нещо повече, Христо и Евлоги Георгиеви на 8 юли 1868 г. известяват турското правителство за преминаването на четите на Хаджи Димитър и Стефан Караджа в България.

Евлоги Георгиев

Христо Георгиев

Иван Евст. Гешов

През 1864 г. Дружината подкрепя излизането на вестника на Г.С. Раковски "Будущност", но след като турското правителство изразява недоволство от острите статии на вестника, Христо Георгиев спира паричната помощ.

Дори самият Левски замислял убийството на Хр. Георгиев, за което едва го склонил да се откаже самият Любен Каравелов. Може би единствено неговата преждевременна смърт през 1872 г. е предотвратила фаталното недоразумение.

На ползу роду болгарскому

Самият Евлоги Георгиев след смъртта на брат си, а още повече след Освобождението, решава да изпълни неговата воля, като се посвети изцяло на благотворителна дейност. След 1878 г. той се завръща в България, като започва да влага част от своите капитали в имоти и парцели. Така през 90-те години той успява да изкупи над 10 декара от центъра на столицата в пространството между днешната ул. "Дондуков" и бул. "Цар Освободител". През 1896 г. Евлоги Георгиев обявява и първото си дарение от 800 000 златни лева и парцел на стойност от 200 000 лева за построяване сграда на Висшето училище.

Само година след обявеното си дарение, на 5 юли 1897 г. заможният българин умира. Още преди това той е изрекъл своето сакрално завещание: "Само надеждата ми, че ще мога и аз да участвам в преуспяването и величието на отечеството ми, ме прави да умра спокойно".

6 милиона лева за Висшето училище

Завещанието на Евлоги Георгиев е отворено на 9 юли 1897 г. само няколко дни след смъртта му в Илфовския окръжен съд в Букурещ. Изненадата е повече за наследниците му по майчина линия, които узнават, че получават... символични суми.

Астрономичната сума от 6 млн. златни лева е дарена за построяването и поддържането на бъдещото Висше училище в София. 200 000 лева са предназначени за Букурещкия университет "за издръжката на бедните, но прилежни студенти". 120 000 лева са за българска болница в Цариград, 100 000 лева за болницата в гр. Галац, 50 000 лева за девическото училище в Солун...

Наследниците не са възмутени толкова от символичното наследство, което им се отрежда, колкото от факта, че за главен изпълнител на завещанието е определен Иван Евстратиев Гешов - известен политик по онова време и далечен роднина на Евлоги Георгиев.

Перипетиите със завещанието

Самият Иван Ев. Гешов е достатъчно познат в българската история. Той самият произхожда от влиятелния търговско-банкерски род на Гешови в Карлово. През 1865 г. семейството се премества в Манчестер, където Ив. Гешов учи в Оуенс колидж и Университета Виктория, където завършва финансови и политически науки. След завръщането си в България през 1876 г. се включва в събирането на помощи за Априлското въстание, изпраща кореспонденции до в. "Таймс", за което е арестуван и осъден на смърт. Помилван единствено след намесата на британското посолство, но заточен в Халеб - днешна Сирия. След Освобождението е един от водачите на Народната партия, министър-председател през 1911-1913 г., два пъти председател на Народното събрание (1901), министър на финансите (1886), (1894-1897) и пр.

Вуйчото на Евлоги Георгиев Иван Пулиев през 1898 г. завежда дело срещу Ив. Гешов за оспорване на завещанието. През 1899 г. той умира, но неговите наследници продължават делата.

Процесът е политизиран от представителите на управляващата Либерална партия, които обвиняват Ив. Гешов във фалшифициране на завещанието на Евлоги Георгиев. Делото приключва на 12 ноември 1904 г. в полза на Гешов, но на 22 декември 1905 г. срещу него свидетелства Драган Цанков. В продължение на години до 1908 г. той е обвиняван, че е "ощетил държавата". Докато най-после на 17 септември 1908 г. успява да се пребори с проточилите се обвинения.

Строежът на университетската сграда

Тъй като "съдебната сага" около завещанието на Евлоги Георгиев приключва едва през 1911 г., това забавя строителството на сграда на Софийския университет. Междувременно сумата вече е набъбнала до 13 млн. лева от натрупаните лихви. Строежът на сградата започва едва през 1924 година, а завършва 10 години по-късно.

През 1911 г. първоначално се решава с парите от завещанието и лихвите да бъде построен университет и висше техническо училище, музей и техническо училище в Карлово. През 1915 г. обаче Народното събрание решава, че това противоречи на волята на дарителя. От фонда на дареното от Евлоги Георгиев средства първоначално е построена сградата на днешния ректорат на СУ "Св. Климент Охридски", завършена през 1934 г. По-късно са построени другите две крила, като пред парадния вход на университета са поставени двете внушителни скулптури на двамата братя, дело на скулптора Кирил Шаваров.

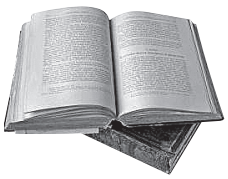
Едва тази година в Карлово бе открит втори паметник на двамата братя, изработен от великотърновския скулптор Борис Борисов и арх. Пламен Цанев. Преди това през 2006 г. бе обявена и поименна студентска стипендия "Братя Евлоги и Христо Георгиеви". Важното е паметта за националните ни будители и просветители да не помръква. Независимо от политическите страсти и превратностите на времето.

(По материали от Уикипедия и интернет-сайтове)

Централната сграда на Софийския университет преди нейното завършване през 1934 година с позиращи пред нея тогавашни студенти

ПЕГАС Редактор Борис Данков

Лавица

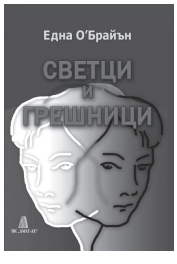

"ОТ ДРУГАТА СТРАНА НА ВЯТЪРА" от Рада Александрова е издание на ИК "Хермес" с избрани стихотворения на известната поетеса. В стихосбирката са публикувани стихове от 13 нейни книги, издадени между 1975 и 2012 г. Авторката е завършила българска филология в СУ "Св. Климент Охридски". Работила е като учителка, библиотекарка, журналистка в Националното радио и в. "Студентска трибуна", редакторка в сп. "Пламък", директорка на ИК "Иван Вазов", била е чиновник в държавната администрация. Писала е и издавала поезия, проза за деца, пиеси. Превеждала е руски поети. Нейни стихове са превеждани на английски, руски, словашки, турски, немски, испански, украински, румънски, фински.

"АНГЕЛИНА СПАСЯВА СВЕТА" от Борис Акунин издава "Еднорог". Ангелина Фандорина е съвсем обикновена и малко самотна шестокласничка. Докато появилата се в училището й загадъчна млада дама й разкрива невероятна тайна - само тя, обикновеното, доста страхливо и нещастно влюбено момиче, е в състояние да спаси света. Защото неин прадядо е великият детектив Ераст Фандорин, а неговите наследници са единствените, които могат да вдигнат надвисналото над човечеството древно проклятие... Ангелина се отправя на далечен път - на път през времето, за да се озове в Москва в началото на двайсети век и да изпълни предопределението си. Мечтала за сцената, сега тя ще изиграе най-голямата роля в живота си...

"МАФИЯТА Н@ МАЙКИТЕ" от Керстин Гир издава "Ибис". Те наистина съществуват - перфектните, като извадени от каталог майки, които си говорят единствено за рецепти, учители по пиано и детегледачки. Към техния идеален елитен свят иска да се присъедини и Констанце - току-що зарязана от мъжа си и изпратена от него в предградията, в старомодната къща на покойната му майка. Но всъщност тези съвършени дами са истински кошмар за квартала. Срещу тях може да помогне само едно - всички потърпевши да се обединят в контрадвижението "Мафията на майките". Написана с изтънчено чувство за хумор, забавна и свежа, тази книга ще ви накара да се замислите над нещата от живота, а много от вас вероятно и ще се припознаят в героите от романа.

"СВЕТЦИ И ГРЕШНИЦИ" от Една О'Брайън издава "Амат-Ах". Жена броди из улиците на Манхатан и с изящен копнеж размишлява върху рискованата любовна афера, която току-що е започнала. Малко ирландско момиче и майка му с въодушевление приемат поканата за гости у семейство Кулан, но си тръгват разочаровани. Ирландец в Северен Лондон връща лентата на живота си и отново се вижда като младо момче, което заедно с другарите си копае улиците на града, но мечтае за митичното злато... С типичния си лиризъм, с могъщото описание на места и природа и със завладяващото, често пъти покъртително разбиране на хората с техните желания и вътрешни противоречия, този дързък сборник с разкази на Една О'Брайън е изпълнен със страст, болка и красота.

Излезе неиздаван труд на проф. Любомир Милетич

„Родопските говори на българския език" е най-всеобхватният научен проект, разглеждащ тези говори

Излезе неиздаван на български език до момента труд на изтъкнатия филолог и обществен деятел в следосвобожденска България проф. д-р Любомир Милетич. "Родопските говори на българския език" (ИК "Изток-Запад") излиза за първи път на немски език във Виена през 1912 г. и е най-всеобхватният научен проект, разглеждащ тези говори и до днес.

Любомир Милетич (1863-1937) е един от най-видните български учени филолози и обществени деятели в следосвобожденска България. Роден в Щип, Милетич завършва класическата гимназия в Загреб, където му отпускат държавна стипендия, за да следва славянска филология и да се подготви за учител. През 1888 г., с откриването на Висшето училище (СУ "Св. Климент Охридски"), Милетич е избран за професор и ръководител на Катедрата по славянско езикознание и етнография, и междувременно получава титлата "доктор по философия и славянска филология" от Загребския университет за своето изследване върху определителния член в българския език. В СУ Милетич преподава старобългарска граматика, история на българския език, сравнителна граматика на славянските езици и българска диалектология, а през 1895 г. създава славянския семинар (по-късно Институт по славянска филология). Години наред Милетич редактира и издава седем тома на "Известия на Семинара по славянска филология", в които се публикуват най-добрите студентски изследвания по диалектология. През 1902 г. езиковедът е избран за декан на Историко-филологическия факултет. Милетич е и основател на Македонския научен институт в София. Сред най-задълбочените му научни изследвания са публикуваните в "Сборник за народни умотворения, наука и книжнина", който излиза за първи път през 1889 г. През 1898 г. Милетич става редовен член и на Българската академия на науките, а от 1926 г. до сетния си час е неин председател.

Посветил живота си на България, проф. Милетич е оставил огромно научно наследство - трудове на тема български език, етнография, фолклор, история. Някои от тях и до днес остават единствените цялостни проучвания в съответната област. Статиите, студиите и монографиите на Милетич върху териториалните говори са основополагащи и имат висока научна стойност - след появата си те формират облика на българската диалектология за години напред. Сред големите му приноси в тази сфера е и изследването на родопските говори. Изданието "Родопските говори в българския език", излязло за първи път през 1912 г. във Виена под името "Die Rhodopemundarten der bulgarischen Sprache", е най-всеобхватният научен труд, разглеждащ тези говори и до днес. Преводът на изследването от немски на български език е направен от Енчо Тилев през 2012 г. - сто години след излизането му в Австрия, и се появява през 2013 г. по повод 150-годишнината от рождението на проф. Милетич.

Книгата съдържа събиран на място богат езиков материал, който е обработен и систематизиран впоследствие. Авторът Милетич дори изброява посетените от него места по време на проучването - Чепино и Рупчос, Пещера, Батак, селата Лилково, Широка лъка, Дедово, Орехово, колибите Гела и Стойките и др. Разнообразни са причините, поради които Милетич е възпрепятстван да завърши бързо труда си. Едва през 1912 г. книгата излиза от печат и бързо става популярна в научните среди. "Родопските говори в българския език" се приема за класически труд в областта на българската диалектология до ден днешен. Българското издание съдържа и предговор от проф. д-р Тодор Бояджиев.

Снимки "ИЗТОК-ЗАПАД"

Любомир Милетич посещава много места из България по време на проучването си

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Мултимедия

„Приказка за вълшебната флейта" оживя на премиерата й

Фондация "Културни перспективи" и издателство "Ентусиаст" представиха "Приказка за вълшебната флейта" (по операта "Вълшебната флейта" от Волфганг Амадеус Моцарт и Еманюел Шиканедер, адаптация Юлия Спиридонова-Юлка, илюстрации Пенко Гелев) пред гости и приятели във Виваком арт хол. За няколко часа галерията се превърна в декор от магичната история за принц Тамино, Папагено и Царицата на нощта. Присъстващите имаха удоволствието да се потопят изцяло в атмосферата на книгата с прекрасните изпълнения на младите оперни певци Ралица Ралинова и Петър Димов, които представиха част от ариите, включени в диска към изданието (записани със Симфоничния оркестър на БНР под диригентството на маестро Емил Табаков). Мариус Донкин и Силвия Лулчева, които са част от великолепния актьорски състав, участвал в аудиодраматизацията на "Приказка за вълшебната флейта", бяха водещи на събитието.

Гостите на премиерата успяха да вкусят от вълшебното меню, пресъздаващо сцената със средновековното пиршество от книгата. Залата също бе украсена с основните символи в историята за любимия на милиони хора по цял свят птицеловец Папагено - розите, звездите, слънцето, луната и гълъбите посрещнаха приятелите на "Приказка за вълшебната флейта" в галерията.

Инициатор и идеен двигател на красивото издание и аудиодиска с избрани арии и драматизация към него е Ина Кънчева, която преди две години създава фондация "Културни перспективи". Тя отдава цялата си енергия в реализацията на първата стъпка от проекта, посветен на Моцарт - "Приказка за вълшебната флейта".

Друга важна посока от работата на "Културни перспективи" е реализацията на електронна игра и филм, посветени на "Вълшебната флейта". Ина Кънчева и екипът й мечтаят да създадат и детски оркестър, с който да осъществят голямо оперно представление за деца. Ето защо всеки приход от книгата "Приказка за вълшебната флейта" ще бъде инвестиран в реализирането на следващите цели от развитието на проекта, научи ДУМА от Весела Венчева. В идните месеци създателите на "Приказка за вълшебната флейта" планират поредица от събития за деца и родители - музикални четения, изложба и вълнуващи срещи с авторите и актьорите, участвали в създаването на магичната книга.

Първите читатели - на премиерата на книгата

Късният пленерист Любен Зидаров

Известният живописец представя акварелни и живописни творби в „Ракурси”

До 12 ноември столичната галерия “Ракурси” представя изложбата “Късен пленерис” на Любен Зидаров. Известният живописец, с чиито илюстрации на литературни произведения са израснали много поколения в България и който тази година отбелязва 90-годишен юбилей, подрежда живопис, акварел и пет автопортрета.

“Много пъти съм чувал да казват, че пленерът е за млади хора; и тъй като играе важна роля в творческото битие на художника, прекият, непосредствен контакт с реалния свят изисква сетивата на младостта”, казва Любен Зидаров.

“Но ето че той се оказва обект и за беловласи младежи. Какво по-добро от това. Освен ако цифрите в кръщелното им свидетелство не са сбъркани. Пленерът е не само емоционален творчески терен, но и нагласа за години наред, със свое място в сетнешните вълнения на художника.

Той дори е способен да провокира творческа енергия във вакуумните периоди, съпътстващи всяко творчество. Изложбата обхваща 15 акварела и 10 живописни творби. В поголямата си част тя е резултат на своего рода самотен пленер, на рисуването през летните и есенни месеци на настоящата година, непосредственото общуване със спокойствието и лиричния свят на природата и нейната фауна. Знаем, че с природата шега не бива, а хуморът е неотлъчен нюанс на всичките ми изложби, така че си позволих малка закачка с два от петте автопортрета, посветени на два световни шедьовъра - “Човекът с шлема” и “Захарий Зограф”, които носят днешна дата на нарисуването преди повече от тридесет години. Тъй като сатириците и хумористите казват, че светът е оцелял, защото се е смял, посветих и тази моя изложба на оцеляването на света... и на думите на Чарли Чаплин: “Ден без смях е изгубен ден”, допълва известният художник.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Експлозия от цветове и чувства в галерия „Париж-Москва”

Арт галерия “Париж-Москва” представя на софийската публика един автор, чиято живопис впечатлява не само визуално, но предизвиква и силно емоционално въздействие. Неслучайно изложбата носи наименованието “Цветове и чувства”, защото художникът Красимир Колев залага именно на тези два елемента в своята живопис. Изхождайки от реалистичния образ, неговите творби впечатляват не толкова с изобразения обект, колкото с начина на интерпретацията му. Жената е главното действащо лице върху платната на художника. Тя е изобразена загадъчна, от нея лъхат страст и силни противоречиви емоции. Цялата тази палитра от внушения и чувства, излъчвани от творбите на Красимир Колев, са пресъздадени сполучливо и убедително посредством изразните средства на живописта, с които авторът борави свободно и убедително. Експресивен като цвят и мазка е “езикът”, на който ни говори творецът, и същевременно ни въвлича в неговия свят от емоции и мисли, от житейски лутания и търсене на вечните отговори, отбелязват от галерия “Париж-Москва”, в Дом на Москва (ул. “Георги С. Раковски” 92).

Художникът намира и друго поле на изява, разкривайки пълния диапазон от своята чувствителност посредством словото.

Стиховете, излезли изпод писалката на художника, са също толкова емоционално въздействащи, колкото и живописта, която създава.

Цялата творческа еуфория от талант и чувства не бива да стои затворена без право на изява. Затова изложбата “Цветове и чувства” е поредната творческа изповед на автора към публиката, която заслужава да се потопи в тази феерия от талант, естетика и изящество, подчертават организаторите.

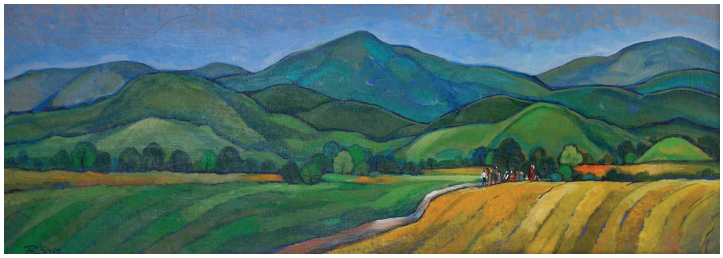
Вихра Григорова нареди изложба под наслов „Пейзажът е жив”

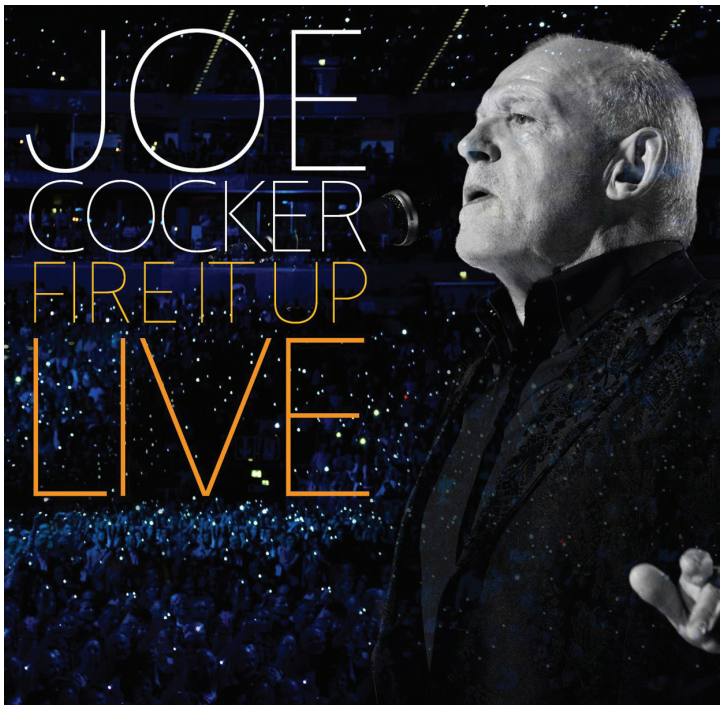
Кулминация за празничния 60-годишен юбилей на Вихра Григорова е нейната изложба под наслов “Пейзажът е жив” в пловдивската галерия “Възраждане” на ул. “Стоян Чалъков” 1. Картините ще радват жителите под тепетата до 4 ноември.

Вихра, която познаваме като висококултурен и опитен професионалист, като човек импулсивен, интелигентен, с развито чувство за отговорност и труд, в тази експозиция показва нещо ново и оптимистично за творческия си път, посочва галеристката Красимира Алексиева. По думите ѝ новите творби стоят някак умиротворено, нежно одухотворени. Няма ги силните и ударни цветове, новият поглед на авторката е характерен с лирична мъдрост и мекота. Няма ги войнстващите контрасти, отворени са пространства за лирична пастелност и поетична мечтателност.

Прекрасен е фактът, че Вихра дръзва да се променя, да отваря нови врати за творческия процес, който зрее в нея, да намира пресни сили за нови творчески аранжименти. Горещо препоръчвам изложбата на всички, които носят скрита нежност в себе си, подчертава Алексиева.

Джо Кокър с концертен албум след 20 години

Живеем във времена, когато сцената е завладяна от толкова много млади артисти и е изумително, че все още има място за нас, казва певецът с уникалния тембър

Първият концертен албум от 20 години на живата легенда в музиката Джо Кокър, озаглавен "Fire it Up - Live", излезе в началото на октомври от "Вирджиния рекърдс/Sony Music". Албумът, издаден на двоен CD и DVD формат, документира последното европейско турне на Джо Кокър "Fire it Up - Live tour", посетено от стотици хиляди фенове. Режисьор на концертния албум е Ник Уикам, познат с работата си за "Ред хот чили пепърс" ("Live at Slane Castle", 2003), "Фуу файтърс" ("Live at Wembley Stadium", 2008) и Риана ("Loud Tour Live at the 02", 2012).

"Fire it Up - Live" представя пълния концерт от "Lanxess Arena" в Кьолн, състоял се през април т.г., както и фантастичен документален филм с кадри от тази незабравима вечер.

"Изключително съм развълнуван от новия албум. Живеем във времена, когато сцената е завладяна от толкова много млади артисти и е изумително, че все още има място за нас", казва Джо Кокър в интервю за филма, малко преди да се качи на сцената в "Ланксес Арена".

Никой не може да отнеме от успеха на Джо Кокър. Успех, който продължава вече близо 50 години в резултат на неговия изключителен талант, харизматичност и незабравими класики като "With A Little Help Of My Friends", "You Can Leave Your Hat On", "Unchain My Heart", "Up Where We Belong" или "You Are So Beautiful". Последната песен е много специална за Кокър. "You Are So Beautiful" е кулминацията на концертите ми. Записах тази песен през далечната 1974 г., но тя все още въздейства силно на публиката," казва певецът.

"Fire it Up - Live" излиза в HD качество и включва както песни от последния албум на Джо Кокър "Fire It Up" (със златен статус на продажби), така и една истинска "Бест оф" колекция с някои от най-големите хитове в историята на музиката. В CD/DVD албума "Fire it Up - Live" Джо Кокър, който догодина ще отбележи 70-годишен юбилей, демонстрира невероятна вокална и сценична форма за пореден път.

"Fire it Up - Live" излезе на 2CD, DVD, Bluray, винил и дигитален формат.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Оперната прима Светла Василева е гост на Васко Василев на сцената на зала 1 в НДК

Снимка WWW.GIUSEPPEVERDI.IT

Светла Василева в ролята на Виолета Валери в "Травиата" на Театро Реджо ди Парма, 2007 г.

Неочаквана версия на последния сингъл на Адел "Skyfall" ще прозвучи в изпълнение на цигулката на Васко Василев. Музика от филмите "Карибски пирати", "Гладиатор", "Любовна история", "Отнесени от вихъра", "Кръстникът", "Модерни времена", "Мисията невъзможна" са само част от репертоара в концертите на известния цигулар в България от 23 до 30 ноември.

Тези дни стана ясна още една изненада, планирана за сцената на зала 1 на НДК. Гост на концерта в столицата ще бъде изключителната оперна прима Светла Василева, за която това ще бъде дебют пред българска публика. Василева е сред най-големите родни имена в световните оперни театри. Приятелството им с Васко е същинската причина да намери пролука в програмата си, за да бъде гост-изпълнител в концерта му в София.

След светкавично разпродадените зали в Добрич, Русе и Бургас, зала 1 на НДК също се оказа тясна за почитателите на Васко Василев точно месец преди концерта. Пуснати са допълнителни билети на втори балкон.

Снимка WWW.VASKOVASSILEV.COM

Жителите на Самоков, Варна и Пловдив все още имат шанс да чуят "Карибски пирати", "Гладиатор", "Модерни Времена", "Отнесени от вихъра", "Кръстникът", "Джеймс Бонд" и много други. Билетите са в продажба в мрежата на Ивентим и местните магазини на Германос в градовете.

Руски балетни шедьоври гледаме в навечерието на Коледа

Оставайки верни на традицията преди коледните празници да зарадват почитателите на балета, организаторите от "Жокер медиа" са подготвили един стилен празник с балетните шедьоври на Леонид Якобсон. За него Мая Плисецка казва, че е "един от малкото балет-майстори-творци, докоснати от Бога, че неговата фантазия е безкрайна - почти по Моцартовски".

Най-доброто от неокласиката на XX век ще бъде показано на 20 декември от 19 ч. в зала 1 на НДК от Московския държавен академичен театър за танц "Гжель", който скоро отбеляза своята 25-годишнина. "Гжель" е един от малкото балетни театри, включили в своя афиш програма, изцяло посветена на хореографията на Якобсон. Режисьор-постановчик на продукцията е Наталия Пермякова. Самата тя 10 години е танцувала в знаменития ленинградски театър "Хореографические минатюры", основан от Якобсон в края на живота му.

Гост-солисти на спектакъла са водещите артисти на балета на Болшой театър Александър Смолянинов и на Московския академичен музикален театър "Станиславски и Немирович-Данченко" Александра Дорофеева и Сергей Мануилов.

Снимки "ЖОКЕР МЕДИА"

Билетите се продават на цени от 30 до 80 лева на касата на НДК и в мрежите на www.eventim.bg, научи ДУМА от Красимира Пейчева.

В търсене на нови предизвикателства

Сливен продължава сценични традиции от 145 години

Николина Янчева в спектакъла на режисьора Добромир Цветков "Изкушение"

Светлана ПАНЧЕВА

Първото театрално представление в Сливен се е състояло през 1868 г. Малко по-късно се открива и театрална сцена, а през 1918 г. в читалище "Зора" е създадена и професионална театрална трупа. Драматичен театър "Стефан Киров" е професионален държавен театър вече 65 години. В новата сграда, построена през 1986 г., се поставят пиеси както на световни класици като Шекспир, Молиер, Островски, Юго, Голдони, Гогол, Чехов, така и на автори от родната класика като Вазов, Ст. Л. Костов, Страшимиров, Йовков, Яворов. "Съвременният дух и стремеж на театъра ни е той да бъде в постоянно движение, да бъде жив, да помага на публиката да разбира бързо променящия се свят, в който живеем", подчертава директорът Николай Недялков. "Театърът трябва едновременно да ни свързва с българските корени, да говори за кипящото ни бурно настояще и със силата на творческата интуиция да предчувства предизвикателствата на бъдещето", добавя той.

За Сливенския театър този сезон е белязан от знака на 130-годишнината от рождението на актьора и режисьора Стефан Киров, който през 1928 г. създава първия общински театър в града. Двете премиерни заглавия са "The Show Must Go On: Лари Томпсън. Трагедията на една младост" от Душан Ковачевич и "Изкушение" по разкази на Елин Пелин. И двете постановки са дело на млади режисьори, отбелязва Николай Недялков. Първата е на Васил Дуев, завършил актьорско майсторство, но вече има зад гърба си две артистични и смислени постановки - "Самотни персонажи" и "Военновременни видения". Добромир Цветков е режисьорът на спектакъла по Елин Пелин, в който са включени освен познати разкази като "Андрешко", "Косачи" и "Изкушение", така и други, които биха били откритие за всеки културен зрител, като текстове от политическата сатира от сборника "Аз, ти и той" - "Човекът, за който всички се грижеха" и "Народна професия". Странното е, че някои от темите и проблемите в разказите, особено от не много познатата му политическа сатира, се оказват болезнено актуални и днес. "Всъщност ние непрекъснато търсим нови заглавия, нови идеи, нови предизвикателства", подчертава директорът.

В тази линия на търсения се вписват и двете постановки, които ще представят за първи път у нас световноизвестния мюзикъл "Алиса в огледалния свят" с режисьор Бисерка Колевска и назитената с драматични конфликти пиеса на британската авторка Луси Пребъл "Ефектът" с режисьор Добромир Цветков. На въпроса какво мечтае да направи в театъра, Николай Недялков признава, че в краткосрочен план целта му е да постигне такава ефективност на управление, че все повече да се увеличава заплащането на хората, които работят в него. А в дългосрочен план мечтае Сливенският театър все по-активно да присъства в театралния живот на София. "Но тази мечта вече се осъществява, - отбелязва той. - През последната година и половина всеки месец играем по две представления в София и сме много добре приети от публиката. Тук трябва да отбележа, че в Сливен общинските власти подкрепят театъра много сериозно."

Този театър, чието мото е: "Театърът ви обича - подарете си театър", може да се похвали с редица престижни награди на форуми, където се показват най-добрите постижения. Например наградата "Икар" за главна женска роля на Мария Сапунджиева в спектакъла "Моли Суини" на режисьора Борислав Чакринов, две награди за женска роля в спектакъла на Димитър Стефанов "KOMEDY SHOW 4x4" на младите актриси Вяра Начева и Таня Йоргова от Фестивала на българската драма и театър в Шумен, награда за режисура на Стайко Мурджев за "Любовта на Катерина" по "Железният светилник" на Д. Талев от Фестивала на камерните театрални форми във Враца, цялостна награда за трупа за постановката на Маргарита Младенова "Нова библия Сумatoха" по Йордан Радичков от фестивала в Шумен. Тази година спектакълът на сливенския театър "Почерпки" с режисьор Петър Кауков участва в програмата на фестивала "Варненско лято".

А най-хубавото, което Николай Недялков е видял като директор, е, че всички хора, които работят в Сливенския театър, с малки изключения, независимо от ниското заплащане, обичат театъра и работят с душа и сърце. "Имам предвид не само младата трупа, но и техните актьори. Работата й със значителни театрални режисьори като Маргарита Младенова, Пламен Марков, Атанас Атанасов, Андрей Аврамов, Ивайло Христов създава приемственост и развива едно ново поколение творци."

Като става дума за облика на театъра, Николай Недялков отбелязва, че наред със сериозните заглавия, наред с представянето на българската класика, трупата има сериозни постижения в комедийния жанр, особено с "Между два стола" на Рей Куни и "Особености на руската любов" на Александър Галин, на режисьора Васил Василев. Тези заглавия са направили дори юбилеи - едното вече има 70, другото - 50 представления, изиграни в цялата страна. Театърът може да се похвали с широк кръг публика, съществена част от която са учениците от елитните гимназии. Те много често идват на театър сами, без да ги организират учителите, гледат представленията, реагират емоционално и после чакат артистите пред служебния вход, да ги поздравят или да се снимат с тях. "Това е най-голямото признание за нас", разказва директорът на театъра.

Той отбелязва, че най-големите организационни и творчески проблеми, с които се сблъсква в работата си, произтичат от това, че българският театър е в процес на реформиране и промяна на правилата на финансиране. "Новата система, по която работим сега, е на делегираните бюджети и тя е необходима. Но критерий за резултатите станаха предимно количествените показатели, смята Недялков.

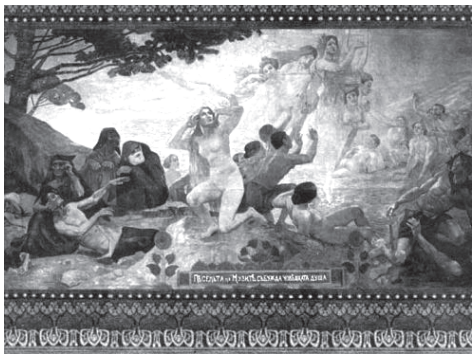
Необходимо е много повече да се стимулира подкрепата на проекти, които търсят нови театрални форми, изследват по-дълбоки човешки проблеми."

▲ Сцена от постановката на Васил Дуев "The Show Must Go On: Лари Томпсън. Трагедията на една младост" от Душан Ковачевич

Сцена от спектакъла "Изкушение", по разкази на Елин Пелин, постановка на Добромир Цветков ▶

Сценична завеса от театрален салон "Зора", 1905 г. Художник Йордан Кювлиев

ВСИЧКИ СМЕ ХОРА ЕДНАКВИ В ЖИВОТА И ПОСЛЕ...

Как дядо разбираше „етническата толерантност” и как дюлгерите му построиха къща, която е здрава вече 100 години

На фронта през 1918 г.

Част от четата на войводата Стою Скрижовски (с белия калпак). До него е помощник-войводата Бабачев. Дядо ми Кръстю Атанасов е в средата, предполагам, че е на лично място, защото е единственият с ботуши и е много красив. Снимката е направена в двора на черквата “Св. Димитър” в Сливен на 15.III.1897 г., две години след сраженията на четата в Македония

Кръстю БЕРБЕРОВ

Дядо ми - Кръстю Атанасов, не знаеше точната дата, на която се е родил. Прабаба ми Ката му разказвала, че го е родила по жътва.

Облъскани от работа и грижи, не се сетили да го запишат в кондиката на църквата. Родил се е през 1878-а - годината, през която за трети път се е родила и България.

Питам дядо закъде се стяга. “Ша заобикола Сали.” Бай Сали беше нашият обущар. Всъщност - кърпач. В онези военно-размирни времена обувки не се купуваха, а само се ремонтираха. А дядо отиваше в малката обущарничка не за да носи обувки за поправка, а да си похортуват по турски. Той е избягал от Пиринска Македония през 1894 г., която тогава все още беше в Османската империя, и всички там са говорели и на турски език. Правеше му голямо удоволствие да говори по турски.

Другият му конак беше една от последните абаджийници в Сливен. Обстановката в нея беше старовремска. По стените имаше окачени пожълтели календари с ликовете на Хаджи Димитър и Стефан Караджа. Имаше и портрети на Левски, Ботев, Раковски. На високия тезгях, заемащ половината от помещението, беше седнал по турски вуйчо Димитър. Винаги съм се чудел как по цял ден той седи в тази поза, шиейки аби и потури.

Повечето от клиентите на абаджията бяха турци от балканските села край Сливен. Това беше една добра възможност за дядо да упражни своите езикови познания.

Вкъщи той кротко се възмущаваше: “Ей, тоз Димитър! Човекът му донесе цял топ аба, а той му вика, че нямало да стигне. За едни потури! Ами че тез турци са бедни. В Балкана какво расте?”

В интерес на истината, за тази част на мъжкото облекло отиваше доста плат. Веднъж видях изпрани потури да съхнат, опънати на едно въже. Отначало не можах да разбера каква е тази огромна дреха. Талията беше над три метра! Обясниха ми, че потурите се набирали около кръста и стягали с връв, оставяйки долната част на мъжкото тяло да се движи свободно и да се проветрява... И все пак вуйчо Димитър гледаше да прикъта повече изрезки от плата, от които после шиеше така популярните едно време терлици.

Един от първите радиоапарати в махалата беше нашият “Филипс”. Ние с брат ми по цял ден въртяхме радиостанциите, за да търсим модерна джазова музика. От време на време хващахме радио Истанбул. И тъй като стана дума за Истанбул, дядо ни разказваше как с неколцина приятели - момчета на 15-16 години, решили да отидат до Цариград. Пешком! Спирали се да пренощуват в някое село или градче, гледайки да свършат някаква работа, за да заслужат нощувката и хляба. Така минали през Одрин, разходили се из Истанбул и се завърнали благополучно.

Тази “екскурзия” и едно пътуване до родното му село Елешница през 1925 г. са единствените годишни почивки на дядо. През целия си живот той е работил всеки Божи ден. И успял да направи кръчма с малка бакалница, отделена със стъклен параван. През 1913 г. вдига къща, в която и досега живее част от четвъртото поколение на нашето семейство.

През 1895 г. дядо участва в четата на войводата Стою Скрижовски в борбите за освобождението на Македония, а по-късно и в трите войни - Балканската, Междусъюзническата и Първата световна, в които основен противник ни е Турция.

Веднъж се случи да бъда в дюкяна, когато влезе леля Труфка - майка на мое другарче от махалата. Искаше един литър олио. Дядо я погледна притеснено и каза: “Не мога да ти дам цял литър, защото купоните ви са “циганси”. За тези, които не знаят, че в България някога е имало фашизъм, ще поясня, че по време на Втората световна война населението можеше да купува основните хранителни продукти и стоки само срещу купони. Евреите и циганите получаваха много по-малки дажби от българите. Леля Труфка мълчеше. От очите й закапаха сълзи. Дядо се засуети, напълни шишето догоре и шепнешком каза: “Само някой да не научи.”

После чувах как той се оплаква на баба: “С пияниците мога да се оправя. Не им давам да пият. А с циганите от нашата махала и с евреите как да се оправям? Че те с тез дажби ще измрат от глад! Ами и те са хора. Каква е таз България!”

В града много се говореше за едно еврейско момче. Без повод го нападнали няколко легионери (членове на нацистка младежка организация). Еврейчето се опитало да се защити, изваждайки джобно ножче. Това вбесило нападателите и те го пребили до смърт.

Дядо с нескрита горест тихичко нареждаше: “Да накарат Алберт и на малкото си момченце да пришие жълта звезда!” Този отличителен знак всички евреи трябваше да носят по всяко време. На вратите на еврейските къщи също бяха заковани жълти звезди за улеснение на евентуални погромаджии.

Знайно е, че всеки си хвали родата. Аз не съм изключение, но по отношение на моя дядо с чиста съвест мога да твърдя, че не съм чул някой да каже нещо лошо за него. Той беше пословично добър и в буквалния смисъл на думата сторваше път на мравката. Много пъти ни е повтарял, че “мравинка” не се убива. Той така нежно казваше - “мравинка”. Винаги съм спазвал този съвет. Една от малкото велосипедни алеи в Сливен, която е покрай шосето за Бургас, всяко лято е пресичана на доста места от “мравешки пътечки”. Тези малки труженички, носейки си хранителни запаси за през зимата, вървят в такива плътни колони, че ако мина с колелото през тях, ще загинат десетки мравки. Всеки път, когато забележа такива пътечки, спирам колелото, вдигам колелото и прекрачвам, стараейки се да не постра-да някоя мравинка. Като разбраха защо слизам и нося велосипеда, някои колеги-колоездачи взеха да ме подиграват. Но по-късно ми стана приятно, като забелязах, че и други взеха да “сторват път на мравките”.

Добросърдечието на дядо беше и в отношенията с клиентите му. На видно място в кръчмата в рамка със стъкло висеше табелка “Доверие всекиму, кредит никому!” И въпреки това, след като затвори окончателно дюкяна, останаха три дебели тефтера с вересии...

Особено впечатляващ пример за честност са отношенията му с т.нар. загорци. Не зная точно от кой край на България бяха тези дюлгери. Те се хранеха и пийваха само в дядовия дюкян. От дядо искаха да им готви само постно - боб, картофи, леща. И тук е най-интересното. Предприемачите плащаха на тези строители всяка събота. В съботния ден те идваха в кръчмата при дядо и оставяха на съхранение парите в неговата каса. И това се повтаряше всяка събота. Нямаше никакви разписки. Дядо записваше колко пари са оставили и колко са изконсумирали за храна и напитки. На Димитровден, когато привършеше строителният сезон и работниците се прибираха по домовете си, всички се събираха при дядо и си оправяха сметките. И това са правели в продължение на десетилетия.

Когато дядо решил да строи къща, тези истински майстори в занаята му казали: “Бай Кръстьо, ще ти направим къща първо качество!” По една случайност тази къща, която е и моят роден дом, тази година навършва точно 100 години. В нея няма бетон и желязна арматура. Винарската изба в нея, която побираше 15 тона вино и 3 тона ракия, е циментирана също без желязна арматура, но на циментовия под няма нито една пукнатина. Стените също нямат никакви пукнатини.

Толкова пъти съм слушал от дядо как са ги притеснявали някои от турците, как са пребили баща му Атанас, който вследствие на побоя е починал в болницата в Драма, как се е сражавал в Македония с башибозуците, как са отмъстили на Ахмед Барутанлията - палача на Батак, как е воювал с турците по балканските фронтове и т.н.

И след всичко това някак си много странно ми беше, че му прави кеф да говори по турски, че има приятели турци, че обича маанета.

Всеки път, когато по радиото засвирваха стария химн “Шуми Марица”, дядо, даже и ако беше полегнал, ставаше, заставаше “мирно” и в очите му блесваха сълзи: “Ех, колко момчета паднаха с тази музика!”

По тогавашната военна традиция, след като тръбачът е изсвирвал сигнала “атака”, полковата духова музика засвирвала “Шуми Марица” и полковете, построени в карета, тръгвали в атака.

Тържествено и страшно!

Може би само човек, който е бил на фронта, който се е сражавал, който е виждал смъртта в очите, е разбрал простата истина, че всички ние сме хора, еднакви както в живота, така и в неговото продължение.

След години разбрах, че и аз съм наследил от дядо тази “етническа толерантност”, както е прието да се казва сега. Иска ми се да съм наследил и неговата доброта и честност, но дали е така, това само другите могат да кажат...

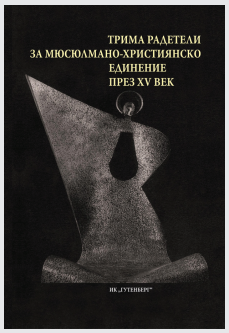
Красивата мечта

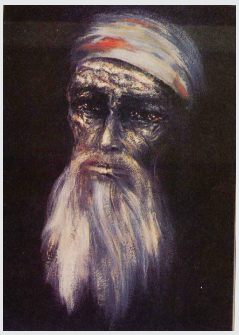
Походът по стъпките на шейх Бедреддин събужда порив за единение между християнството и исляма

Велиана ХРИСТОВА

Пред участниците в семинарите тази година е представен и сборникът "Трима радетели за мюсюлмано-християнско единение през XV в.", съставен от акад. Васил Гюзелев и издаден от издателство "Гутенберг". Първият от тримата е, разбира се, шейх Бедреддин, представен с неговите възгледи и ролята му в историята на Балканите през XV в. Но в онези времена е имало и други интелектуалци, които ратуват не за взаимно завладяване и изтребление, а за сътрудничество и дори единство на религиите. Представители на това течение от страна на католическата църква е Николай Кузански, а от страна на православието - Георги Трапезундски. На техните съдби и дела е посветен сборникът.

Шейх Бедреддин

Д-р Анатолий Кънев (вдясно) на лекция в Силистра по време на миналогодишния поход

На 1 е 2 ноември се провежда 17-ият национален Поход по пътя на Бедреддин, организиран от културно-просветното дружество "Родно Лудогорие". Тази година той преминава на семинарен принцип в София, а не както обикновено с обиколка на селищата в Североизточна България, където е било въстанието през XV в., вдъхновено от Бедреддин. Поради окупацията на СУ, в чийто Ректорат са се разположили "ранобудните", изявата посветена на Деня на будителите, със съдействието на регионалния просветен инспекторат, спешно бе преместена в професионалната гимназия "Хенри Форд".

"Родно Лудогорие" организира изявата за 17-и път, съдействие оказва Министерството на образованието и науката. Тя е съпроводена с викторина-конкурс за есе, стихотворение, рисунка, и мултимедия, в която до момента са участвали над 5000 ученици от цялата страна. По думите на организаторите, заради големия интерес към събитията от далечното робско време, този път походът е във вид на научен семинар, в който участват над 200 учители по история и културология от цялата България. Основни лектори са деканът на Историческия факултет на СУ проф. Пламен Митев, професорът по средновековна баканска история Христо Матанов и видният историк акад. Георги Марков.

Както походът "По стъпките на Таньо войвода" всяка пролет, така и "Походът по пътя на Бедреддин" в началото на ноември са възможни главно заради ентусиазма и патриотизма, пък и спонсорството на секретаря на дружеството д-р Анатолий Кънев, който е столичен стоматолог. Той е основен емоционален и практически двигател на изявите, комендант е на походите, ръководи цялостната организация и всички проекти, признават в "Родно Лудогорие".

Според д-р Кънев мнозинството българи са чували името на Бедреддин, но малцина знаят наистина кой е той. А делото на такива светли личности, мислители, хуманисти и борци за добруването на обикновения човек като шейх Бедреддин, свързани с нашата история, трябва да бъдат помнени от нацията. Културата е поведение, смятам, че походите като изява са форма, чрез която всеки може да помисли лично за себе си и за своето отношение към миналото и днешния ни ден, казва Анатолий Кънев. И разказва накратко кой е наистина шейх Бедреддин.

Бедреддин - водач на първото антифеодално въстание срещу султана

Преди 560 години, в първите десетилетия на османската инвазия в Европа, един философ-мъдрец, хуманист и революционер-реформатор, роден през 1364 г. в българските земи от баща мюсюлманин и майка християнка, повежда бунтовна армия срещу централната османска власт. Бедреддин Симави е водач на първото антифеодално въстание срещу султана и спахийския феодален ред, който новата империя насажда.

Усвоил знанията на изтока и неговите философи, както и на християнството, запознат с противоречията на властта и дошъл до философски изводи за ценностите в човешкия живот, шейх Бедреддин проповядва равенство между хората и религиите, отрицание на робството и експлоатацията на човек от човека и отрицание на съдбовната предопределеност на нещата в света от волята на Аллах. Това в средновековния XV век, който сме свикнали да наричаме "тъмна епоха". Бедреддин възвестява правото на всеки човек да бъде свободен и щастлив, но същевременно отговорен за делата си. И учи, че светът е само тук, на земята, че всички проповеди за друг свят са само заблуда.

През 1418-1419 г. в съюз с влашкия воевода Мирчо Челбътрън шейх Бедреддин застава начело на 3000 войници - турци, българи, власи, християни и мюсюлмани, бедни и средни собственици и в името на братството и солидарността ги повежда от Силистра през Лудогорието към Одрин, където е била столицата на султана тогава. Негови сподвижници в Мала Азия са Бьорклюдже Мустафа (Деде Султан) и Торлак Кемал. Султанската армия ги пресреща при Стара Загора и се разиграва решителното сражение. Бунтовната армия е разбита и Бедреддин се връща в лесовете на Лудогорието, където две години води партизанска борба. Привържениците му са много и го пазят. Султанските хора обаче успяват да го пленят с измама. Отвеждат го в гр. Серес, където е лятната резиденция на султана. Те могат да го убият, но искат първо да го разгромят идейно. Подлагат го на богословски диспут и съд, но той ги оборва в спора. Обесват го гол, като символ на голямо унижение. През нощта тялото му изчезва от бесилката.

●●●

В Научния семинар вчера имаше лекция на проф. Матанов - "Времето на Бедреддин, Османската империя и състоянието на Балканите в началото на XV в., както и на проф. Пламен Митев - "Българските будители от епохата на Възраждането". Участниците в семинара посетиха Градската художествена галерия, изложба-ретроспекция на Любен Диманов, както и Националния археологически музей при БАН. Днес от 11 ч. в Националния исторически музей в Бояна е предвидена лекция на акад. Георги Марков. По традиция, както и всяка година, мероприятието завършва с разбор на изявите, в който участват всички педагози, участници в похода. Наслагването на културни пластове на нашата територия е факт и да бъдат те нарочно изолирани и капсулирани говори за манипулативно поведение или за промит мозък, казва д-р Кънев. Той често напомня думите на Гоце Делчев: "Светът е поле за културно състезание между народите". Повтаря, че в България трябва да се стремим към единение, не към разделение. А също и казаното от шейх Беддредин: "Всеки човек трябва да е напълно свободен и господар на мислите си и в същото време да уважава мислите и вярата на своите съседи".

Точката над И-то

Ако си морален, дължината не те вълнува

Иво АТАНАСОВ

Започна голямото броене и на студентската стачка. Не на окупаторите - те са пренебрежимо малко, а на дните, през които Алма матер е във вериги (погрозен символ трудно може да се измисли!). Числото вече е двуцифрено, нищо чудно да стане и трицифрено, като на стартиралия през юни протест, а резултатът да е все същият, т.е. да е близък до нулата. Нормално е мислещият човек, независимо на чия страна е и дали въобще е на нечия, да се запита защо е така?

Отговорите могат да бъдат много. Най-напред, времената са други. БСП вече не е в онази тотална изолация от края на миналия век, принудила я на два пъти под натиска на улицата да сдаде демократично спечелената власт. Тя е не само желан партньор вътре в страната, но и е с възможно най-голямо международно признание - лидерът ѝ е шеф на европейската социалдемокрация. Освен това, макар и с много забележки, у нас все пак е налице медиен плурализъм. Далеч назад са онези години, в които единственото радио и телевизия и повечето вестници толерираха силите, нарекли себе си демократични. Сега подобно еднопосочно облъчване на аудиторията не е възможно. Който има желание, може да сравни различните гледни точки и да си направи изводите. А пък в епохата на интернет и особено на фейсбук може да се превърне не само във фактор при формирането на общественото мнение, но и да организира практически действия.

По-нататък, силно е възпиращото влияние на спомена за предишните протести. Не заради безредиците, пред които днешните блокади и окупации бледнеят, а заради онова, което се случи след шумно празнуваните победи „с малко, но завинаги". Енергията на протестиращите овласти формации и фигури, които буквално разгромиха земеделието и индустрията, нанесоха тежки удари на здравеопазването и образованието, оставиха милиони без поминък и ги принудиха да си търсят хляба в чужбина. Кредитните милионери изплатиха задълженията си с жълти стотинки, а близките до управляващите изкупиха за смешни пари многомилиардните материални активи на България. Справедливо е да се отбележи, че в някаква степен подобни процеси вървяха и в мандатите на социалистите, но мащабът на разграбването беше несравнимо по-голям тъкмо при правителствата, дошли на власт върху гърба на протестите.

Накрая, но не по значение, е въпросът „Кой?" Кой идва на власт, ако шествията и окупациите успеят? Тук протестърите въобще и в частност - студентите, отказват да дебатират. Не било важно. Напротив, това е най-важното. Мечтаният морал в политиката няма да бъде внедрен от извънземни. Тогава от кого? Някои наистина не знаят, което означава, че ентусиазмът им ще бъде изкористен от хитреците, каквато беше съдбата на пълните улици от първите години на демокрацията. Други са в час, но мълчат, защото отговорът няма да бъде посрещнат с възторг. Защото джакпотът на протеста ще отиде при Бойко Борисов.

Това е причината онази част от окупаторите, която е наясно с развоя на събитията след евентуалния успех, да демонстрира привидна необвързаност с политически партии и да набляга върху моралните послания. Несъмнено моралната кауза може да бъде добре приета и подкрепена от всекиго, особено от тези, които през годините си в политиката сме се опитвали повече или по-малко да я защитаваме. Но тъкмо тук е и ахилесовата пета на стачкуващите студенти. Защото веднага възниква въпросът: къде беше моралната им нетърпимост вчера? Тогава, когато Борисов нарече все още неемигрилата част от народа ни „кофти материал". Когато сравни българите с кучета, които трябва да се държат здраво, а от студентите поиска да станат овчари. Когато се оказа по-загрижен дали ще има телешки пържолки за кучето, отколкото за мъката на родителите, чиято дъщеря беше убита и заровена.

Примерите са многобройни. В името на истината сме длъжни да признаем, че непростими от морална гледна точка действия е имало и при други правителства, налице са и при сегашното. Защо обаче моралните сензори запищяха тревожно едва това лято? Според омбудсмана Константин Пенчев кабинетът на Орешарски просто е изтеглил късата клечка. Но нима моралът зависи от това каква е дължината на клечката? Ако си наистина морален, дължината ли ще те вълнува, или същността? При всяко укоримо действие ли ще реагираш, или само по заявка? Ако ще е по заявка, не си ли даваш сметка, че колкото и да са чисти намеренията ти, влизаш в нечия мръсна схема?

Когато моралът е избирателен, се превръща в своята противоположност. Тогава е редно поне да отговориш на въпроса „Кой?" Да кажеш ясно на обществото, че усилията ти волю или неволю ще дадат власта отново на Борисов. И ако получиш масова подкрепа, да продължиш. В противен случай да признаеш не само пред себе си, че няма да успееш, защото, колкото и сгради да си окупирал, мнозинството е останало на друго мнение.

Други текстове от автора на: www.ivoatanasov.info

www.duma.bg

СРЕЩИ

ТАНЯ ГЛУХЧЕВА:

Във всеки от нас се крие по един будител

Децата ме стимулират да не се примирявам с наученото, а да продължавам да се развивам, категорична е младата учителка

Снимки ЛИЧЕН АРХИВ

Интервю на Павлета ДАВИДОВА

Защо решихте да станете учителка?

- Професията избра мен, а не аз нея. Харесваше ми да помагам на съучениците си, а всички ми предлагаха да стана учителка, защото обяснявам много добре. Може би повлияна от техните думи, реших да запиша филология и да стана учителка. Започнах да преподавам още като студентка в първи курс - в различни школи. Ето, вече 6 години преподавам.

Учителската професия е много динамична. За повечето хора тя е просто повтаряне на граматични правила и едни и същи думи. Но има много будни деца, които стимулират учителите да търсят допълнителни материали, да надграждат знанията си. При нас скука няма.

Мислили ли сте да се захванете с нещо друго?

- На 2-3 пъти наистина мислех да се откажа, но осъзнах, че нищо друго не би ми харесало толкова много. Обичам професията си, защото общувам с млади хора. Учениците ме стимулират да ходя на работа с усмивка и да не се примирявам с наученото, а напротив - да про-дължавам да се развивам и да разширявам кръгозора си.

Учителството днес сякаш не е толкова авторитетна професия...

- Само в България тази професия не се ползва с авторитет сред младите хора. Имах възможност да пътувам, като студентка бях част от програмата "Еразъм" в Испания. Запознах се с хора от различни държави - Франция, Италия, Германия.... Всички искаха да станат учители. Когато ги попитах дали това не е ниско платена професия, те ме опровергаха. Всички казваха, че учителската професия е много престижна. Искрено се надявам и в България да се променят нагласите. Лошото е, че повечето от младите хора мислят само за финансовата страна на нещата, завършват филология и решават да работят в колцентър или да станат сервитьори, за да изкарват повече пари.

Много хора в България бягат от професията, защото мислят, че има строго определена формула, която трябва да се следва: да си строг, взискателен, да има голямо разстояние между ученик и учител. Не е така - децата искат усмихнат, приветлив човек насреща, който да ги разбира. Обучението е двустранен процес, в който и двете страни учат един от друг.

Каква промяна е нужна, за да се промени тази ситуация? Самите хора и тяхното отношение, или просто трябва да има повече стимули за учителите?

- Много неща трябва да се променят, самата образователна система трябва да стане малко по-гъвкава. Повечето млади хора могат да допринесат с нови идеи, но понякога закостенялото мислене ги спъва. В началото на преподавателската си кариера исках да включа много извънкласни дейности, защото в Канада всеки месец ни водеха някъде - музей, ферма, събуждаха ни интереса. Исках да комбинирам теорията с практиката, но се оказа сложно. За съжаление се набляга повече на теорията, а когато учениците завършат, се чувстват неподготвени за живота.

Промяна трябва да има и в заплащането, то трябва да се увеличи. Но да си учител или лекар е призвание, най-важното не е да се надяваш на високо възнаграждение, а работата да ти доставя удоволствие, да се чувстваш полезен.

Трябва да се направи сериозен ремонт в повечето училища. Особено в кабинети като химия, физика, биология. Има твърде много училища, които са оборудвани преди много години. Необходима е и повече практика. Децата научават всичко на теория, но на практика не са толкова подготвени. Може би трябва да се започне от там.

Какви са възможностите децата да се срещат с хора, с които да практикуват испанския си, освен в училище?

- В София има открит Институт "Сервантес", където вратите винаги са отворени. Учителите могат да заведат децата, за да се запознаят отблизо с испанската култура. Има учебен отдел към испанското посолство, където учениците могат да разговарят на испански с представители от Испания и посолството, да позлват книги, учебни материали и пособия. Въпрос на училищна политика са и обмените на ученици - нещо много полезно, за да вникнеш в чуждата култура.

Успяла сте да увлечете ученици да се занимават с театър към испанското посолство..

- Това беше голяма изненада за повечето колеги - че децата се съгласиха, все пак бяха в 11 клас, а в тази възраст е много трудно да привлечеш вниманието на учениците. Те обаче приеха идеята на драго сърце, участваха не само в самото представление, а в изработката на сценария и подготовката на костюмите. Всеки се включи по някакъв начин и може би припозна себе си в някой от героите.

Бихте ли посъветвали

> **Да си учител или лекар е призвание, най-важното не трябва да е заплащането, а да се чувстваш полезен**

учениците си да станат учители?

- Дори ги насърчавам. Някои ме гледат с недоумение, но има и такива, които казват, че може и да се захванат с тази професия.

Самата вие не изглеждате много по-възрастна от учениците си. Как ви приемат децата, а и колегите ви?

- В началото бях "госпожица кака Таня". Колеги са ме наричали "бебето", или "малкото". Това ме амбицира да покажа, че наистина заслужавам мястото си. Разликата в годините с учениците ми все още е много малка и отношенията ни са по-скоро приятелски, отколкото строги като учител-ученик. Смятам, че съм успяла да поставя граници, а и вече усещам тяхното уважение. Мисля, че и колегите вече ме приемат като равнопоставена.

Какъв според вас е най-добрият учител?

- Миналата седмица обяснявах на ученици, че има разлика между учител и преподавател. Преподавателят влиза в час, "изпява" урока и излиза. Учителят не прави само това. Уверява се, че учениците са разбрали всичко, минава покрай всеки един, задава въпроси. Той трябва да има богата обща култура, да бъде подготвен във всеки момент да отговори на допълнителни въпроси - децата са много любопитни, проявяват интерес и винаги задават цял куп въпроси.

Какво би ви накарало да се откажете от тази професия?

- Нищо. През първата година, когато започнах да преподавам, бях учител, а впоследствие и класна на сина на помощник-директорката. Не съм от хората, които подаряват оценки и го оставих на поправителен изпит. Имаше натиск да му пиша по-висока оценка, обясняваха ми как трябва да направя компромис спрямо детето на колега. За мен децата са еднакви и не се поддадох. Но подготвих молбата си за напускане, директорката ме разубеди и обеща да не притиска, но ме помоли да не съм в комисията за поправителния изпит. Детето завърши с не особено висока оценка. Важното е, че показах, че има учители, които не правят компромиси. По-късно обаче по други причини напуснах това училище.

Какво означава за вас датата 1 ноември?

- Това е една много важна дата, каквато е и 24 май. Лошото е, че в повечето училища тя е просто почивен ден и нищо друго.

Кои са будителите в днешно време, има ли такива?

- На пръв поглед изглежда, че няма, или ако има, те са се скрили много дълбоко. По един будител се крие във всеки един от нас. Човек се ражда според времето, в което живее.

Какво разбирате под "будител"?

- Човек, който не стои със затворени очи, отворен е към промените и е с ясно съзнание какво трябва да се направи и как да се живее. Будител може да бъде съседът ти, будители са учениците, които карат учителите да "си сверят часовниците" с постоянно променящия се свят. Будителят не може да бъде подкупен, за да участва в протест, трябва сам да се осъзнае.

Мислили ли сте да напуснете страната и да се развивате другаде?

- Не, по-скоро бих пътувала на курсове за учители или за обогатяване на опита си. Да съм извън България за 1-2 седмици - да, но да напусна страната - никога.

Кои са най-екзотичните дестинации, на които сте били?

- Дубай и Мароко, това лято бях и в Мексико.

С какво ви спечелиха тези места?

- От всяко едно място може да научиш нещо. В Дубай думата невъзможно не съществува, в Мароко може да научиш как да запазиш дори неща от Средновековието, от Мексико - да запазиш душата си чиста. От пъуванията научих, че най-важното нещо не са парите, а отношенията между хората.

Кое е следващото място, което бихте искали да посетите и защо?

- Перу. Не само защото е свързано с професията ми, защото там се говори испански, а заради културата, дори заради Мачу Пикчу. В училище преподавам материал, свързан с историята на Испания и Латинска Америка, Учениците винаги ме питат дали съм била на местата, за които говоря. Време е да кажа, че съм била и на Мачу Пикчу.

С ученици от ЧСОУ "Проф. Ив. Апостолов"

ТАНЯ ГЛУХЧЕВА е родена в София, израснала в Канада и завършила испанска филология с втора специалност английска филология в Софийския университет "Св. Климент Охридски". Тя е само на 27 г., но вече има 6-годишен стаж като учител. В момента преподава в ЧСОУ "Проф. Иван Апостолов" и езиковата школа "Кетцал". Ако я срещнете на улицата или с децата, на които преподава, ще си помислите, че е ученичка, а усмивката ѝ определено ще ви накара да поискате да учите испански език.

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013

Страница на Любо НИКОЛОВ

Алтернатива

Зелен ловен туризъм

Разказано от Стилиян КЪДРЕВ

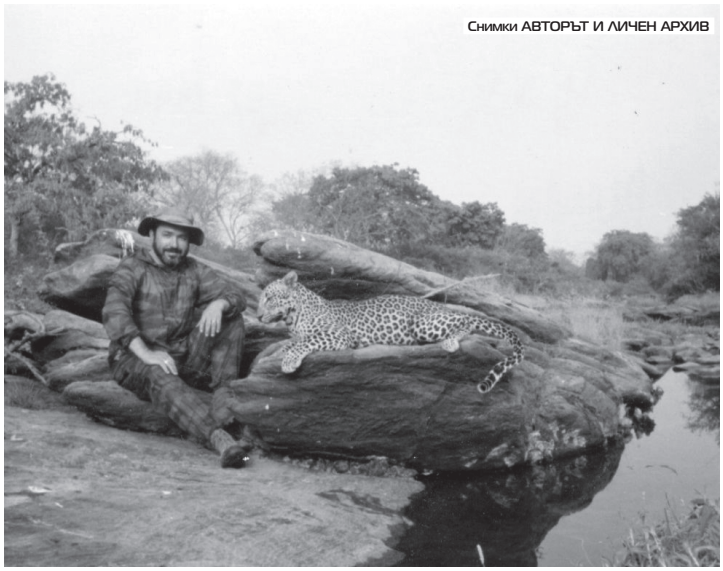
Американците са измислили и успешно прилагат през последните няколко години т.н. зелен ловен туризъм. Плащаш 8 хил долара и отиваш в джунглите на Парагвай. Организацията е страхотна - професионални водачи, обучени кучета и т.н.

Виждаш ягуара, доближаваш го като истински ловец, стреляш го, но патроните са с наркоза и животното се упоява. Правиш си снимки за спомен.

Местните използват случая да му сложат радиоколан, за контрол със сателит. След 1 час животното се събужда с антидот и се пуска на свобода. Платена е сумата от половината за отстрела и парите отиват по проект.

Същото става и в Южна Африка на лов за носорози. Срещу 8-10 хил долара имаш право да стреляш по животното и да си направиш снимка. Изпитваш същата тръпка на дебнене и стрелба с тая разлика, че актьорът остава жив. Придобиването на трофей от носорог, иначе струва 100 хил. долара.

Животните се възстановяват бързо. Разбира се едно и също животно не е хубаво да се стреля много пъти.

Снимки АВТОРЪТ И ЛИЧЕН АРХИВ

Горска трапеза

Рецепта на леля Ваня ТОКАДЖИЕВА

ПЪРЖЕНА РИБА С ОРЕХОВ СОС

Вземаме 1 кг дребна прясна риба, изчистваме я, измиваме я, посоляваме я, потапяме я в брашно и я пържим до зачервяване. Нареждаме изпържената риба в голяма чиния, като в средата оставяме място за соса. Отделно счукваме със сол 5 скилидки чесън и прибавяме постепенно 5 супени лъжици олио и оцет на вкус, като бъркаме силно сместа. След това прибавяме една чаша счукани орехи и накрая толкова хладка вода, че да получим гъстичък сос. Изсипваме го в средата на чинията. Сваряваме твърдо 3 яйца, обелваме ги, нарязваме ги на кръгчета и ги нареждаме около соса, като ги посоляваме леко със сол и червен пипер или ситно срязан магданоз.

ЗАЕК ПО ДОМАШНОМУ

Заекът се кисне 2 денонощия в марината. Нарязва се на големи парчета, които се пържат в 1 чаша олио до зачервяване. В останалата след изваждането им мазнина се слагат да се запържат 6 глави лук, нарязан на филийки, 3 моркова, настъргани на ситно ренде. Когато поомекнае лукът се прибавят 4 пиперки, нарязани на дребно. Позапържват се и се поръсват с 1 чъжичка червен пипер и сол на вкус. Прибавят се 5 червени домата, обелени и настъргани на едро ренде и се запържват. Наливат се 2 чаши вода. Размива се 1 лъжичка брашно и се прибавя към запръжката заедно с обелените скилидки на глава чесън и половин връзка магданоз. Връща се месото в соса и се задушава на тих огън. Препоръчва се при задушаването капакът на тенджерата да бъде замазан с тесто.

Прозрения

Тежки птици

Вели ЧАУШЕВ

В тясна пътечка, крива като изтърван конец на шивачка, върви отпреде бай Тодор, с кафяво шаечно палто, разкопчано заради дебелия селски пуловер, и пристегнатите му панталони, напъхани в чорапи - гамаши разтварят сухата трева към фазанария-та, за която сме тръгнали... Пред нас се е ширнало равно зелено поле и бай Тодор го гали с очите си. Наблизо има рекичка и по обвезалите я ракити от двете й страни усещаш в сянката им хладните вирове. Тук-таме по клоните им кацат от време на време замислени фазани и като не могат да се сетят за какво мислят, вземат че литнат и кръжат, докато им дойде нова мисъл.

Тежки птици - тежко мислят. Те затова са удобни и за стрелба, щото дълго мислят...

Виц

Жена е в леглото с любовника си. Звъни телефона. Тя вдига слушалката, разговаря и казва на мъжа до себе си:

- Говорих със съпруга ми. Каза, че е тръгнал с теб на риболов...

Рибарски трикове

Къде, кога и с каква стръв да ловим

С комбинация „мартеничка" удват големите платики

Белият червей (ларва на голямата месна муха) е най-често използваната стръв, въпреки че не живее във водата. Пинките са ларви на друг вид муха.

Можем да си ги произведем сами, ако не се гнусим. Не е за препоръчване, тъй като в магазините се продават на достъпни цени. И най-важното обезпаразитени.

Единствено не се препоръчва използването им от рибари, които са алергични към амоняк. Белите червеи, които се продават в нашите магазини са внос от Италия. Италианските производители предлагат качество на ниски цени. Произвеждат ги по изкуствен начин на яйчева основа. Ревниво пазят в тайна технологията на производство и оцветяване на белите червеи.

Според наши дистрибутори на риболовни стоки италианците отказват да водят преговори за продажба на ноу-хау.

Белият червей се използва през всички сезони. Обикновено се закачва на кукичката на задния край и се оставя да виси. Поставят се поединично или на грозд в зависимост от рибата, която ще ловим. Използването на оцветени в червено понякога дава по-добри резултати, тъй като много риби са чувствителни към този цвят.

Практиката през последните години показа, че най-ефикасна е комбинацията "мартеничка" - на кукичката се поставят два бели червея единият от които е оцветен в червено.

На водоема

Романтика

Мюнхаузен е жив

Сватбата и слуката

Разказано от Цанко КАЗАНДЖИЕВ

Преди няколко години в един събо-тен ден се зажени нашият колега - ловец Марин Атанасов. Тържеството започваше в 11 часа. Нали дружинката сме като едно голямо семейство бяхме поканени всички.

Трябваше да го уважим, но не искахме да пропуснем ловния излет. Решихме да пуснем сутринта на бързо кучетата и каквото стане. В 8 часа заехме позиции. В 8 часа и 5 минути кучетата залаяха. В 8 часа и 10 минути пред мен изскочи 180 килограмов глиган. Гръмнах го с един изстрел.

Оправихме животното за отрицателно време и в 10 часа и 55 минути измити, обръснати и издокарани всички бяхме на сватбата.

През вековете

Подвиг

На ухото му виси златна обица, а прическата му е висока - знак, че е "волде", ловец на слонове. Тази титла се печели трудно, с огромни усилия в преследването на свирепите гиганти, с мъки и рискове. Но затова пък ловецът на слонове се ползва с почит, слава и обаяние на народен герой във всички краища на страната.

Етиопските племена са посветили най-хубавите си народни песни на тези храбреци. Това е традиция, останала от ония стари времена, когато слонските стада са били многобройни, шествали са неограничавани от никого, прегазвали са села, нападали са керванни със зърнени храни, изпотъпквали са хората, изяждали са зърното.

Тогава е било наистина подвиг да убиеш слон сам, с едно жалко копие. Този подвиг е възпят в песни като: "Ой, гадал надалло." ("Ох, обичам ловеца".) Пеят ги по пирове, сватби и всенародни тържества.

Никола ДЕЛИРАДЕВ

www.duma.bg

ДУМА

СЪБОТА 2 НОЕМВРИ 2013

Преди години Тасос ми звучеше някак прекалено обикновено и все отлагах пътуването до острова. Впоследствие това място за мен се превърна в символ на истинската почивка и дори понякога си мечтая да живея там. Напоследък все по-често. А откакто SIMpatik предлага възможността за достъпни разговори и интернет в роуминг, нямам никакви колебания и при първа възможност се понасям към острова. Той притежава всичко, което ме вдъхновява - спокойствие, кротки плажове, борова прохлада, дива природа. На Тасос може да се гмуркате, да покорите високата част на острова с колела или без, или просто да си почивате в безвремието на някой плаж. Откривателите са добре дошли на острова - той крие много изненади. Само за да насоча желаещите към по-различна ваканция, споделям няколко мои лични рецепти за по-пълноценна почивка.

Меглена МИШЕВА

КРАСОТАТА НА ТАСОС В ПЪРВО ЛИЦЕ

Любопитство

Едно ъгълче от о. Тасос

Дори и през есента тук може да се намери романтично място за почивка и развлечение

"Първото нещо, което препоръчвам много, ама много горещо, е да наемете скутер веднага щом пристигнете. Обиколка на целия остров с моторче може да се направи за един ден. Формата на Тасос е почти кръгла, а пътят обикаля по периферията му. Усещането за свободата, разпилените от вятъра коси, ароматите на бор и смокиня, които се редуват, сините гледки от крайбрежието - още в първите 5 минути те пренасят в друго измерение.

" Наемете лодка! Обиколката на южната част от острова по вода е вълшебно преживяване. През лятото може да акостирате в някое малко заливче и да се гмуркате с шнорхели. Подводният свят е очарователен, а на брега ще ви правят компания само дивите кози, които плахо оглеждат всеки, дръзнал да наруши покоя им.

" Противно на първоначалното общо впечатление, там има много тайни и скрити плажове. Най-простата рецепта за намиране е - спирате там, където се вижда черен път след асфалта, и слизате по него до морето.

" Ето и някои лични плажни открития - до Пефкари има асфалтирана велоалея за разходки, тичане или гледане на залеза (за целта е оборудвана със специални пейки). Тя и сама по себе си е находка, но ако се отбиете в посока към морето, можете да стигнете до малък плаж сред много високи отвесни скали. Между Потос и Астрис също се крият подобни съкровища. Глифада пък е много живописно място. На плажа има хотел, който изглежда напълно безлюден и май наистина е. Плажът към хотела за най-голяма изненада е един от най-хубавите на острова и за щастие без никакви хора. Освен всички други преимущества като прозрачна вода и ситен пясък, разполага и с естествена сянка от дърветата.

" Едно от най-автентичните и очарователни селца е Скала Марион. Тотално неприветливо на първо четене заради многото сиви постройки, които се виждат от пътя. Ако наберете смелост и стигнете до площадчето обаче (което е и пристанището на селцето), усещането за летуване тип "Синьо лято" неусетно ще ви завладее. Детската глъчка откъм морето през деня, малкото туристи, уютът на закътаното заливче и рибарската лодка, която спира всяка вечер на пристанището, сиреч в центъра, за да продава риба, ви кара да се чувствате като "на село". Гледката с корабчето вечер е очарователна - всички местни се стичат на пристанището, за да си купят риба, и кротко се пазарят с капитана. Капитанът от своя страна, след като разпродаде всичко, сваля огромните си гумени ботуши и сяда в близката таверна. Нямаше как и ние да не седнем на съседната маса. Нямаше как да не поръчаме всичко, което ни препоръча собственичката - домашно вино, маслини от последната реколта с риган от градината, и октопод, сушен на слънце в задния двор. Виното беше киселичко, маслините ставаха, а октоподът се оказа безумно солен и доста по-жилав от маринования. Въпреки всички забележки беше много вкусно и тази вечеря се оказа една от най-вълшебните в живота ми. Още помня отчетливо всички вкусове - поотделно и заедно.

С две думи, Тасос е страхотен остров. Препоръчвам го горещо, особено в ранния септември, но и по-късно през есента можете да откриете подходящо кътче за почивка и развлечение. С малко грозде, смокини, сирене и бяло вино (всичко от местната продукция) може да се превърне в романтично място за пикник.

Една покана за приятно общуване

www.duma.bg

ДУМА

Очаквайте

ГЛАСУВАМЕ ПО БГ РАДИО ЗА 500 НАЙ-ВЕЛИКИ ПЕСНИ

„Джобен фестивал“ с есенно издание

Форумът за кратки форми в изкуството този път е с акцент върху изложбите

Есенното издание на “Джобен фестивал” вече започна и ще продължи до 3 ноември, неделя, в столичното “Ателие Пластелин” (ул. “Цар Симеон” 48). Акцентът на форума за кратки форми в изкуството този път е върху изложбите. Всяка вечер ще бъдат откривани по две експозиции. Сред тях се открояват бижутата на Пламена Найденова и Полина Димитрова, последната е изучавала майсторството на бижутерския занаят в Барселона. Ценители ще имат възможност да видят изложбата “100 малки рисунки - родени във фабрика за пушки” на Валентина Григорова (Vanda Wild). Творбите наистина са изработени от мастило за пушки. В експозицията са намерили място и картини на актрисата Стилияна Кръстева-Стела, инспирирани от странстването ѝ в Кения.

Сред другите събития внимание заслужава и оригиналната видеоинсталация на “Цирк Кумбо”, включваща два от спектаклите, също и няколко пърформанса и минипредставления: “Душа” с участието на Ана Вълчева, “Атрактори” на Биляна Георгиева и Рената Кирилова и фрагменти от “Мерсие и Камие” от Самюъл Бекет на Бориславa Бориславова.

Киноизкуството ще бъде представено от филма “Ангел” на режисьора Емилен Савов. Има и още много други “джобни” събития, уточняват организаторите на форума, като призовават всички желаещи да споделят с тях тези мигове изкуство.

“Джобен фестивал” в началото на ноември ще отпразнува рожден ден. През първата година от съществуването на форума в проявите му участваха над 60 артисти от всички сфери на изкуството с над 80 свои произведения. Арт проявата през септември дори излезе извън столицата, като гостува на Нощта на музеите и галериите в Пловдив, уточни за ДУМА Светослав Николов, директор на фестивала.

„Пейки на знанието” с достъп до интернет

Актрисата Мая Бежанска сподели няколко цитата от любима книга край “пейката на знанието”

Първите у нас “пейки на знанието” имат безжичен интернет и са разположени на 3 места в столицата. Оформени като разтворени книги, артистичните инсталации вече са разположени в университетите “Св. Климент Охридски” и УНСС, както и в хотел “Феста София”.

“Пейките на знанието” осигуряват достъп до виртуалната библиотека investbooks.net. По този начин студентите ще могат да прекарват свободното си време в компанията на класически български писатели и произведения. А младите автори сред тях получават трибуна, на която да разпространят своите творби.

Атрактивните “пейки на знанието” са част от инициативата “Книгите са банки за идеи, променящи света”. Началото ѝ бе дадено на 24 май 2012 г., когато фасадата на централния офис на Инвестбанк АД се превърна в библиотека. А няколко месеца по-късно елементи на софийското метро бяха превърнати в томчета с български литературни произведения.

ЩАСТЛИВИ ЧАСОВЕ В „АРМИЯТА” ВСЯКА НЕДЕЛЯ

Театър “Българска армия” отваря прозорец към happy hours (щастливи часове) - 120-те минути, в които билетите за всички представления, продукция на ТБА, ще се продават на половин цена, са всяка неделя между 14 и 16 ч., съобщават от “Армията”.

Може да се направи избор между великолепните комедии “Много шум за нищо” от Шекспир и “Декамерон” по Бокачо. Изкушават изтънчения флирт на “Колко е важно да бъдеш сериозен” от Оскар Уайлд, страстната и драматична любов на “Ромео и Жулиета” от Шекспир, на “Евгений Онегин” по Пушкин, романтичната любов в Чеховата “Чайка”. Дон Жуан споделя опита си в “Завещанието на целомъдрения женкар” от А. Крим. Настроението освобождават “Ножица-трепач” от Бр. Джордан и М. Ейбръмс и “Секс, наркотици, рокендрол” от Е. Богосян. Българските нрави и обичаи разнищват комедиите “Кръщене” от Камен Донев, “Да разлаем кучетата” от Емил Атанасов и “Лалугер” на Николай Урумов. Привлича пламъкът на “Железният светилник” от Д. Талев, а “Последни поръчки” от Джон Пристли зареждат със специфичното си английско и леко черно чувство за хумор.

Намалението не важи за “Врачалец”, “Благородният испанец”, “Големанов”, “Възгледите на един учител за народното творчество” и “Възгледите на един учител за всеобщата просвета”.

“Да разлаем кучетата” от Емил Атанасов, реж. Иван Урумов

Снимка Иван ДОНЧЕВ

„СЛАДОЛЕДЕНА ПРИКАЗКА” С ВХОД СВОБОДЕН

Симпатична история по мотиви на Джани Родари - “Сладоледена приказка”, ще бъде представена тази неделя, 3 ноември, от 11 ч. Мястото на срещата е в работилничка “Сръчковци” на ет.3 в Сити център София. Децицата ще научат за Принц Ледунчо, който е готов да се разтопи от любов към принцеса Сладунка и да победи злия си съперник Станиол. След куклена театър ще има още много забавления за малки и големи. Входът, както винаги, е безплатен.

72-ГОДИШНА ПЕНСИОНЕРКА ИЗМИНА С КОЛЕЛО 9000 КМ

Юлия Ивановна Михайлюк - 72-годишна пенсионерка от град Твер, измина 9000 км с колело. Дамата посвети пътешествието си по светите места в Русия на 400-годишнината на фамилия Романови.

Най-труден бе пътят в Читинска област и Бурятия. На места, където има доста баири, се налагаше по 3 км да бутам колелото, споделя пенсионерката.

В родния си град Юлия е прочута именно благодарение на велосипедните си обиколки. Хубавото е, че родните на жената винаги я подкрепят. Заедно с приятеля си на две колела Михайлюк стига дори до Париж, като повтаря по този начин победоносния поход на руската армия във войната с Наполеон. По случай 65-ата годишнина от победата във Втората световна война Юлия обикаля с колело всички градове-герои в Русия, Украйна и Беларус. Цели 19 000 км пък преодолява през 2011 г. по маршрута Твер-Якутск и обратно.

Вицът

Служител, спрял цигарите, веднага се лишава от последните фирмени новини и клюки.

Имен ден

2. 11. 2013

АТАНАС БОБОКОВ, председател на СД на „Монбат” АД
Проф. ИВАН ГАЗДОВ, художник
ЕМИЛИЯ КРАЛЕВА, посланик в Гърция
ИЛИЯ КУЦИЛЕВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА” в Габрово
КИРИЛ НАЗЪРОВ, писател
КРАСИМИР СТАНЕВ, директор на „Албена” АД
МАРИЯ КАВАРДЖИКОВА, актриса
НИКОЛА МАРИНКОВ, учредител на клуба „Приятели на ДУМА” в Пазарджик
ПЕТЪР МРЪЦКОВ, политик
ТЕКЛА АЛЕКСИЕВА, художничка

3. 11. 2013

ВЕСЕЛИН МЕТОДИЕВ, историк
ГЕОРГИ МИШЕВ, писател, драматург
ДИАНА МИТЕВА, член на УС и изпълнителен директор на ДСК
ЛИЛИЯ АБАДЖИЕВА, театрален режисьор
НАДЕЖДА ЗАХАРИЕВА, поетеса
ТЕОДОРА ИВАНОВА, зам. областен управител на Стара Загора

Църковен календар

2

Архангелова задушница

Св. мъченици Акиндин, Пигасий, Афтоний, Елпидифор, Анемподист и други († 355)

Архангеловата задушница предхожда винаги големия празник на св. Архангел Михаил. С вяра в безсмъртието на душата и във възкресението на мъртвите във всеки православен храм се отслужва Обща панихида за починалите наши близки.

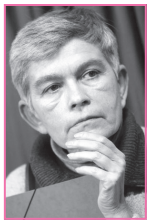
3

† Пета Неделя след Неделя подир Въздвижение

Св. свещеномъченици Акепсим епископ, Йосиф свещеник и Айтал дякон (IV век). Св. преподобни Пимен Зографски († 1620)

Светите свещеномъченици Акепсим, Йосиф и Айтал станали жертва на гонението при цар Сапор (IV век), който издал указ да бъдат издирвани и наказвани със смърт християнските свещенослужители, ако откажат да пренесат жертва на персийските божества.

Празникът на будителите днес има своето светло продължение - рождения ден на

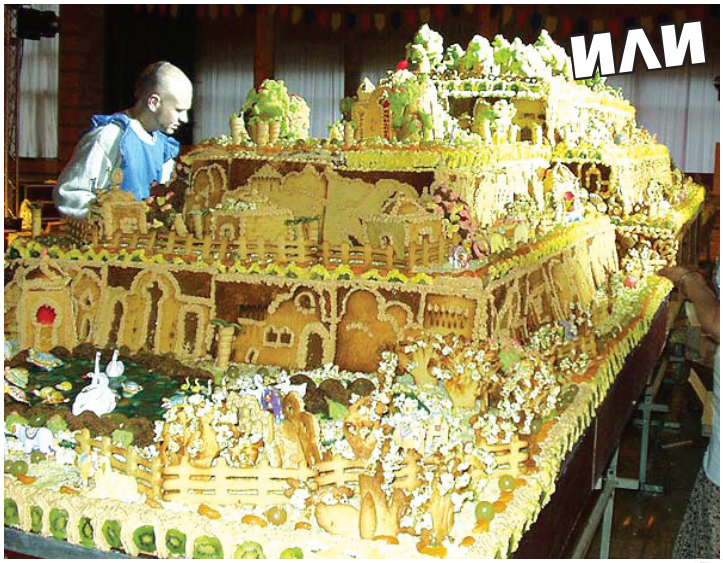

ВЕЛИСЛАВА ДЪРЕВА

Бъди жива и здрава, все така непримирима и безкомпромисна! Не преставай да вярваш и да завладяваш хиляди почитатели и последователи с магията на словото. Винаги изправена, дори когато ударите са в гърба или под колената. Философ, публицист, бунтар. Което е едно и също. Днес повече от всякога се нуждаем от онази силна ДУМА, която ти винаги си носела и ще носиш в сърцето си. Велислава, Дон Кихоте на българската журналистика, не преставай да се сражаваш с вятърни мелници и да носиш свободата на върха на копието си! Дерзай, мечтай, настоявай, искай, бори се и БЪДИ!

От екипа на ДУМА

Сладки шедьоври,

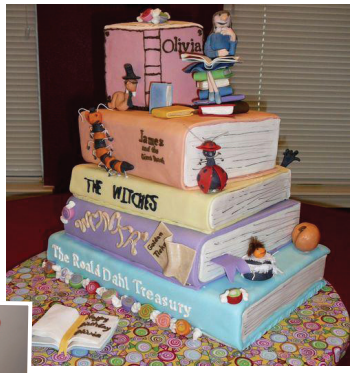

кой, как, къде и защо създава торти

Уменията и фантазията на кулинарите са съобразени с вкусовете и възможностите на консуматорите

Почти няма празник, честване и юбилей, които да се отбелязват, без на масата да има торта. Нито едно дете не може да си представи рожден ден, чиято кулминация да не е духането на свещички върху вкусния сладкиш. Хубавото е, че за всеки подобен повод вече съществуват безкрайни варианти за купуване и дори специални поръчки на тези впечатляващи с размерите, визията и вкуса сладки изкушения, наричани с хубавата кратка дума - торта.

Никой не може днес със сигурност да каже кой точно е измислил това лакомство. Историци, специализирани в областта на кулинарията и начина на храненето в древността, почти в един глас твърдят, че първият прототип на торта се заражда на Ботуша. А лингвистите безапелационно ги подкрепят, като сочат, че самата дума в превод от италиански означава нещо витиевато. То най-вече се свързва с многобройните засукани украси на тортите и различните цветя, надписи и орнаменти, с които се създава неповторимата визия на всеки подобен сладък шедьовър.

Определени кръгове са привърженици на друга теория за произхода на тортите. Всички са запознати с изключително вкусните лакомства на Изтока, които могат да накарат и най-големия гурме експерт да се преклони пред техния изискан вкус и страхотен аромат. Последователите на идеята, че именно кулинарите на една от най-загадъчните части на света са автори на първите торти, са установили нещо твърде любопитно. Оказва се, че древните сладкари са приготвяли различни десерти с използването на мляко, мед и сусам. А формата им много приличала на торти, които сме свикнали да виждаме в сладкарниците, магазините или да си правим вкъщи.

И независимо от факта каква точно теория за произхода на тортите се приема за най-вярна, никой не би посмял да оспори твърдението, че за законодател на модата в сферата на десертите безапелационно е призната Франция. Именно от тамошните малки кафенета и сладкарнички тортата тръгва да завоюва света. А местните кулинари в продължение на вековете диктуват тенденции в сервирането на вкусните шедьоври. И в това няма нищо странно, имайки предвид, че именно в страната на любовта и романтиката се появяват едни от най-известните в цял свят названия на десерти, които и до ден-днешен галят слуха и предизвикват слюноотделяне: крем, карамел, желе, бисквит...

Въпреки претенциите на няколко държави, напиращи да бъдат признати за родина на тортите, всяка страна има собствени традиции и рецепти за създаването на този сладкарски шедьовър. Той се приготвя по различни поводи, като се различава и по форма, и по вкус, и по съдържание.

Доста куриози и интересни факти са свързани с тортите. Някои от тях дори са влезли в Книгата с рекорди на Гинес. Например най-високата торта е създадена в американския щат Мичигън. Тя се състои от 100 етажа и се издига на над 30 м. Най-тежката торта също е направена в САЩ. Сладкарите на Алабама обединили сили, умения и майсторство, за да сътворят 50-тонно чудо от блатове, плодове и сметана. Любопитна подробност е, че една от важните съставки на това произведение е... сладоледът. А формата на тортата напомня изображението на щата върху географската карта.

Перуански кулинари пък са автори на най-дългия сладкиш в света - цели 246 м. Украсата му също е впечатляваща - рози от крем и захаросани плодове. Тортата е разрязана на 15 000 парчета, раздадени на всички деца, празнуващи рождения си ден през месеца на създаването ѝ.

Холандците пък се амбицираха да счупят световния рекорд за най-голяма торта с... истински скакалци. Такъв сладкиш наистина бе представен по време на специално организирано парти за промоцията на "Готварска книга на насекомите". И затова всичко бе тематично свързано с тях. На гостите се предлагаха красиви сладки с ларви, а накрая всеки имаше възможност да си вземе от тортата с хрупкави скакалци. Единственият проблем, който леко притесни създателите ѝ, бе свързан с това колко хора в Европа са съгласни да ядат насекоми.

Сред най-празничните, красивите, вкусните, важните и оригиналните торти е сватбената. Още предците ни смятали, че за деня на вричането на младоженците сладкишът трябва да е с кръгла форма. Това е свързано със сакралния смисъл, който се влага в тази геометрична фигура. Кръгът символизира слънцето, благополучието, здравето и плодовитостта.

Абсолютният връх сред екстравагантните и скъпи сватбени торти е украсената с над 2000 диаманта с общо тегло 2046 карата. Сладкишът е на 4 етажа и е висок метър и половина. По тортата освен кулинарите са работили и ювелири. И в резултат се е получило вкусно изкушение за 50 млн. долара. Тази торта е толкова скъпа, че със сигурност е направила цялата сватба незабравима.

Любопитен факт е, че именно в Лондон се появяват първите многоетажни сладкиши. Такива торти понякога се налага да се поднасят върху специални колички заради теглото и оригиналната украса. А самата процедура по отрязването на първото парче е обкръжена от ореола на помпозност още от XVIII век и постепенно се превръща в своеобразна традиция. Като правото да наруши целостта на тортата се предоставя на виновниците на тържеството или на почетните гости.

Съвременните сладкиши са изключително разнообразни по форма, вкус и украса. И ако тези елементи са във властта на уменията и фантазията на кулинарите, изборът на всяка торта се свежда до вкусовете и възможностите на купувачите ѝ.

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

ВРЕМЕТО

Днес времето ще остане без съществена промяна. Облачността над страната ще бъде променлива, често значителна. Без валежи, освен на местата с гъсти мъгли, където е възможен ръмеж. Минималните температури ще бъдат от 6 до 11 градуса, а дневните ще се понижат още малко и ще са от 14 до 20. Сутринта на места ще има мъгли, но по-късно през деня те ще се разсеят. В късния следобед ще се появи слаб и умерен южен вятър. Атмосферното налягане ще остане без съществена промяна. Времето в планините рано сутринта ще е облачно, но по-късно слънцето ще изгрее. Температурите ще са между 10-12 градуса. По високите места вятърът ще е умерен до силен.

Изгледи за

3 максимални **17°/24°**

4 максимални **18°/20°**

Утре минималните температури ще останат без промяна, а дневните ще се повишат и ще са от 17 до 24 градуса, в западната част на Дунавската равнина, защитена от южен вятър - до около 15. Възможно е на места да превали слаб дъжд. Вятърът ще е умерен. Времето в планините ще е сравнително топло. Температурите там леко ще се повишат и ще достигнат до 18-20 градуса.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател **„ДУМА 2008” ЕООД**
Николай Малинов

Русия и Монд дипломатик
България СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов**
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт” ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява” 100; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, “ФОКУС”, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.50 Денят отблизо: Зелената линейка /п/
08.00 Пътят към Мондиала /25 епизод/
08.30 Без багаж Туристическо реалити
09.00 Животът и други неща Съботно токшоу с водещи Асен и Сибина Григорови
11.00 Денят отблизо с Мира Магазинно предаване с водеща Мира Добрева
12.00 По света и у нас информационна емисия
12.30 Бразди Предаване за земеделие
13.00 Иде нашенската музика Фолклорно шоу с водещи Даниел Спасов и Милен Иванов
14.00 Малки истории
15.00 Жълто куче тв филм / България, 2012г./
15.30 125 години в 125 минути: „125 години Софийски университет” документален проект на СУ „Св. Климент Охридски”
16.00 Вяра и общество с Горан Благоев Предаване за религия и култура
17.15 Тенис: Турнир на шампионките - полуфинал пряко предаване от „Арена Армеец”, София
19.00 Срещу новините
19.45 Лека, нощ деца!: Малкият принц
20.00 По света и у нас информационна емисия
20.45 Шоуто на Канала.
21.45 Последна воля игрален филм /САЩ, 2011г./
23.35 По света и у нас информационна емисия
23.50 Празници на изкуствата „Аполония” 2013: Концерт на „Мирослав Иванов квартет”
00.50 Уличен боец игрален филм/САЩ, 2008г./, режисьор Дейвид Джаксън, в ролите: Макс Мартин, Ник Чинлънд и др.

bTV

06.00 „Малките титани” - детски сериал
07.30 „Клуб Веселие” - сериал, с. 3, еп. 2
08.30 „Кухнята на Звездев” - кулинарно шоу с Иван Звездев
09.00 „Тази събота” - актуално предаване с водещ Антон Хекимян
11.00 „Модерно” - токшоу с водещ Радост Драганова
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Да отгледаш Хоуп” - сериал, еп. 6
13.00 „Борба за справедливост” - трилър, екшън, криминален, САЩ, 1991г.; режисьор: Джон Флин, в ролите: Джо Чампа, Уилям Форсайт, Стивън Сегал, Джери Орбах, Джина Гършон
15.00 „Cool T” - лайфстайл шоу с водеща Петя Дикова
16.00 „120 минути” - публицистично предаване с водещ Светослав Иванов
18.00 „Щипка сол със Силвена Роу” - кулинарно шоу с водещ Силвена Роу
19.00 bTV Новините - централна емисия
19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми
20.00 „Предай нататък” - социален проект с водещ Наталия Симеонова
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Пришълецът” - фантастика, екшън, САЩ, 1979г.
00.50 „Борба за справедливост” /п./ - трилър, екшън, криминален, САЩ, 1991г.
02.40 „Да отгледаш Хоуп”/п./ - сериал, еп. 6
03.10 „Cool T” /п./ - лайфстайл шоу с водеща Петя Дикова

NOVA

05.00 „Часът на Милен Цветков” - предаване на НТВ
06.00 „Гостите на „Здравей, България” - предаване на НТВ
07.00 „Иконостас”
07.30 „Каспър” - детски анимационен филм, 2 сезон
08.00 „Събуди се...” - предаване на НТВ
09.00 „На светло” с Люба Кулезич
11.00 „Съдебен спор” - предаване на НТВ
12.00 „Въпрос на чест” - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Студио VIP” - предаване на НТВ
14.00 „Дрилбит Тейлър”- с уч. на Оуен Уилсън, Лесли Ман, Трой Джентъл, Нейт Хартли, Лиса Ан Уолтър и др.
16.00 „Дикоff”- публицистично предаване на НТВ
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 НАЦИОНАЛНА ЛОТАРИЯ
20.00 ВИП БРАДЪР 2013 - реалити шоу
21.00 „Супер 8”- с уч. на Ели Фанинг, Джесика Тък, Кайл Чандлър, Джоел Кортни, Джоел Маккиньн Миљър, Райли Грифитс, Зак Милс и др.
23.15 „Горещо”
00.15 „Миг на гениалност” - с уч. на Грег Киниър, Бил Лейк, Дърмънт Мълрони, Лорън Греъм и др.

БТВ

05.00 Новини
05.10 „Ангелина Вовк. Жената, която води”
06.00 Игрален филм: „Двамата Фьодор”
07.25 „Свири, хармонико любима!”
08.00 „Умници”
08.45 „Проповедта на пастира”
09.00 Новини
09.15 „Вкусно”
09.50 „Смешарики. Новите приключения”
10.00 „Михаил Танич. Последното море”
11.00 Новини
11.15 „Идеалният ремонт”
12.25 Игрален филм: „Гліганът”
14.10 „Ледена епоха”
17.00 Вечерни новини
17.15 „Кубът”
18.15 „Отгатни мелодията”
18.50 „Минута на славата. Пътят към Олимп!”
20.00 Време
20.20 „Тази вечер”
21.55 „Какво? Къде? Кога?”
23.00 „Да успееш преди полунощ”
23.35 Игрален филм: „Ези-тура”
02.00 Игрален филм: „Поздрави от Чарли тромпетиста”
02.20 Игрален филм: „Третото полувреме”
04.05 „Контролна покупка”

ОВЕН
Ако новостите ви създават тревожни мисли, не се притеснявайте. Това е според нагласата ви, но нещата са динамични.
21 март - 20 април

РАК
По свой метод ще съчетаете полезното с приятното. Ще ви поканят на делова среща, която ще ви удовлетвори.
22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
От преумора или по други причини рискувате да не дооцените реалността. Бъдете внимателни във всичко.
24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Сблъсквайки се с трудности от професионален характер, ще работите за своето развитие. Проявете ентусиазъм. Срещи.
22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Връзката ви с някого ще се окаже повече от полезна. В професионален и делови план ще постигнете видим напредък.
21 април - 21 май

ЛЪВ
Наред с текущите задачи в предвижданията ви е включено изпълнението и на други цели. Бъдете старателни.
23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Бъдете делови и по-малко занимавайте околните с личните си проблеми. Така ще си спестите време за по-важни дела.
24 октомври - 22 ноември

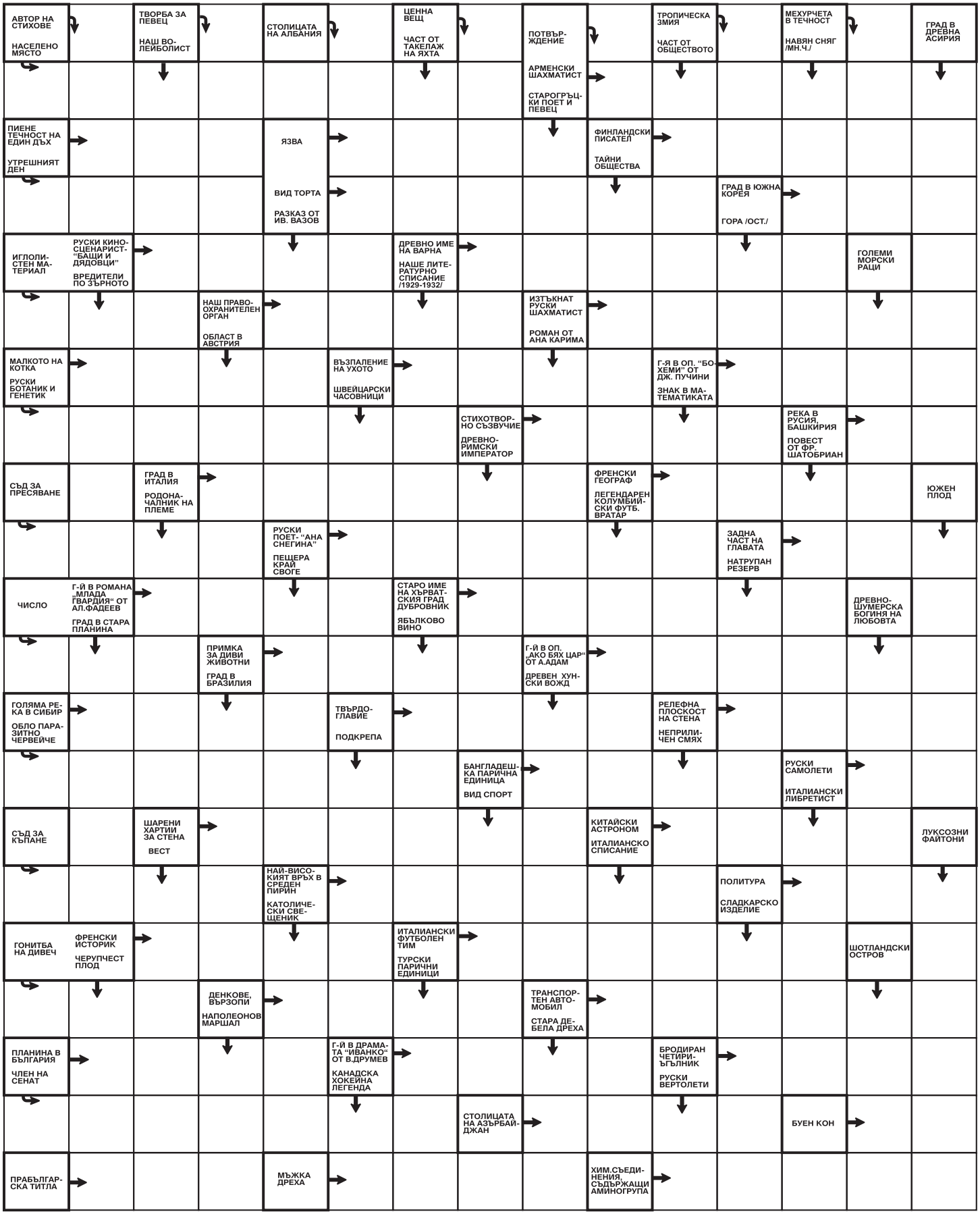
ВОДОЛЕЙ
Постигане на конкретна цел ще направи деня ви специален. Всички около вас ще ви хвалят за добре свършена работа.
21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Във връзка с реализацията на своя идея ще търсите съвети от подходящите хора. Денят ви ще е динамичен, но успешен.
22 май - 21 юни

ДЕВА
Освен към личните си дела ще проявявате внимание и към обществени въпроси. Не позволявайте да се възползват от труда ви.
24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
Като хора реалисти, ще предпочетете съмишленици. По-малко говорете за себе си и няма да ви е трудно. Пари.
23 ноември - 21 декември

РИБИ
Внимателно подберете екипа си, с който възнамерявате да реализирате новия си проект. Бъдете сдържани в отношенията си.
20 февруари - 20 март

РЕЧНИК: Исалим, Нематод.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

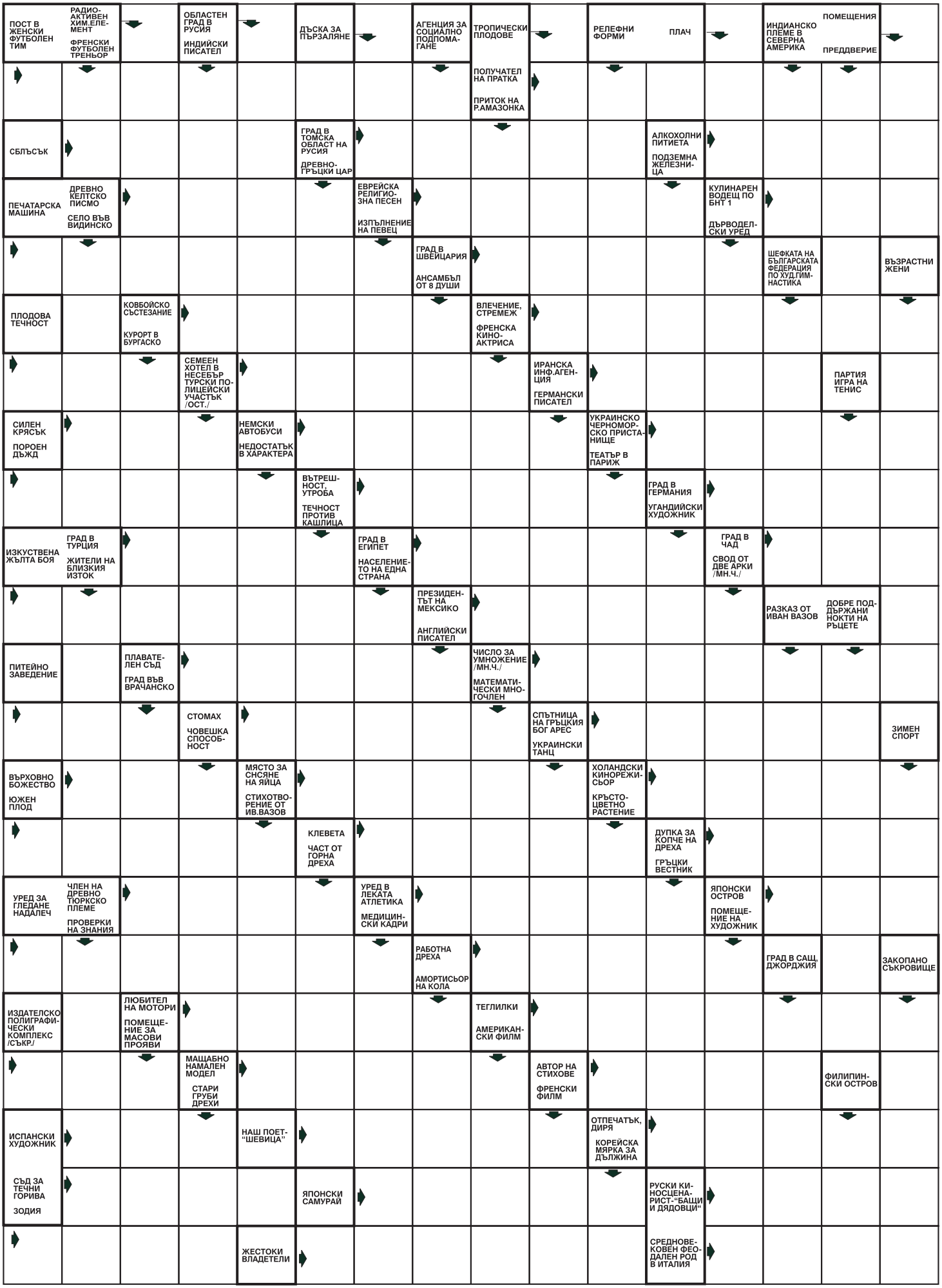
ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: МОРФОЛОГ - СЮРИЯ - ИДИОТ - ИЛОВА - ИВАН ДИНЕВ - АТОМ - УНТ - ЕНИО - АБОБА - ОРГАНИ - ДА НАНГ - ОЙЛЕР - АИСТ - ОБЕЛИСК - ЛЕЧЕВА - УЗУРПАТОРИ - АСПЕ - АНИН - САСИ - ИР - ТАРА - ЕВАН - ВТОРНИК - ТВУ - СОВА - ОБОИ - МАРОКО - ОСВОБОЖДЕНИЕ - СТАНЕВ.
ОТВЕСНО: ДОСТОЙНСТВО - ОРП - ПАУС - ЕФИМ ГЕЛЕР - ОЛ - АРЕ - АСО - КЛОУН - ЧА - ОБ - ОВНИ - ЕНЕВО - АГАТ - АВИВАЖ - ДИАНА - ОСИ - АС - НОЕ - ЮВЕНТУС - БН - ХРАНА - ЗАВОИ - ИНИН - УСТИЕ - ДЯДО ГОРИО - БП - РМС - КИНА - ЕА - НАТ - ДЕБЕЛТ - ИРА - НИВО - ИО - КОН - БАСРИ - КЕ - УТРА - КИРКОВ.

АМЕРИКАНСКА КРЪСТОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: АФРИКАНЦИ - КО - КАИЦИ - ЛОВ - БОКС - МЕДУЗА - АМЕРИКАН - УНИАТ - ОРЛИН ГОРАНОВ - АСМИ - ДЕО - НЕТО - ТАТРАН ПРЕШОВ.
ОТВЕСНО: ЗАКОННОСТ - ФАК - ИРМА - КРИСТАЛИТ - ИЦ - ТИ - АКИМА - НДА - ЕМ - ГЕН - АН - ДЕ - ООП - УР - ПИ - ЗИДАНЕ - ЛАК - НЕШ - ОКО - АЛОТО - ОВЕН - ВОВ.

8	5	9	3	7	4	2	1	6
4	1	6	2	9	8	5	3	7
7	2	3	5	1	6	9	8	4
1	7	4	6	2	9	8	5	3
3	8	2	7	5	1	6	4	9
6	9	5	4	8	3	1	7	2
5	3	8	9	4	2	7	6	1
2	6	1	8	3	7	4	9	5
9	4	7	1	6	5	3	2	8

4	3	7	2	1	9	8	5	6
2	8	5	6	7	4	1	9	3
1	6	9	8	3	5	2	4	7
7	1	4	5	9	2	6	3	8
6	5	2	1	8	3	9	7	4
8	9	3	4	6	7	5	1	2
9	4	8	7	5	6	3	2	1
3	2	6	9	4	1	7	8	5
5	7	1	3	2	8	4	6	9

РЕЧНИК: Арним, "Атене", Атори, Есте, Иса, Огам.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

www.duma.bg

Любо Пенев още 2 години начело на България

Любослав Пенев остава начело на националния ни отбор за още 2 г. Селекционерът и президентът на БФС Борислав Михайлов са се договорили за удължаване на договора, който изтичаше в края на месеца. Така Любо ще води "лъвовете" в квалификациите за Евро 2016 във Франция, закъдето ще се класират рекордните 24 отбора.

"БФС изразява своето удовлетворение от удължаването на контракта с треньора на националния отбор и гледа с оптимизъм към предстоящите за България футболни битки по пътя към финалите на европейското първенство през 2016 година", съобщават от ул. "Иван Асен II" 26.

Пенев и момчетата му бяха на крачка от бараж за Световното в Бразилия 2014, но в крайна сметка България завърши на 4-то място в групата, която беше спечелена от Италия. Не е тайна, че към амбициозния треньор не липсваше интерес. Пенев е отхвърлил няколко оферти, включително от испански клубове, за да продължи мисията си и да води България. Феновете също са зад Пенев, когото бурно аплодираха и скандираха името му във всеки от домакинските мачове от последните квалификации.

Ботев Пд - Литекс без публика

"Канарчетата" с жестока глоба от БФС

Ботев ще играе без публика срещу Литекс в дербито от XVI кръг на "А" група. Мачът е днес от 14.40 часа на ст. "Христо Ботев" в Пловдив и ще бъде излъчен по ТВ 7. Феновете няма да стъпят на стадиона, след като Дисциплинарната комисия към Българския футболен съюз наказа "канарчетата" заради поведението на привържениците при гостуването на Левски (0:1) на 26 октомври. Освен това клубът е глобен с 4000 лв. заради нанесени имуществени щети. Причината за санкцията е "хвърлени предмети, които са довели до сериозни наранявания на служебно лице". Първоначалното наказание е било лишаване на домакинство, но дисциплинарната комисия е променила решението си, защото действията на феновете са били със "сериозни последствия". Централният защитник на пловдивчани Бобан Грънчаров пък е глобен с 3000 лв. заради показване на неприличен жест.

Така във 2-ри пореден кръг мач в Пловдив ще се играе пред празни трибуни. В четвъртък Локо посрещна Левски (2:3) без публика заради действията на феновете в срещата с ЦСКА, които доведоха до нараняването на полицай и привърженик на "армейците".

"Трябва да положим всички усилия в преследването на победата. В последните мачове не показваме играта, която искаме. Надявам се да преодолеем този спад и от мача с Литекс да започнем да демонстрираме формата от началото на сезона. Всички заедно трябва да преодолеем този момент. Футболистите трябва да дадат всичко от себе си и да покажат амбиция да тръгнат във възходяща линия. Искам да подобрим значително динамиката в играта и да си върнем настроението. Трябва да опитаме да се доближим до максимума на възможностите си. Наказанието да играем без публика е доста тежко, но нашият отбор може и трябва да се справи с това", заяви треньорът на Ботев Мъри Стоилов.

Бившият селекционер на България бе пред гонене от клуба, защото последните 3 мача няма победа, но президентът Юли Попов потвърди, че му гласуват пълно доверие. "Целта ни е спечелване на квота за участие в следващото издание на евротурнирите. Към бюджета на клуба ще бъдат отпуснати допълнителни средства, с които през зимата да се закупят желаните от треньорския щаб нови футболисти. В края на първенството ще анализираме свършената работа и постигнатите резултати", заяви Попов.

ЦСКА си върна третото място

Снимки БГНЕС

Бруно Морейра (вдясно) е изпреварил Борислав Стойчев от Берое за поредната победа на ЦСКА на "Армията"

ЦСКА си върна третото място в "А" група, след като изпрати Берое с 1:0 в последен нач от XV кръг. Пред 3000 зрители на "Армията" гола вкара Бруно Морейра (28). Това бе и първо попадение на португалеца за "армейците". Повторен дебют за ЦСКА пък направи бившият национал Мартин Петров. Врачанинът се появи като резерва в 63-тата мин. на мястото на голмайстора. Така тимът на Стойчо Младенов е на 5 точки след лидерите Литекс и Лудогорец.

"Берое е от стабилните отбори в "А" група и със стил, който може да затрудни всеки. Във 2-ри пореден мач играят агресивно срещу нас - Локо Пд игра с ръце и крака, сега бе същото. Ще апелирам към съдийската комисия. Мартин Петров дълго не е играл, няма игрови ритъм. Футболна възраст няма. Познавам го добре и знам какво може. Цял свят сега говори, че Мартин е в ЦСКА. Със своя опит и хъс той ще ни свърши работа", каза Младенов.

"А" ГРУПА, XV КРЪГ

NEWS 7 ФУТБОЛНО ПЪРВЕНСТВО

ЦСКА - Берое 1:0 Морейра (28); **Локо Пд - Левски 2:3; Черноморец - Лудогорец 0:2; Литекс - Локо Сф 4:0; Славия - Черно море 2:0; Пирин ГД - Ботев Пд 1:1; Любимец - Нефтохимик 1:1**

КЛАСИРАНЕ

1. ЛИТЕКС	15	10	4	1	32:12	34
2. ЛУДОГОРЕЦ	15	11	1	3	32:10	34
3. ЦСКА	15	6	5	2	19:6	29
4. ЛОКО ПД	15	9	1	5	26:14	28
5. ЛЕВСКИ	15	7	4	4	22:14	25
6. БОТЕВ ПД	15	7	4	4	26:12	25
7. ЧЕРНО МОРЕ	15	6	5	4	15:12	23
8. БЕРОЕ	15	5	4	6	14:16	19
9. ЛОКО СФ	15	5	4	6	19:24	19
10. СЛАВИЯ	15	3	5	7	17:21	14
11. ЛЮБИМЕЦ	15	4	2	9	12:28	14
12. ЧЕРНОМОРЕЦ	15	3	3	9	13:25	12
13. НЕФТОХИМИК	15	2	3	10	8:36	9
14. ПИРИН ГД	15	1	3	11	9:34	6

XVI кръг, днес, 14.40: Ботев Пд - Литекс (ТВ 7); 18.00: Лудогорец - Славия (Нюз 7); утре, 14.00: Черно море - ЦСКА (Нюз 7); 14.30: Локо Сф - Любимец; Нефтохимик - Черноморец; 16.30: Берое - Локо Пд; 18.00: Левски - Пирин ГД (Нюз 7)

ЛЕВСКИ БЕЗ ГЕНКОВ ЗА ПИРИН ГД

Левски няма да може да използва Цветан Генков в мача с Пирин ГД утре. Централният нападател получи жълт картон при победата над Локо Пд (3:2), който е пети за него от началото на сезона. Така юношата на Локо Сф ще бъде наказан от Дисциплинарната комисия на БФС за една среща. През втората част на двубоя със "смърфовете" Генков заработи официалното си предупреждение, тъй като съдията Александър Костадинов прецени, че е симулирал в опит да си изкара нарушение. Така срещу Пирин атаката ще води резервата Димитър Макриев. Той е роден именно в града на отбора гост и през лятото дори поддържаше форма с този клуб. Макриев още няма попадение за Левски.

"Излизаме, за да победим. Не трябва да подценяваме този противник, независимо че е на последно място в класирането. Отборът ни според мен ще придобие увереност след домакинската победа над Ботев Пд (1:0). Всеки отбор, който идва на "Герена", иска да се докаже. Аз се надявам да победим, няма значение дали ще е минимално или убедително. Най-важното е това да стане и с добра игра", заяви защитникът Пламен Димов.

"Вечно дерби" №3 на 19 декември

"Вечно дерби" №3 за тази есен ще се играе на 19 декември. За тогава БФС насрочи реванша от 1/8-финалите за Купата на България между Левски и ЦСКА. Датата бе утвърдена, след като клубовете постигнаха споразумение с "Футбол про медиа" и ТВ7. Първата среща, в която "червените" ще бъдат домакини, е на 17 ноември от 15.15 часа. И 2-та мача ще са на Националния стадион. Големите притеснения около реванша ще бъдат заради метеорологичните условия. По традиция в България мачовете приключват в началото на декември и се подновяват през март заради лошото състояние на терените. Останалите 1/8-финали: 6.11: Созопол - Литекс; Локо Сф - Славия; 7.11: Черно море - Ботев Пд; Локо Пд - Витоша Б; Монтана - Черноморец; 14.11: Лудогорец - Берое; 16.11: Раковски - Добруджа; реванши, 15.11: Славия - Локо Сф; 16.11: Витоша Б - Локо Пд; 17.11: Ботев Пд - Черно море; Черноморец - Монтана; Берое - Лудогорец; 19.11: Литекс - Созопол; Добруджа - Раковски.

гледайте

ФУТБОЛ

ПО ТВ7
14.40 Ботев Пд - Литекс
ПО НЮЗ 7
18.00 Лудогорец - Славия
ПО ДИЕМА
14.45 Нюкасъл - Челси
17.00 Фулъм - Манчестър Юнайтед
19.30 Арсенал - Ливърпул
ПО БТВ ЕКШЪН
19.00 Парма - Ювентус
21.45 Милан - Фиорентина
ПО РИНГ
21.45 Наполи - Катания
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.15 Хофенхайм - Байерн
19.30 Айнтрахт Фр - Волфсбург
ПО ФИЛМ +
21.00 Райо Валекано - Реал
23.00 Севиля - Селта

УТРЕ

ПО НЮЗ 7
14.00 Черно море - ЦСКА
18.00 Левски - Пирин ГД
ПО ДИЕМА
15.30 Евертън - Тотнъм
ПО НОВА СПОРТ
18.00 Кардиф - Суонзи
ПО БТВ ЕКШЪН
13.30 Ливорно - Аталанта
16.00 Удинезе - Интер
21.45 Торино - Рома
ПО РИНГ
16.00 Лацио - Дженоа
22.00 Лил - Монако
01.15 Сан Лоренсо - Бока Хуниорс
ПО ЕВРОСПОРТ 2
14.30 Мюнхен - Динамо Др
16.30 Аугсбург - Майнц
18.30 Вердер - Хановер
ПО ФИЛМ +
18.00 Атлетико - Атлетик
20.00 Леванте - Гранада
22.00 Малага - Бетис

Вратарят на Рома Морган де Санктис е прегърнал Марко Бориело, който донесе 10-ата поредна победа на "вълците" в Серия А. Тя дойде след мач с Киево (1:0)

moмo

3 1 8

5 **ПЕЧАЛБИ ОТ ТИРАЖ №87**

6 от 49
I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 2, 3, 7, 24, 29, 40
I гр. (6) няма
II гр. (5) 2 по 16 094,60 лв.
III гр. (4) 834 по 38,60 лв.
IV гр. (3) 15 678 по 2,90 лв.
ДЖАКПОТ: 59 413,03 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 7, 14, 31, 33, 46, 47
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 955 641,69 лв.
6 от 42
Числа: 8, 14, 17, 18, 30, 36
I гр. (6) няма
II гр. (5) 7 по 1885,40 лв.
III гр. (4) 417 по 31,70 лв.
IV гр. (3) 7273 по 2,60 лв.
ДЖАКПОТ: 124 855,90 лв.
5 от 35
I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 7, 9, 17, 25, 32
I гр. (5) 2 по 11 075,40 лв.
II гр. (4) 452 по 49,00 лв.
III гр. (3) 12 802 по 2,30 лв.
II ТЕГЛЕНЕ:
Числа: 5, 22, 26, 32, 35
I гр. (5) 2 по 11 075,40 лв.
II гр. (4) 315 по 70,30 лв.
III гр. (3) 9626 по 3,10 лв.
ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 4, 6, 7
Цифра: 8, 2, 9

I гр. (3) 16 по 1116,30 лв.
II гр. (2) 2506 по 7,10 лв.

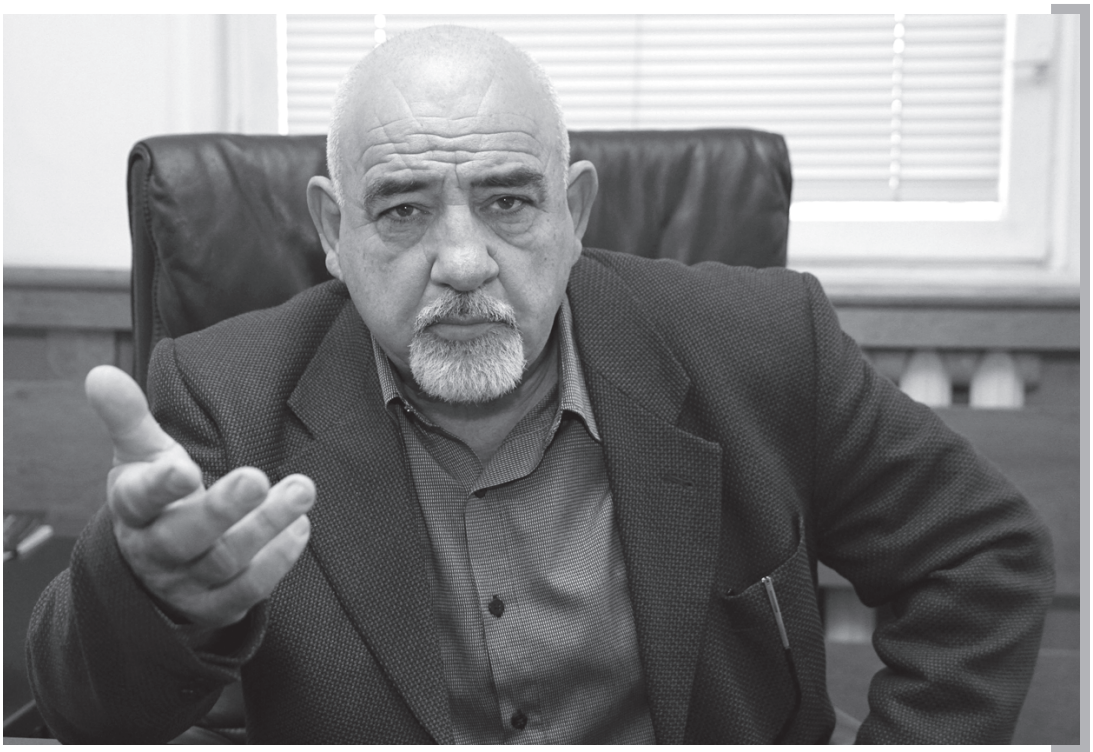
www.duma.bg

ЦОНЧО КОЛЕВ:

Не търсим реванш, искаме справедливост

Ще съдим Свилен Нейков заради неправомерно издаден лиценз на друга организация със сходна дейност, твърди бившият треньор по карате на бившия премиер

Интервю на Георги АРГИРОВ

ЦОНЧО КОЛЕВ е началник на кабинета на президента на Балканската карате федерация и член на управата на Българската национална федерация карате с президент Алексей Петров. Организацията сезира прокуратурата по сигнал за неправомерно издаден лиценз на Българска федерация шотокан карате-до с президент Александър Славков. В сигнала си до прокуратурата от БНФК изтъкват, че проф. д-р Свилен Нейков, в качеството си на министър на физическото възпитание и спорта, е издал неправомерно лиценз на Българска федерация шотокан карате-до и настояват да бъде потърсена наказателна отговорност от бившия спортен министър и да се възстановят неправомерно получените субсидии от Министерството на физическото възпитание и спорта. Мотивите за това Цончо Колев обясни в специално интервю за вестник ДУМА.

Г-н Колев, какви са вашите доводи, с които искате да съдите бившия спортен министър Свилен Нейков, и да настоявате прокуратурата да провери законността на издадената заповед за лиценз на Българската федерация по шотокан карате-до?

- Българската национална федерация карате притежава спортен лиценз, вписан в Регистъра на ММС на 6 юни 1997 г., членува в Световната карате федерация - организация, призната от Международния олимпийски комитет на 18 март 1999 г. През 2010 г. е извършена пълна проверка на Българската национална федерация карате от Инспектората на МФВС и в констатациите от проверката е записано: "... При проверката се установи, че Българската национална федерация карате е създадена да организира и създава условия за постигане на високи спортни резултати в областта на всички разновидности на спорта карате. Издаването на спортна лицензия на федерация по стил би означавало на практика да се появят стилови федерации...". Заключението е, че не могат да бъдат издавани други спортни лицензии на федерации, които практикуват определен стил карате.

Независимо от тази констатация и в противоречие с чл.17, ал.4, т.2 и чл.17А, ал.3 от Закона за физическото възпитание и спорта, на 26 август 2011 г. бившият министър Свилен Нейков е издал спортен лиценз на Българска федерация шотокан карате-до. Въз основа на незаконно издадения лиценз Българската федерация шотокан карате-до неправомерно е получила субсидия за 2012 г. от МФВС. Създадената федерация има една основна цел - отклоняване на финансов ресурс, основно насочен към клуб Ипон.

Ние обединяваме всички стилове на спорта карате - шотокан, вадорю, шиторю, годжурю, йошинмон, кьокошинкай. От всички тези стилове ние селектираме национални състезатели, които участват в международни турнири, балкански, европейски и световни първенства. През 2010 г., когато президентът на федерацията г-н Алексей Петров бе показно арестуван и обвинен в тежки престъпления, започна масирана атака и срещу Българската национална федерация карате. Единствената цел на тази атака бе да се проведе ново общо събрание и Петров да бъде сменен от поста председател. След като не успяха, противниците на Петров предприеха друга тактика на принципа "разделяй и владей". Така се създаде необходимостта от лицензиране на нова стилова федерация - Българска федерация по шотокан карате-до. Лиценз се издава от Спортното министерство, а министър по това време бе именно Свилен Нейков. Мога да дам по-прост пример, за да могат хората да разберат абсурда - освен федерация по спортна гимнастика все едно да има отделна федерация по халки, федерация по успоредка и т.н. или пък федерацията по кану-каяк да се раздели на федерации по кану и по каяк, или на едноместно, двуместно кану и т.н. Мога да допълня тази тема - две сестри Адриана и Бориславa Ганеви, които от дълги години са в националния отбор, с много спечелени медали и купи, бяха придумани да се състезават и за другата новолицензирана федерация.

Вие твърдите, че е имало опити за смяна на Петров от заемания пост във федерацията чрез подставени лица. Бихте ли назовали имена?

- Конкретни имена не мога да спомена, но искам да припомня факта, че клуб Ипон е част от нашата федерация, но и от Българската федерация шотокан карате-до. Има и други такива клубове, но да спрем дотук. А изводите оставям на вас и на читателите на вестника. Държа да отбележа едно - с Ипон като цяло нямаме проблеми. Те участват в наши състезания, последното беше в Разлог. Проблемът е друг и има няколко аспекта - морален, материален и наказателен. Ние, Българската национална федерация карате, твърдим, че лицензът на БФШКД е незаконно издаден. Така те са получавали и незаконно финансиране от държавата, което е престъпление, а Свилен Нейков е злоупотребил с държавна власт. Затова в сигнала до прокуратурата настояваме средствата да бъдат възстановени на държавата и да бъде потърсена наказателна отговорност от бившия министър на спорта Свилен Нейков.

Казусът е и морален. В много наши състезания участват и малки деца. Един път те представят страната от името на Българската национална федерация карате. В следващия - от името на Българската федерация по шотокан карате-до. Печелят медали, но кое състезание е по-силно? Дали това, организирано под егидата на федерация призната от МОК, или от новосформирана централа? На едното състезание детето е получило медал, на другото се е представило добре, но не спечелило отличие. Тогава как, от кого и по какви критерии ще бъде оценено и как ще му се обясни, че може или не може да се състезава за България? Или къде приносът за националния спорт е бил по-голям?

Кога е издаден лицензът на Българската федерация по шотокан карате до?

- Издаден е на 26.08.2011 г. по време на правителството на ГЕРБ и на управлението в спорта на Свилен Нейков.

Сега обаче е ноември 2013 г. Защо едва сега се решихте на подобна постъпка? Все пак са минали 2 години?

- Кой щеше да ни обърне внимание през годините, през които Бойко Борисов беше министър-председател на България? Далеч съм от мисълта, че аз и колегите търсим реванш или отмъщение към Борисов. Този сигнал не бива да се възприема като нов рунд на борба между Борисов и Алексей Петров, защото аз не съм виждал Борисов да се състезава като каратист. Ние търсим справедливост...

През 2012 г. след един турнир в чужбина "отцепниците" посетиха Министерския съвет, където връчиха спечелената купа на Бойко Борисов, по това време действащ министър-председател на България, в знак на благодарност за помощта, без която не биха съществували.

Кога подадохте сигнала до прокуратурата и до министър Георгиева? И какво ви отговориха?

- Писмото до ММС е с входящ номер 09-00-2556 от 12.06.2013 г. А сигналът от генералния секретар на Българската национална карате федерация до прокуратурата е с входящ номер 574 от 14.10.2013 г. Имаме писмен отговор от ММС, подписан от заместник-министър Йордан Йовчев с дата 02.07.2013 г. Както се вижда, сигналът до министерството е подаден един месец след последните парламентарни избори. Отговорът ни е даден в началото на юли. Нас този отговор не ни задоволи и затова потърсихме среща с г-н Йовчев. Тя бе проведена преди дни. Йовчев обаче не бе готов юридически да коментира казуса, затова се договорихме за нова среща, този път и с юристите на нашата федерация и на министерството. Веднага след първата среща ние подадохме сигнала до прокуратурата. Докъде се е придвижил не зная. Мога само да се надявам, че по него се работи. Веднага след новата ни среща със зам.-министър Йовчев ще обявим официално подробности по казуса.

„Противниците действаха на принципа „разделяй и владей“

www.duma.bg

Цончо Колев:
Ще съдим Свилен Нейков

Стр. 39

Рокля спря Цвети в София

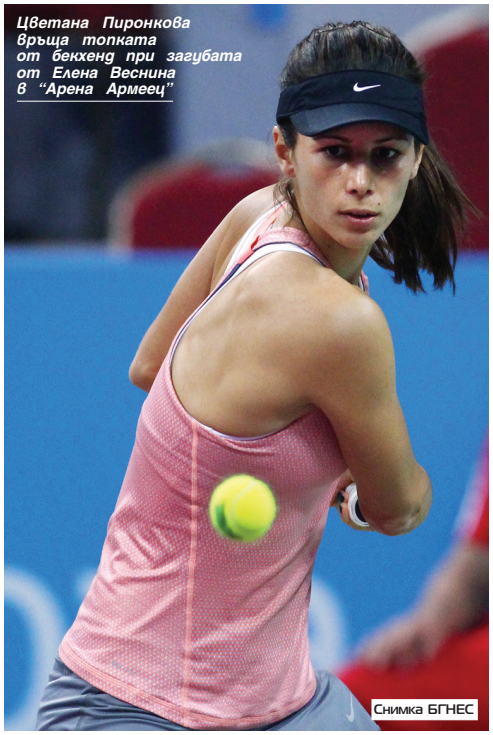
Пиронкова аут от Турнира на шампионките

Цветана Пиронкова (№119 в света) загуби от Елена Веснина (Рус, №25) с 2:6, 6:4, 0:6 в мач от Група "Сердика" в Турнира на шампионките в София ($750 000). Първата ни ракета в тениса призна, че поражението е заради червената рокля на рускинята. Тя смени облеклото си след 2-рия сет, който бе спечелен от 26-годишната пловдивчанка. Веснина престоя около 10 мин. в съблекалните, което е разконцентрирало Цвети. За родната тенисистка това бе 2-ра поредна загуба, след като на старта тя бе разбита от Ана Иванович (Сърб, №16). Пиронкова отпада и няма да повтори представянето си от миналата година, когато игра 1/2-финал. Снощи в мач без значение Цвети срещна Саманта Стосър (Авл, №19), която обаче търси победата, за да намери място в топ 4. Във II кръг Стосър загуби от Иванович с 2:6, 7:5, 2:6.

"За мен действията на Веснина не бяха особено коректни. Тя си знае, няма значение. Аз опитах да поддържам същото ниво на игра, но изглежда на нея тази пауза й подейства доста освежаващо, защото се върна успешно в мача. Имах някои шансове, но прибързвах в решаващия сет. Доволна съм от играта си, ще призвучи странно при положение, че съм загубила. В последния сет за съжаление допуснах пробив още в първия гейм, после още един и резултатът набъбна до 3:0. Оттам на нея сякаш й пораснаха крила, играеше изключително агресивно. Елена е добра на мрежата, тя играе изключително успешно и на двойки. Не знам какъв е ранкингът й на двойки, аз на няколко пъти я разминах, и то доста успешно. Това е нейният стил, тя натиска с мощни удари, излиза на мрежата и завършва точките", каза Цвети.

"Излязох на корта със синя рокля, защото на старта загубих с червената и исках да променя нещо. Когато Пиронкова спечели 2-рия сет, се досетих, че нямам друга синя рокля в сака ми, и трябваше отново да сложа червената. Може би това ми помогна да спечеля", каза Веснина.

В другата група фаворитката Симона Халеп (Рум, №14) отнесе Елина Свитолина (Укр, №40) 6:1, 6:1 и се класира за 1/2-финалите. Снощи на корта излязоха Анастасия Павлюченкова (Рус, №26) и Ализе Корне (Фр, №27) в директен спор за 2-рото място.

Цветана Пиронкова връща топката от бекхенд при загубата от Елена Веснина в "Арена Армеец"

Снимка БГНЕС

гледайте

ПО БНТ 1
ТЕНИС
17.15 Турнир на шампионките
ПО БНТ 2
19.20 Турнир на шампионките
ПО ФИЛМ +
16.30 Мастърс в Париж (мъже)
ФОРМУЛА 1
15.00 Гран при на Абу Даби (квалификация)
ПО РИНГ
ВОЛЕЙБОЛ
18.30 Алтотевере - Верона
ПО ЕВРОСПОРТ
СНУКЪР
09.15 и 13.30 Интернешънъл
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ФИГУРНО ПЪРЗАЛЯНЕ
09.15 и 14.30 Гран при на Китай
АВТОМОБИЛИЗЪМ
13.30 Порше къп в Абу Даби

УТРЕ

ПО БНТ 1
ТЕНИС
17.15 Турнир на шампионките (финал)
ПО БНТ СВЯТ
ВОЛЕЙБОЛ
17.55 Левски Боол - Марек
ПО РИНГ
18.30 Модена - Пиаченца
ПО ЕВРОСПОРТ
АВТОМОБИЛИЗЪМ
11.15 Серии GP3 в Абу Даби
12.00 Порше къп в Абу Даби
СНУКЪР
13.30 Интернешънъл (финал)
Лека атлетика
16.30 Маратон на Ню Йорк
ПО ФИЛМ +
ФОРМУЛА 1
15.00 Гран при на Абу Даби

думи много
ДУМА
е една
АБОНАМЕНТ 2014

голяма отстъпка
ЗА ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА

1 месец	18 лв.	3 месеца	54 лв.
6 месеца	108 лв.	12 месеца	215 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА — 1 месец 1.50 лв. / 12 месеца 18 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ Монд дипломатик

Ново Време СПИСАНИЕ — 1 месец 3 лв. / 3 месеца 9 лв. / 6 месеца 18 лв. / 12 месеца 36 лв.

ЗА ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

1 месец	25 лв.	3 месеца	75 лв.
6 месеца	150 лв.	12 месеца	290 лв.

за повече информация
тел. 02 / 970 52 03, 970 52 08

ОСЕМТЕ В ЛОНДОН НА 1/4-ФИНАЛИТЕ В ПАРИЖ

Финалистите на заключителния "Мастърс" турнир в Лондон бяха определени след мачовете от III кръг в Париж. Това са Новак Джокович, Рафаел Надал, Давид Ферер, Хуан Мартин Дел Потро, Томаш Бердих, Роджър Федерер, Станислас Вавринка и Ришар Гаске. Последните 3-ма намериха място в решителната надпревара именно след представянето си във френската столица. Всъщност именно край Айфеловата кула се стигна до уникална ситуация - осемте участника в Лондон стигнаха до 1/4-финал в Париж, и то на фона на множеството критики в последните години, че точно на този турнир тенисистите пестят сили за Лондон и или го пропускат, или отпадат рано, без да дават най-доброто от себе си.

За Вавринка това ще е и дебют на "Мастърс"-а на осемте най-добри. Федерер пък изравни рекорда на Иван Лендъл от 12 поредни участия и по този начин се стигна до исторически момент, в който за първи път ще има 2-ма представители на Швейцария.

Гришо горд от представянето си през годината

Григор Димитров приключи Сезон 2013, а последният му мач за годината бе на "Мастърс"-а в Париж, където бе близо до нова престижна победа, но световният №5 Хуан Мартин Дел Потро (Арж) спечели с 3:6, 6:3, 6:4.
"Тежък последен мач за годината, но играх срещу труден опонент. Все пак съм горд, че приключвам най-добрия сезон в кариерата си и гледам позитивно към 2014 г.", написа първата ни ракета в профила си във фейсбук.
Действително, тази година бе най-успешната за 22-годишния хасковлия. Гришо заслужи първата си АТР титла (Стокхолм), записа 3 от общо 4-те си победи над представители на топ 10 (включително и срещу действащия тогава №1 в света Джокович), подобри рекордното си класиране в ранглистата (№22 в света от 24-то през януари) и се превърна в първия българин, достигал до III кръг на турнир от Големия Шлем и 1/4-финал на "Мастърс". Григор е и първият роден тенисист, преминавал границата от спечелени $1 млн. от наградни фондове, а освен това правейки го в един-единствен сезон - Димитров завършва 2013 г. със заслужени $1 045 866. "Време е работата да започва, надявам се, че Гришо е готов за това. Плаша се само като си помисля през какво ще го накарам да премине", заяви новият треньор на българина Роджър Рашийд (Авл).

Снимка БГНЕС

Кими Райконен с Лотус се опитва да спре в завой на пистата "Яс Марина". Финландецът даде 4-то време във 2-рата тренировка за Гран при на Абу Даби. Първи е световният шампион Себастиан Фетел